

תפ"ח 32359/07/17 - מדינת ישראל נגד סאמי קרא

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפ"ח 32359-07-17 מדינת ישראל נ' קרא (עציר)

בפני כבוד השופטת - נשיאה לורך
כבוד השופט דותן
כבוד השופט עטר
מאשימה מדינת ישראל
נגד סאמי קרא (עציר)
נאשם
הכרעת דין

הנשיאה רות לורך, אב"ד

תוכן העניינים(ההפניה היא למספרי הסעיפים)

1-12	1. רקע ועובדות כתב האישום
13-23	2. המענה לכתב האישום ויריעת המחלוקת
24	3. תמצית ההכרעה
	4. נימוקי המפורטים:
25-30	א. ראיות נסיבתיות- המסגרת הנורמטיבית
31-80	ב. המניע
81-104	ג. הטריגר לרצח והנקישה בדלת
105-142	ד. הטענה לנוכחות בלעדית של הנאשם והמנוחה במקום ובזמן הרצח
143-179	ה. התנהגותו המפלילה של הנאשם
180-237	ו. הממצאים הפורנזיים
238-260	ז. התנהלות הנאשם בחקירותיו ובעדותו בבית המשפט
261-277	ח. העדר תרחיש חלופי
278-295	ט. יסודות עבירת הרצח והשלכות תיקון 137 לחוק

1. רקע

1. בבוקר יום 13.6.2017, בביתה שברמלה, נגדעו חייה של הנרייט (אנור) קרא ז"ל (להלן: "**הנרייט**", "**אנור**" או "**המנוחה**"). אמה, אלהאם קרא (להלן: "**אלהאם**") שבה מעבודתה בשעה 11:40 או בסמוך לכך, ומצאה את הנרייט, בתה היחידה, מתבוססת בדמה במטבח הבית. כוחות ההצלה שהוזעקו למקום קבעו את מותה, והיא בת 17.5 שנים בלבד. בחוות הדעת הרפואית שנערכה נמצא כי הנרייט נדקרה באמצעות חפץ חד שלוש דקירות, אשר אחת מהן קטעה כלי דם מרכזיים בצווארה, וגרמה למותה.
2. הנאשם, אביה של הנרייט, נעצר עוד באותו היום. ביום 16.7.2017 הוגש נגדו כתב אישום המייחס לו עבירת רצח, לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, כנוסחו קודם לתיקון 137 לחוק.

עובדות כתב האישום

3. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום היו הנאשם ואלהאם פרודים ומסוכסכים. הם התגוררו ביחידות דיור סמוכות במתחם המשפחה שברחוב שפיק עדס ברמלה. המנוחה התגוררה עם אלהאם ביחידת הדיור. הנאשם, אלהאם והמנוחה הם בני הדת הנוצרית.
4. במשך תקופה של כשנה עובר לאירועים נושא כתב האישום, ניהלה המנוחה מערכת יחסים עם אמיר אלשמאלי (להלן: "**אמיר**"), צעיר מוסלמי, וזאת למורת רוחם של אלהאם, הנאשם ובני משפחתה המורחבת. בעת הרלוונטית לכתב האישום שהה אמיר במעצר.
5. נוכח מערכת היחסים העכורה עם הוריה, והתנגדותם לקשר עם אמיר, שמצאה ביטוי אף באלימות ובאיומים כלפיה, עזבה המנוחה את הבית בתאריך 26.5.2017 או בסמוך לכך. בתקופה שבין 26.5.2017 ועד 8.6.2017, לאחר שהתעורר בלבה חשש לחייה, שהתה המנוחה במקומות מסתור שונים, בין השאר אצל אמו של אמיר, **חנאן טראבין**.
6. בתאריך 3.6.2017 הגישה המנוחה תלונה במשטרה נגד אלהאם, בגין תקיפה שאירעה לכאורה בתאריך 26.5.2017 עובר לעזיבתה את הבית.
7. במהלך תקופת היעדרותה מהבית ניסו הנאשם, אלהאם ובני משפחה נוספים להשיב את המנוחה הביתה, בכל דרך, הן בפניות תכופות למשטרה ודרישה שבתם תוחזר הביתה, והן באמצעות הפעלת לחצים ואיומים כלפי המנוחה. אף כלפי חנאן טראבין, אשר נתנה למנוחה מחסה, הופנו לחצים ואיומים לבל תשכן את המנוחה בביתה. מפאת חשש לחייה ולחיי משפחתה, נאלצה חנאן להעביר את המנוחה למקום מסתור אחר.
8. בתאריך 8.6.2017, בשעות הערב, שהתה המנוחה יחד עם **חנאן דרבאשי** בבית אמה, **לטיפה דרבאשי** ברמלה. למקום הגיעו אלהאם ובני משפחה נוספים, ביניהם **גברא קרא ויונתן קרא**, אחיו של הנאשם, במטרה לשכנע את המנוחה לשוב הביתה. במהלך האירוע שבר יונתן קרא את מכשיר הטלפון הנייד של המנוחה. חנאן טראבין, אשר קיבלה אותות מצוקה מהמנוחה וחששה לה, התקשרה למוקד 100, ובהמשך, בסמוך לשעה 23:00, הגיע לבית דרבאשי שוטר אשר שוחח עם המנוחה ואולם היא מסרה כי

אינה מעוניינת בסיוע משטרי.

9. לאחר עזיבת המשטרה את המקום, בסמוך לשעה 3:00 לפנות בוקר, הגיע הנאשם לבית דרבאשי, התפרע והכה את המנוחה בסטירות ואיים עליה באמרו "כמה שישבתי בכלא, אני אשב כל החיים שלי בכלא, לא אכפת לי". בשלב זה, ביקשה ממנו לטיפה דרבאשי לעזוב את המקום.

לאחר אירוע זה, בימים 9.6.2017-10.6.2017 שהתה המנוחה אצל **מנאר**, קרובת משפחתה, ואצל דודתה **מלבינה** בנצרת.

10. בתאריך 11.6.2017, בלית ברירה שבה המנוחה לבית. באותו יום בשעה 11:00 זומנו המנוחה, אלהאם והנאשם לתחנת המשטרה לפגישה משותפת עם עו"ס. בפגישה סירבה המנוחה לשוב אל הבית, וכן סירבה לצאת למקלט או למסגרת חוץ ביתית וביקשה סיוע של הרווחה בשכירת דירה. בנסיבות אלה סוכם כי המנוחה תשהה בביתה של מנאר, והיא אכן שהתה שם עד לשעות הערב, אז חזרה לביתה.

11. בתאריך 12.6.2017 בשעות הערב, בילתה המנוחה במסיבת הסיום של בית הספר בו למדה ושבה לביתה לפנות בוקר. בתאריך 13.6.2017 בשעות הבוקר, יצאה מהבית והפקידה בבנק הדואר סכום של 400 ₪ עבור "קנטינה" לאמיר. לאחר מכן, שבה אל הבית ושוחחה בטלפון עם מנאר במשך למעלה מחצי שעה. בשיחה זו סיפרה המנוחה למנאר כי בסוף השבוע עתיד אמיר לצאת מבית הכלא ובכוונתה להתאסלם וכן סיפרה כי הפקידה לאמיר קנטינה בבוקר. בסמוך, לאחר סיום השיחה, התקשרה מנאר לנאשם וסיפרה לו את תוכנה של השיחה.

12. מיד לאחר סיום השיחה עם מנאר, ניגש הנאשם לדירה הסמוכה, שם שהתה המנוחה אותה העת בגפה. בשלב זה, על רקע השקפתו שהתנהלותה של המנוחה, הקשר עם אמיר ועזיבתה את הבית פגעו בכבוד המשפחה וביישו אותו, גמלה בלבו של הנאשם ההחלטה לגרום למותה של המנוחה ולמען מימוש מטרתו הצטייד בסכין.

בנסיבות אלה, דקר הנאשם את המנוחה באמצעות סכין שלוש דקירות בכוונה לגרום למותה: דקירה בצוואר שמאל, בעומק של 5 ס"מ אשר קטעה את הווריד הצווארי ועורק התרדמה הפנימי; דקירה בצוואר מימין, באורך של 3-4 ס"מ אשר עברה דרך שרירי הצוואר השטחיים מימין, ללא פגיעה בכלי דם ראשיים; דקירה בצד האחורי של הכתף הימנית באורך של כ- 3 ס"מ שעברה בתת העור.

כתוצאה מהדקירה בצוואר משמאל, אשר קטעה כלי דם מרכזיים, נגרם מותה של המנוחה במקום.

2. המענה לכתב האישום ויריעת המחלוקת

המענה בכתב

13. ביום 17.6.2018 הגישה ההגנה בכתב מענה מפורט לכתב האישום.

14. הנאשם אישר כי הוא ואלהאם היו פרודים ואף מסוכסכים, אך טען כי בכל הקשור לענייני בתו, התאחדו השניים ושיתפו פעולה למענה. עוד אישר כי עובר לאירועים נושא כתב האישום, ניהלה המנוחה

מערכת יחסים עם אמיר, למורת רוחו, וכן למורת רוחם של אלהאם ובני המשפחה המורחבת. הוא אישר כי נוכח מערכת היחסים העכורה, עזבה המנוחה את הבית, אך הכחיש כי נהג באלומות או באיומים כלפיה, וטען כי שהתה מחוץ לבית לבחירתה ולנוחיותה ולא מאחר שהתעורר בלבה חשש לחייה.

15. הנאשם הודה כי הוא, אלהאם ובני משפחה נוספים ניסו להשיב את המנוחה לביתה באמצעות פניות תכופות למשטרה, אך שלל כי עשה כן באמצעות הפעלת לחצים ואיומים כלפיה. עוד כפר בכך שהופעלו לחצים ואיומים על חנאן טראבין אשר נתנה מחסה למנוחה בביתה.

16. הנאשם הכחיש מחוסר ידיעה את שארע בבית משפחת דרבאשי קודם להגעתו למקום. הוא אישר כי הגיע לבית דרבאשי על מנת לדבר עם המנוחה ולהשיבה לביתה, אך הכחיש כי התפרע, הכה את המנוחה ואיים עליה.

17. הנאשם אישר כי בתאריך 11.6.2017 שבה המנוחה לביתה, וטען כי עשתה כן מרצונה. עוד אישר כי באותו היום נפגשו בני המשפחה עם עו"ס, הנאשם שוחח עימה בנפרד וביקש שהמנוחה תשוב לביתה. הכחיש מחוסר ידיעה כי המנוחה התנגדה לכך, שכן בסוף אותו היום היא אכן שבה לביתה.

18. הנאשם הכחיש מחוסר ידיעה את תוכן שיחת הטלפון שערכה המנוחה עם מנאר, וכפר בכך שמנאר התקשרה אליו וסיפרה לו את תוכנה. הוא הכחיש כי ניגש לדירת המנוחה לאחר השיחה.

19. הנאשם כפר בכך שדקר את המנוחה, והכחיש מחוסר ידיעה את סיבת המוות של המנוחה.

עדויות של הנאשם

20. לאחר שמיעת עדותו של הנאשם בבית המשפט הצטמצמה יריעת המחלוקת בין הצדדים, שכן במהלך עדותו אישר הנאשם עובדות בהם כפרה ההגנה במענה לכתב האישום.

21. הנאשם אישר בעדותו כי הפעיל גורמים שונים על מנת ללחוץ על חנאן טראבין ולהביא להחזרתה של המנוחה לרמלה (פרו' עמ' 302 שו' 11-25). הוא אישר כי בבית משפחת דרבאשי אחיו שבר את הטלפון של המנוחה, והוא עצמו סטר לה (פרו' עמ' 302 שו' 26-32).

22. הנאשם אישר כי בבוקר האירוע שוחח עם מנאר, היא סיפרה לו שהמנוחה ואמיר עומדים להתחתן וכי ביום חמישי אמיר עתיד להשתחרר מבית הסוהר, אך הדגיש כי שמע את הדברים פעמים רבות קודם לכן (פרו' עמ' 305 שו' 1-3).

23. הנאשם העיד כי בשלב זה, קרא למנוחה ואמר לה שהוא רוצה לדבר איתה, והיא ענתה לו "עוד מעט". הוא חזר לחדרו, החליף בגדים, וקרא לה פעם נוספת אך היא ענתה שאינה רוצה לדבר. בשלב זה הרגיש לחצים בחזה, ירד במדרגות וביקש מאחיו לבוא לקחת אותו כי איננו מרגיש טוב (פרו' עמ' 304 שו' 9-19; פרו' עמ' 305 שו' 7-13).

בחקירתו הנגדית אישר הנאשם כי "רתח מעצבים" לאחר השיחה עם מנאר (פרו' עמ' 339 שו' 17-19). הבהיר

כי מיד לאחר השיחה, עמד בפתח חדרו, בסמוך לדלת הכניסה ליחידת הדיור בה התגוררו אלהאם והמנוחה, וקרא למנוחה, אך שלל כי דפק על דלת ביתה (פרו' עמ' 337 שו' 20-33).

3. תמצית ההכרעה

24. לאחר שמיעת העדים, הביקור בזירה, עיון בפרוטוקול והמוצגים ובחינת הראיות, אציע לחבריי לקבוע כי הוכחו מעבר לספק סביר עובדות כתב האישום ולאורן יש להרשיע את הנאשם בעבירת הרצח המיוחסת לו.

ההכרעה מבוססת על צבר ראיות נסיבתיות שהוכחו. גם אם כל אחת מהראיות בנפרד הינה מחשידה בלבד בעוצמה כזו או אחרת, הרי שמדובר בראיות מגוונות, משתלבות זו עם זו ומתחברות עד כדי תמונה כוללת, אשר גם אם אינה שלמה ואין בה מענה לכל שאלה ושאלה, היא מאפשרת הסקת מסקנה הגיונית אחת, לפיה הנאשם הוא שביצע את הרצח. המסקנה מוסקת בהסתמך על מבחני ההיגיון והשכל הישר. אל מול מסקנה זו לא עלה בידי ההגנה להציג הסבר חלופי המתיישב עם הראיות, ולא נמצא הסבר כזה אף על ידי.

להלן פירוט הראיות בתמצית:

א. קיומו של מניע ברור ומובהק בקרב הנאשם, אשר הלך והתחזק בתקופה שקדמה לרצח. המנוחה ניהלה מערכת יחסים עם אמיר, צעיר מוסלמי, חרף התנגדות משפחתה לקשר. בני המשפחה כולם והנאשם בפרט, חששו כי המנוחה תינשא לאמיר ותברח עמו. הנאשם ניסה בדרכים שונות להשפיע על בתו לסיים את הקשר, אך ללא הצלחה. התנהלותה של המנוחה נתפסה כפגיעה בכבוד המשפחה כולה ובכבוד הנאשם בפרט, ובני המשפחה חששו שהנאשם יפעל ויפגע במנוחה. המנוחה תיארה אלימות ואיומים כלפיה ותחושות בדבר הסכנה לחייה מצד משפחתה, כמו גם פחד מפני הנאשם שהכה אותה והשמיע איומים כלפיה ימים ספורים לפני הרצח.

ב. הטריגר שהוביל את הנאשם לפעול למימוש המניע, הנו שיחת הטלפון שקיבל ממנאר, בה התבררה לו התוכנית הקונקרטית של המנוחה להתחתן עם אמיר בסופו של אותו שבוע, מועד בו אמור אמיר להשתחרר ממאסרו. מיד כששמע זאת, התמלא הנאשם זעם, ניגש לדלת יחידת הדיור וקרא למנוחה פעמיים תוך שהוא דופק על הדלת כדי שתפתח לו. המנוחה הפסיקה לצורך כך את שיחת הטלפון עם אמו של אמיר, בשעה 10:37, והבטיחה לחזור אליה לאחר פתיחת הדלת לאביה. מרגע זה ואילך משתרר שקט סיגינטי חריג ביותר בטלפון של המנוחה, כאשר גם בטלפון של הנאשם משתרר החל משעה זו שקט סיגינטי למשך כחצי שעה. בשעה 11:40 נמצאה גופתה של המנוחה על ידי אמה.

ג. נוכחות הנאשם והמנוחה במתחם בסמוך למועד הרצח - הוכח בוודאות שבמתחם נכחו בסמוך מאוד למועד הרצח המנוחה והנאשם. במועד זה לא נכחו במתחם שאר דייריו (אלהאם או מוניר), וכן לא נקלט במצלמות הכניסה למתחם, אחר שנכנס או יצא מהמתחם. קיימת אומנם היתכנות לכניסה ויציאה למתחם שלא דרך דלת הכניסה הראשית, מבלי להיקלט במצלמות, אך מדובר בדרכים לא פשוטות, כגון דרך הגג, והסבירות שכך יעשה היא נמוכה, בפרט לאור יום.

ד. התנהגות מפלילה מצד הנאשם לפני השיחה בה נודע לו מאלהאם על מות בתם ולאחריה, כאשר

הסבריו של הנאשם להתנהגות זו אינם סבירים ואינם אמינים:

לאחר השקט הסיגינטי למשך כחצי שעה מצד הנאשם, מיד בסמוך להפסקת השיחה של המנוחה והשקט הסיגינטי מצידה מאז, עולה רצף שיחות והתנהגות חריגה בין הנאשם, אחיו גברא ומנאר;

הנאשם מזעיק את גברא לאסוף אותו כי אינו חש בטוב, אך השניים אינם פונים לבדיקה רפואית למרות שהם נפגשים בסמוך לבניין קופת חולים. החשד הינו שהנאשם בחר להרחיק עצמו ממקום האירוע; מיד עם יציאת הנאשם מהמתחם, הוא נכנס למחסן, נוטל ממנה שקית והולך עמה מרחק לא מבוטל עד שמשליך אותה בפח מרוחק מהמתחם. הנאשם בחקירתו שלל את נטילת השקית גם כשהדבר הוקרן לו בסרט המתעד זאת, והדבר מעלה חשד כי הטמין בשקית את הכלי ששימש לביצוע הרצח, בגדיו ומכשיר הטלפון של המנוחה שלא אותר; תגובתו של הנאשם לשיחת הטלפון בה מבשרת לו אלהאם על מות בתם, הינה ראייה כבדת משקל. בתגובה לזעקות השבר של האם ובכיה קורע הלב, הוא נשמע אדיש, אינו מתעניין מה בדיוק קרה לבתם, ונותר בביתו של גברא בבת ים למשך כחצי שעה נוספת.

ה. ממצאים פורנזיים - אין בהעדרם של ממצאים פורנזיים, כגון עקבות נעל בדם או טביעות אצבע, הקושרים את הנאשם לזירה, כדי לשלול את האפשרות שהוא נכנס ליחידת הדיור וביצע את הרצח. התרחיש לפיו הוא נכנס ליחידת הדיור, דקר את המנוחה ויצא מבלי להותיר כל ממצא פורנזי, הינו סביר ומתיישב עם הראיות. מומחה התביעה וכן מומחה ההגנה, אישרו כי לוקח זמן מרגע הדקירה ועד שהדם נקווה ובזמן הזה יתכן והרוצח יסתלק מבלי שהדם יגיע לנעליו.

לא ניתן לשלול כי עקבות הנעליים שנמצאו בזירה שייכות לאחד מהאנשים ששהו עם אלהאם במרפסת, וכי לאחר שאותו אדם דרך עם נעליו באופן חלקי בדם, צעד בזירה והותיר פסיעות בדם, הוא יצא דרך דלת יחידת הדיור מבלי שעקבותיו נמצאו באזור הדלת;

כתמי הדם, שנמצאו בצווארון חולצת הנאשם, כוללים תערובת דנ"א של שני פרטים. אחד שייך לנאשם ולא ניתן לשלול את המנוחה (כמו גם אמה) כמרכיב הנוסף בתערובת. גם אם מדובר בראיה שאינה בעלת עוצמה רבה, הרי הסברו של הנאשם לה אינו מספק כלל;

הימצאות קופסת סכינים בה חסר סכין, במיקום המצוי מחוץ ליחידת הדיור בה בוצע הרצח ואשר נגיש לנאשם. על פי מומחית התביעה, אפשר כי פצעי הדקירה בוצעו על ידי סכין זהה לאלה שנתפסו.

ו. התנהלות הנאשם בחקירותיו במשטרה ועדותו הבלתי מהימנה בבית המשפט, שכללה גרסה כבושה בנקודות מהותיות. הנאשם היה עצור כחודש ימים. במרבית חקירותיו שמר על זכות השתיקה, ובחלקן השיב באופן חלקי בלבד למספר שאלות. היה מצופה מהנאשם, ככל שאינו הרוצח, שיעשה כל שביכולתו על מנת לסייע למשטרה בחקירתה, וישתף פעולה כדי לאתר את רוצח בתו המתהלך חופשי.

בחקירותיו, לא ניכרת כל הבעת צער או בכי על אובדן בתו היחידה. הוא אף סירב לפקוד את קברה כפי שהוצע לו על ידי החוקרים.

בעדותו בבית המשפט, מסר הנאשם גרסה כבושה בנקודות מהותיות. ההתרשמות הינה שמדובר באדם מתוחכם ומחושב, שלמד היטב את הראיות שנאספו נגדו וניסה למסור גרסה שתשתלב עמן, גם אם מדובר בגרסה שונה מהמענה לכתב האישום.

ז. אל מול המסקנה ההגיונית והמתבקשת מצבר הראיות שפורטו לעיל, לפיה הנאשם הוא שרצח את המנוחה - לא הועלה ולא קיים תרחיש חילופי סביר המזכה את הנאשם, ואשר יכול להתיישב עם הראיות. לא עלה בידי ההגנה להציג מניע אחר לביצוע הרצח, ומנגד המניע מכוחו פעל הנאשם מעוגן היטב בחומר הראיות והוא הגיע לשיאו בסמוך לפני הרצח.

התרחיש לפיו רוצח אלמוני שהמניע שלו לא ברור, הצליח להיכנס לבית המנוחה, לרוצח אותה ולצאת כלעומת שבא, מבלי שהוא נקלט במצלמות, בדיוק בפרק הזמן הקצר שבין עזיבת המנוח את המתחם (11:07) לבין חזרת אלהאם למתחם ומציאת גופתה (11:40) - איננו תרחיש סביר.

ח. הראיות מוכיחות את התגבשות שלושת הרכיבים הנדרשים לצורך הוכחת היסוד הנפשי הנדרש להרשעה בעבירת הרצח, כנוסחה קודם לתיקון 137 לחוק.

ההחלטה להמית נלמדת משלוש דקירות באמצעות סכין באיבר חיוני, צווארה של המנוחה. ההכנה נלמדת מההצטיידות בסכין ומנעיצת הסכין בגופה שלוש פעמים, ואין כל טענה לקנטור.

תיקון 137 לחוק אינו מהווה דין מקל עבור הנאשם. שכן מתקיימות בענייננו שתי נסיבות מחמירות. האחת הקורבן היא קטינה, והנאשם, עובר העבירה, היה אחראי עליה. השניה, המעשה נעשה כפעולה עונשית במטרה להטיל מרות או מורא ולכפות אורחות התנהגות על הציבור (המנוחה).

4. להלן נימוקי המפורטים:

א. ראיות נסיבתיות- המסגרת הנורמטיבית

25. לצורך הוכחת יסודות עבירת הרצח בתיק זה, הוצגו צבר של ראיות נסיבתיות. ראיה נסיבתית נבדלת מראיה ישירה בכך שהיא אינה מוכיחה במישרין את העובדות הטעונות הוכחה, אלא מוכיחה קיומן של עובדות אחרות שמהן, על דרך של היסק לוגי, ניתן להסיק את דבר קיומן של העובדות הטעונות הוכחה (ע"פ 6392/13 מדינת ישראל נ' קריאף (21.1.2015), פס' 96 לפסק דינו של כב' השופט סולברג (להלן: "עניין קריאף").

26. הרשעה על סמך ראיות נסיבתיות תיתכן מקום בו המסקנה ההגיונית היחידה העולה מן התשתית הראייתית המונחת בפני בית המשפט היא המסקנה המפלילה. בעוד שבבחינת הראיות הישירות, תפקידו של בית המשפט הוא לברר את מהימנות הראיה, הרי שבבחינת הראיות הנסיבתיות, לצד בחינת מהימנות הראיות, תפקידו של בית המשפט הוא לשלול כל תרחיש סביר המזכה את הנאשם (ע"פ 8328/17 ג'בר נ' מדינת ישראל (28.7.2019), פס' 7 לפסק דינו של כב' השופט נ' הנדל (להלן: "עניין ג'בר").

27. המבחן המרכזי אשר נקבע בפסיקה לצורך בחינת האפשרות להסיק מסקנה מפלילה מראיות נסיבתיות, הוא מבחן תלת-שלבי.

בשלב הראשון יש לבחון את מהימנות הראיה הנסיבתית כדי לקבוע אם ניתן להשתית עליה ממצא עובדתי. **בשלב השני** יש לבחון האם די בתמונה הכוללת העולה מצבר הראיות הנסיבתיות כדי להסיק את

המסקנה המרשיעה. **בשלב השלישי** והאחרון, מועבר הנטל אל הנאשם להציע הסבר סביר חלופי לצבר הראיות הנסיבתיות.

28. על אופן יישומו של המבחן התלת שלבי כתב כב' השופט סולברג **בעניין קריאף** (פס' 97-98 לפסק הדין): **"השלב הראשון אינו שונה למעשה מן הבחינה הנעשית ביחס לראיות ישירות, והוא מטפל ביסוד הקושי המשותף לשני הסוגים - החשש כי הראייה אינה אמת. בשלב הראשון נבחנות עוצמתן, מהימנותן ודיוטן של הראיות שהובאו בכדי לבסס ממצא עובדתי מסוים. השלב השני והשלישי הם השלבים המיוחדים לבחינתן של הראיות הנסיבתיות, והם אלו שנועדו לטפל בקושי הנוסף המיוחד להן - זה המתייחס למסקנה הלוגית הנובעת מהממצאים העובדתיים שנקבעו. לעניין זה ראוי לזכור ולהזכיר כי אין הכרח להראות שכל אחת מהראיות הנסיבתיות מספיקה כשהיא לעצמה להרשעת הנאשם. המסקנה המרשיעה יכולה להיות תולדה של צירוף כמה ראיות נסיבתיות, אשר כל אחת בנפרד תהיה "מחשידה" בלבד ... יתכן מצב שבו לכל ראייה כשלעצמה ניתן הסבר תמים ופשוט, שיש בכוחו לנקות מחשד במה שנוגע לאותה ראייה. ואולם, ככל שתהיינה הראיות מגוונות יותר, חזקות יותר ומשתלבות האחת עם רעותה, יחברו יחדיו חלקיו של התצרף ("פאזל") עד לקבלת התמונה הכוללת, אשר אף אם אינה שלמה ואין בה מענה לכל שאלה ושאלה, עדיין היא מאפשרת הסקת מסקנה הגיונית ברמה שמעבר לספק סביר בהתבסס על הגיון החיים והשכל הישר, כאשר הצטברותן של כל הראיות הללו באופן שאינו אלא צירוף מקרים איננה מתקבלת על הדעת..."**

29. ההבדל בין השלב השני לשלישי במבחן התלת שלבי מתבטא בהעברת הנטל "הטקטי" של העלאת תזה לוגית המקשרת בין שלל הראיות, מצד אחד למשנהו. בהקשר זה נקבע כי: **"ככל שאכן מעלה התביעה גרסה המתחשבת בכלל הראיות, והמסבכת את הנאשם במסקנה פלילית מסתברת בהתבסס על מבחני הגיון ושכל ישר, מצדיק הדבר העברת הנטל אל כתפי הנאשם, בכדי לשמוע את דבריו ולבחון את גרסתו במסגרת השלב השלישי"** (עניין קריאף, פס' 122 לפסק דינו של כב' השופט נ' סולברג).

לצד זאת, הבהירה הפסיקה כי הגורם המרכזי הנושא בנטל לבחינת הסברים חלופיים הוא בית המשפט ולא הנאשם, כך שגם באותן סיטואציות בהן הנאשם אינו מציג הסבר חלופי, אין בכך כדי לפטור את בית המשפט מהחובה לבחון באופן עצמאי הסברים חלופיים העולים מהראיות, אף אם אלה אינם מתיישרים עם טענות ההגנה(ע"פ 8804/14 פחימה נ' מדינת ישראל (10.1.2017), פס' 41 לפסק דינו של כב' השופט זילברטל; ע"פ 2661/13 יחייב נ' מדינת ישראל (18.2.2014), פס' 39 לפסק דינו של כב' השופט ג'ובראן; ע"פ 5706/11 רון נ' מדינת ישראל (11.12.2014), פס' 121 לפסק דינו של כב' השופט שהם).

30. אציין כי בפסק הדין **בעניין ג'בר** עמד כב' השופט הנדל על הסיכון הקיים בהסקת מסקנות שגויות מצבר ראיות נסיבתיות, כאשר טעות הנובעת מפעולת ההסקה היא פעמים רבות סמויה מן העין. עוד עמד על כך שהמבחן התלת שלבי עלול, שלא במכוון, להטיל על הנאשם נטל מהותי כבד מדי, שכן השלב השלישי ממקד את תשומת לבו של בית המשפט בשאלה האם ההסבר החלופי שמסר הנאשם מספק או לא, ובכך עלול בית-המשפט לסטות מכלל היסוד של המשפט הפלילי, ולפיו נטל ההוכחה מוטל לעולם על התביעה. בפסק הדין חזר כב' השופט הנדל על הצעתו (שעלתה גם בפסקי דין קודמים) לקבוע מודל חדש, דו שלבי, לבחינת ראיות נסיבתיות, אשר לשיטתו יכול לסייע לבית המשפט להימנע מסיייה מכלל יסוד זה.

ואולם, חברי ההרכב הנוספים, כב' השופטים קרא וגרוסקופף, לא מצאו לנכון לדון במודל החדש שהוצע במסגרת עניינו של ג'בר. בפסקי דין מאוחרים ישנה אמנם התייחסות למודל שהוצע, אך המבחן התלת שלבי הוא זה שיושם (ראו למשל: ע"פ 210/19 **זהר נ' מדינת ישראל** (17.2.2020); דנ"פ 7479/19 **מדינת ישראל נ' בצלאל** (19.4.2020)).

במצב דברים זה, אבחן את עניינו של הנאשם באמצעות המבחן התלת שלבי הנוהג בפסיקה, אך זאת תוך תשומת לב להערותיו של כב' השופט הנדל בדבר הזהירות הנדרשת בעת יישום המבחן.

ב. המניע

31. על דרך הכלל, קיומו של מניע לביצוע מעשה העבירה אינו מעלה ואינו מוריד לעניין שאלת האחריות הפלילית. כך, ניתן להרשיע נאשם בביצוע עבירת רצח אף מקום בו לא הוכח כלל המניע למעשה. ואולם, במישור של דיני הראיות, קיומו של מניע יכול להוות ראיה נסיבתית, שעוצמתה המפלילה משתנה ממקרה למקרה על פי נסיבותיו (ראו למשל: ע"פ 7253/14 **פינקלשטיין נ' מדינת ישראל** (16.11.2015)). בענייננו, היוו העובדות המבססות את המניע לביצוע העבירה חלק משמעותי מכתב האישום, ולא בכדי. משמדובר בתיק העוסק בנערה בת 17.5 בלבד שנדקרה למוות במטבח ביתה, הוכחת קיומו של מניע לרצח היא נסיבה בעלת משקל משמעותי, המהווה נדבך נוסף לראיות הנסיבתיות האחרות, ומחזקת את המשתמע מהן.

32. כפי שפורט לעיל, מרבית העובדות המפורטות בכתב האישום, ואשר עוסקות בהשתלשלות האירועים שקדמה ליום הרצח, אינן שנויות עוד במחלוקת בין הצדדים. המחלוקת העיקרית בין הצדדים נוגעת לשאלה האם היה באירועים אלה, שאין חולק כי עוררו כעס בלבו של הנאשם, כדי להוות מניע לרציחתה של המנוחה.

33. המאשימה סבורה כי הראיות שהוצגו מלמדות על כעס הולך וגובר של הנאשם על בתו בשל הקשר שלה עם אמיר. הנאשם סבר כי התנהלותה של בתו, בריחתה מהבית והקשר שלה עם צעיר מוסלמי, מהווים פגיעה בכבודו ובכבוד משפחתו. הוא פעל בניסיון לשנות את בחירתה. מעשיו, אשר כללו איומים והפעלת אלימות, הלכו והסלימו, אך המנוחה המשיכה בהתנהלותה העצמאית, וסירבה לעזוב את אמיר. היא אף הביעה את רצונה להתאסלם ולהינשא לו, דבר ממנו חששו מאוד בני המשפחה בכלל והנאשם בפרט.

34. ההגנה סבורה כי הראיות שהוצגו מלמדות כי הנאשם אכן רצה לשנות את התנהלותה של בתו ולגרור לה לסיים את מערכת היחסים עם אמיר, והוא פעל בדרכים לגיטימיות על מנת להשפיע עליה. התנגדותו לקשר לא הייתה אך בשל היותו של אמיר מוסלמי, אלא גם בשל היותו בעל עבר פלילי ומעורה בפשע. נטען כי במשפחת קרא המורחבת קיימים נישואי תערובת, ואף שקשר עם מוסלמי איננו מקובל, אין בכך פגיעה חמורה בכבוד המשפחה כפי שטוענת המאשימה.

הנאשם כעס על סירובה של המנוחה לנתק את הקשר עם אמיר, אך הוא לא התבטא באיום מפורש כלפיה. בניגוד לנטען, המנוחה לא חששה לחייה, ולראיה היא שבה מרצונה להתגורר בבית המשפחה. נטען כי חרף כעסו של הנאשם, בשום שלב לא הגיעו הדברים לכדי רצון להמית את המנוחה.

35. אפרט להלן את הראיות העוסקות בהשתלשלות האירועים שקדמה לרצח. אקדים ואומר כבר עתה כי אני סבורה שהראיות שהוצגו לעיונו מלמדות על קיומו של מניע לרצח המנוחה בקרב הנאשם, התחזקותו לאורך התקופה שקדמה לרצח, והגעתו לשיא ביום הרצח, זמן קצר מאוד לפניו, במהלך השיחה של הנאשם עם מנאר.

מערכת היחסים בין הנאשם, אלהאם והמנוחה, ועזיבתה של המנוחה את הבית

36. הנאשם ואלהאם נפרדו שנים ספורות לאחר לידת בתם הנרייט, אך לא התגרשו, ואלהאם הוסיפה להתגורר עם בתה במתחם משפחת קרא ברמלה. במשך השנים התגלעו בין הנאשם לאלהאם סכסוכים רבים, לחלקם הייתה המנוחה עדה (עדות אלהאם, פרו' עמ' 61-64).

37. במהלך שנות התבגרותה לא היה קשר קרוב בין הנאשם למנוחה, והם מיעטו לדבר. בחודש דצמבר 2016, כחצי שנה קודם לאירוע הרצח, נפל הנאשם מסולם ושבר את ידו. המנוחה סייעה לו, וכך הקשר ביניהם התהדק והפך קרוב (עדות אלהאם, פרו' עמ' 64 שו' 7-23; עדות מנאר, פרו' עמ' 164; עדות יועצת בית הספר, דנה דביר, פרו' עמ' 50 שו' 1-8; ת/89א; נ/6).

38. בחודשים שקדמו לרציחתה, נהגה המנוחה לשוחח, להתייעץ ולבלות עם מנאר, אחייניתו של הנאשם. מנאר העידה כי המנוחה נהגה לספר לה סודות, וכי היו להן הרבה שיחות נפש (עדות מנאר, פרו' עמ' 163 שו' 19-23; עמ' 164 שו' 29-32; עמ' 167; עמ' 169 שו' 22-31; פרו' עמ' 184 שו' 19-30). בנוסף, העידה מנאר כי בינה לבין הנאשם יש קשר קרוב, הם משוחחים רבות והיא נוהגת לשתף אותו בכל דבר (פרו' עמ' 163 שו' 19-23; פרו' עמ' 192 שו' 6-18). הנאשם העיד כי מנאר נהגה לשוחח עמו מוריה של המנוחה ועם יועצת בית הספר, והייתה מעבירה לו את המידע לגבי מה שקורה עם המנוחה (פרו' עמ' 315 שו' 9-19).

39. המנוחה החלה לצאת עם אמיר כשנה קודם לאירוע הרצח. השניים תכננו להינשא לאחר שהמנוחה תסיים את לימודיה בבית הספר (עדות אמיר, פרו' עמ' 120). בשלב מסוים נודע לאלהאם על הקשר, ומאוחר יותר גם לנאשם. הם התנגדו לקשר בשל היותו של הנאשם מוסלמי, בשל העובדה שהיה עצור בגין מעורבות בפלילים, ובשל כך שמשפחתו נחשבה בעיניהם כמשפחה לא טובה (עדות אלהאם, פרו' עמ' 65-67; עדות הנאשם, פרו' עמ' 300-301). הנאשם אמר למנוחה שעליה לסיים את הקשר עם אמיר בתוך שבוע. היא ביקשה ממנו חודש על מנת לעשות כן, אך גם כעבור חודש לא סיימה את הקשר (פרו' עמ' 66 שו' 10-11; עמ' 68 שו' 11-15; עמ' 301 שו' 8-11).

40. הנאשם תיאר בעדותו כיצד נהג לבצע מעקבים אחר המנוחה, ללא ידיעתה, וזאת על מנת לדעת עם מי היא מסתובבת ומי חברותיה. לאחר שנודע לו על הקשר שלה עם אמיר, המשיך לעקוב אחריה, וכך הבין שלא ניתקה את הקשר חרף דרישתו כי תעשה כן (פרו' עמ' 299 שו' 29-31; עמ' 300 שו' 24-31).

41. ביום 26.5.2017, במהלך מריבה בין המנוחה לבין אלהאם, זרקה אלהאם מכסה של סיר שפגע במנוחה. בתגובה, עזבה המנוחה את הבית ונסעה לביתה של חנאן טראבין, אמו של אמיר, בעיר יבנה.

(פרו' עמ' 68 החל משו' 18). בהתאם לעדותה של חנאן, בינה לבין המנוחה היה קשר קרוב מאוד. בשיחות בין השניים הביעה המנוחה את רצונה להתנתק מהוריה, וסיפרה לה על אלימות שחוותה בביתה (פרו' עמ' 19 שו' 29-7; עמ' 20 שו' 10-7).

42. למחרת בשעות הלילה דיווחה אלהאם למשטרה על עזיבתה של בתה, תוך שציינה כי היא דואגת לה וכי בתה יוצאת עם בחור מוסלמי בעוד הם נוצרים. המשטרה שלחה שוטרים לביתה של חנאן טראבין ביבנה, אך לאחר שהמנוחה מסרה שהיא בסדר והשוטרים לא הבחינו במצוקה, נסגר הדיווח ללא טיפול נוסף (ת/67, ת/68).

43. בימים בהם נעדרה המנוחה מביתה, פעלו הנאשם ואלהאם בדרכים שונות בניסיון להשיבה. בעדותו בבית-המשפט, טען הנאשם כי פעל בדרכים לגיטימיות ומתוך דאגה לבתו. הוא אישר כי מנאר התגייסה לסייע לו להחזיר את המנוחה (פרו' עמ' 319 שו' 6-3). לשיטתו, עזיבתה של המנוחה את הבית נבעה ממשבר האופייני לגיל העשרה ואשר קורה במשפחות רבות, ותגובת המשפחה למצב הייתה רגילה ושגרתית (פרו' עמ' 317 שו' 33-27; פרו' עמ' 318 שו' 28-20). ואולם, מהראיות עולה כי עזיבתה של המנוחה הסעירה עד מאוד את בני המשפחה, ותגובתם לא הייתה שגרתית כלל.

44. אלהאם העידה כי בימים בהם נעדרה המנוחה מהבית, הופעלו עליה לחצים רבים מצד בנות משפחתו של הנאשם, מנאר ומלבינה, לכך שתפעל להשיב את המנוחה (פרו' עמ' 70 שו' 32-17; עמ' 71 שו' 7-1). יצוין כי מכשיר הטלפון של אלהאם מקליט את כלל שיחות הטלפון שבוצעו בו. השיחות המוקלטות שבין אלהאם למנאר הוגשו כראיה, וכך ניתן להתרשם כיצד נאמרו הדברים בזמן אמת (ת/98). האזנה לשיחות מלמדת כי מנאר צועקת על אלהאם בשיחותיהן אודות עזיבתה של המנוחה, וניכר כי היא נסערת מאוד.

מהשיחות עולה כי אלהאם פנתה לכומר שהכיר את המנוחה מבית הספר הקודם בו למדה, וכן למורה נוספת בעלת הכשרה כפסיכולוגית, כדי שסייעו לה להשיב את בתה (ראו גם עדות אלהאם, פרו' עמ' 69 שו' 24-18). מנאר כעסה על אלהאם שפנתה לגורמים הנ"ל, שלשיטתה אינם יכולים לסייע, ודחקה בה לשתף פעולה עם הנאשם ובני משפחתו, ואף ללכת לביתה של חנאן טראבין ולהרביץ לה כדי להשיב את בתה, שכן דיבורים לא יועילו במקרה זה (ת/98 עמ' 1 שו' 28-23; עמ' 2 שו' 15-13; עמ' 6 שו' 38-33; עמ' 8 שו' 19-13).

45. הנאשם העיד כי פנה לוועד המגשר בין מוסלמים לנוצרים, וכן לגורם ממשפחת ג'רושי, על מנת שאלה יפעילו לחץ על חנאן טראבין ויגרמו לה להשיב את המנוחה לביתה. הוא אף נסע יחד עם כמה מאחיו ליבנה ופנה לתחנת המשטרה שם (פרו' עמ' 302 שו' 25-11. וראו גם עדות מנאר, פרו' עמ' 193 שו' 30-25). בנוסף, פנה הנאשם לבריז'יט מרג'יה, קרובת משפחתו שהיא עו"ס במקצועה. מרג'יה פנתה לחברתה בניסיון לבדוק האם המנוחה נמצאת במקלט, זאת חרף העובדה שמדובר במידע חסוי (פרו' עמ' 363 שו' 22-17).

46. חנאן טראבין העידה כי יום לאחר הגעתה של המנוחה לביתה, החלו טלפונים רבים לחנאן ולבני משפחתה, אשר כללו איומים וקללות. לשיטתה, המאיימים נשלחו על-ידי אלהאם (פרו' עמ' 20 שו' 13-11). עוד העידה כי בתקופת שהותה ביבנה הייתה המנוחה בקשר עם מנאר, אשר ניסתה לשכנע אותה לחזור לרמלה. באחת מהשיחות מנאר אמרה למנוחה שהם "יכולים להגיע אליה", ושלחה לה מפה ובה מיקום הבית של חנאן. חנאן שמעה את השיחה ואף ראתה את המפה שנשלחה (פרו' עמ' 20 שו' 31-26).

בשל הלחצים והאיומים הרבים שהופעלו כלפיה וכלפי המנוחה, נאלצה חנאן להעביר את המנוחה למקום מסתור אחר בעיר כפר סבא, שם שהתה עד יום 8.6.2017 (פרו' עמ' 21 שו' 28-31).

חנאן הסבירה כי לא מיהרה לקחת את המנוחה להתלונן במשטרה נגד בני משפחתה, שכן המנוחה לא הייתה מעוניינת בכך. בחקירתה הנגדית הסבירה כי כאשר פנתה אליה חוקרת המשטרה רגינה אטור ביום 6.6.2017 ושאלה על המנוחה, שיקרה לה שראתה אותה לפני שבועיים, וזאת משום שלא האמינה במערכת, ולא הייתה בטוחה בזהותה של המתקשרת, לאחר שקיבלה הרבה שיחות ואיומים (פרו' עמ' 18 שו' 14 ואילך; ת/74).

47. לצורך איתורה של המנוחה לאחר העברתה מיבנה, פנתה מנאר בתאריך 7.6.2017 לחוקר הפרטי גיא לוי. היא סיפרה לו כי מדובר בנערה בת 17 שנעלמה, ומשפחתה רוצה לאתר אותה. החוקר הסתייג, שאל האם מדובר במשפחה של עבריינים, ומנאר השיבה שהיא ממשפחת חינוך מיופ. הוא ניסה להרגיע אותה, אמר שאינו יכול לסייע לה והפנה אותה למשטרה. לאחר פרסום דבר הרצח, פנה החוקר למשטרה הואיל וחיבר בין פנייתה של מנאר אליו לבין הרצח (ת/158 - ת/159).

התנהלות המנוחה נתפסה כפגיעה בכבודו של הנאשם

48. אוסף שיחות הטלפון המוקלטות בין אלהאם לבין מנאר (ת/98א), מהימים בהם שהתה המנוחה מחוץ לבית, מעלה כי החיפוש אחר המנוחה לא נבעו רק מדאגה כנה לשלומה. התנהלותה של המנוחה ועזיבתה את הבית נתפסה על-ידי בני משפחת קרא כפגיעה קשה בכבודו של הנאשם ובכבודה של המשפחה כולה. הנאשם זעם על המנוחה וחש מושפל בשל התנהלותה. בשיחותיה עם אלהאם, מבטאת מנאר, אשר לה קשר קרוב מאוד עם הנאשם, את זעמו ואת זעם המשפחה כולה.

49. כך למשל, בשיחה מס' 11 אומרת מנאר לאלהאם: **"דוד שלי סמי יושב ושותק, ומאה דעות יוצאים ומאה דעות עולים, הבת צריכים להביא אותה... אני מפחדת על דוד שלי"** (עמ' 3 שו' 3-18).

50. בשיחה מס' 12 מנאר מטיחה באלהאם שהיא לא עושה די על מנת להשיב את בתה הביתה. אלהאם בתגובה אומרת שהנאשם לא היה בקשר עם בתו במשך 7 שנים, ורק כעת הוא מנסה להתקרב אליה אך זה מאוחר מדי. מנאר עונה לה בתגובה: **"טוב אלהאם, את יודעת מה, הוא חרא מטומטם, לא הכיר בבת שלו, איפה את היית למה לא תפסת את הבת? וידעת על אמיר, איפה את היית אלהאם?..."**

אלהאם: כל הזמן.. אני הייתי מדברת איתה והייתי מזהירה אותה אומרת לה זה לא נכון אמא ותיזהרי אמא...

מנאר: להזהיר אותה? ... הייתי שמה סכין באמצע פנים שלה... כדי שהיא תפחד... הילדה שלך צריך להזהיר אותה? הבת שלך הייתה עומדת יורקת לו בפנים והוא רותח ממש... המים ירדו הרצפה, הפדיחה יצאה, הכבוד שלו היא לכלכה לו" (עמ' 5 שו' 6-38).

בהמשך השיחה מנאר אף מטיחה באלהאם שיתכן והבת כבר התחתנה ואף אחד לא יודע (עמ' 7 שו' 3-4).

51. בשיחה מס' 13 דבריה של מנאר הופכים קשים יותר ויותר: "אם יקרה משהו לדוד שלי אני אתאבד עליה אני אקלל את אלוהים שהביא אותה..." (ת/98א עמ' 8 שו' 5-8); ראו גם התרגום בת/98ב); "אולי אם היינו קוברים אותה לא היינו במצב הזה" (ת/98א' עמ' 8 שו' 21); "כשתצא שמועה הם לא יגידו בת של אלהאם, הם יגידו בתו של סמי ובת קרא, זה הכבוד שלו לא הכבוד שלך" (עמ' 8 שו' 33-36); "היא עדיין רשומה קרא, לא רשומה על שם המשפחה שלך... אם היא רוצה ללכלך שם של מישהו זה רק השם של המשפחה" (עמ' 9 שו' 31-38); "שישים שנה אף אחד לא יכול עליו, למה חתיכת זבל הזאת תוריד לו את הראש שלו?" (עמ' 10 שו' 5-7).

52. על ההשפלה שחש הנאשם בשל התנהגותה של בתו מסר גם אחיו, גברא. גברא הוכרז כעד עוין, לאחר שבעדותו בבית המשפט הכחיש את אמרותיו במשטרה וטען כי אינו זוכר פרטים רבים אותם מסר בחקירתו (פרו' עמ' 139). אני רואה להעדיף את הדברים שמסר גברא בחקירותיו על פני עדותו הלקונית בבית המשפט. האזנה לחקירות המוקלטות מעלה כי תיאוריו את יחסי הנאשם והמנוחה נמסרים בשטף ובאותנטיות. הפרטים שמסר מתיישבים עם הגיונם של דברים ועולים בקנה אחד עם הראיות שהוצגו.

לשאלת החוקר כיצד קיבל הנאשם את התנהגותה של בתו ואת העובדה שיוצאת עם בחור מוסלמי, השיב גברא כי אחיו "מסכן בכל הנושא הזה. היא השפילה אותו בכל הרמות מבחינת קללות, אנשים מאיימים מכל מיני כיוונים ואני רואה מה שקורה ואני מופתע. אני לא ידעתי עד כדי כך שתקלל את המשפחה" (ת/160 שו' 8-10). בהמשך החקירה, כשנשאל מדוע לא חזר הנאשם לביתו מיד לאחר ששמע שהילדה נמצאה עם דם: "תשמע זה כבר לא ילדה, היא השפילה אותו ועצרה אותו מה אתה מצפה, זה כבר לא ילדה... אין כבר תקן היא ירדה מהתקן..." (ת/160ב' עמ' 13). ובהמשך: "אח שלי כבר הרים ידיים, אני יודע שירים ידיים היא השפילה אותו והוא מנסה בכל דרך להחזיר אותה ולתקן אותה ועירב את כל המשפחה ועירב אותי ואני דאגתי שלא יקבל איזה התקפה... אין כבר תקן, אין כבר תקן" (ת/160ב' עמ' 14 שו' 10-14; שו' 38).

אמרות המנוחה מלמדות כי היא חשה סכנה לחייה בתקופה שקדמה לרצח

53. המאשימה הפנתה לאמרות רבות של המנוחה אודות אלימות ואיומים שהופעלו כלפיה במהלך התקופה שקדמה להירצחה, ואודות תחושותיה לפיהן נשקפת סכנה לחייה.

לשיטת המאשימה, אמרות אלה קבילות כראיה מכוח החריג לכלל הפוסל עדות שמיעה הקבוע בסעיף 10(2) לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971:

10. "עדות על אמרה שאמר אדם שנעשה בו, לפי הטענה, מעשה אלימות, והאמרה נוגעת לאותו מעשה או לנסיבות לוואי שלו, תהא קבילה אף אם האדם שאמר אותה אינו נוכח כעד ואף אין להביאו למשפט משום שהוא נפטר או תשוש או חולה או נעדר מן הארץ, ובלבד שנתקיימה באותה אמרה אחת מאלה:

...

(2) היא נוגעת למעשה האלימות לפי סדר האירועים עד כדי היותה חוליה בשלשלת הנסיבות הקשורות במישרים לביצוע העבירה."

54. ההגנה לא טענה במפורש כנגד קבילות אמרות אלה. עם זאת, נטען כי התלונה הרשמית שהגישה המנוחה למשטרה כ-10 ימים קודם למותה הוגשה נגד אלהאם, ומוזכרים בה איומים מצד בני משפחתה של אלהאם. הנאשם כלל לא מוזכר בתלונה כמי שאיים או נהג כלפי המנוחה באלימות. יתר האמרות אותן מבקשת המאשימה לקבל כראיה הן אמרות כלליות על מריבות עם ההורים ואין בהן כדי ללמד על חשש שיפגעו בה או על איומים מצד הנאשם או בני משפחתו.

55. אשר לשאלת קבילות האמרות - ההנחה העומדת בבסיס החריג הקבוע בסעיף 10(2) לפקודת הראיות, שמקורה בניסיון החיים, היא כי כאשר אדם נתון בסכנת חיים בשל מעשה אלימות שנעשה בו, דעתו אינה נתונה להעליל על מי שלא עשה לו דבר, אלא מבקש הוא לספר את האמת ולגלות מי פגע בו. נוסף לכך, יש עניין לציבור בשמירה על כל שריד להוכחת מעשה האלימות, כאשר לאור הנסיבות אין מקום לחשוד שהוא כוזב (ראו למשל: ע"פ 7832/00 **יעקובוב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו(2) 534 (20.1.2002)).

על-פי הפרשנות המסורתית של סעיף 10(2) לפקודה, יש צורך בסמיכות זמנים בין אמרת הנפטר לבין אירוע ההמתה על-מנת שהאמרה תהיה קבילה ולא תיפסל בשל היותה עדות מפי השמועה (ראו: יעקב קדמי **על הראיות** חלק שני, עמ' 624-626 (2009)). ואמנם, במרוצת השנים התרחבה פרשנות חריג זה.

בע"פ 4178/10 **פרג' נ' מדינת ישראל** (19.8.2013) נדונה קבילותה של תלונה שמסרה המנוחה במשטרה כחצי שנה קודם לרצח, אודות אלימות שהפעיל כלפיה אביה ערב קודם למסירת התלונה. אירוע האלימות נכלל בעובדות כתב-האישום, בו יוחסה לאביה של המנוחה עבירת שידול לרצח. כב' השופט ג'ובראן קבע כי האירוע שדווח בתלונתה של המנוחה הוא בגדר חוליה בשרשרת לקראת השידול לרצח, ולפיכך התלונה נכנסת בגדר החריג הקבוע בסעיף 10(2) לפקודה. אשר לפרשנות החריג קבע השופט ג'ובראן:

"וברי, כי באירועים דוגמת המקרה הנוכחי, בהם לא מדובר בעבירה המבוצעת על רקע מפגש מקרי, כי אם עבירה המבוצעת על רקע מערכת יחסים ארוכה פנים משפחתית, יש לתת פרשנות מרחיבה לכלל האמור. מערכת היחסים בין הנאשם לקרבן העבירה היא הבסיס לבחינת העבירה כולה, והיא מהווה חלק בלתי נפרד ממנה. לא פעם בעבירות אלימות ובעבירות מין במשפחה אנו מוצאים עצמנו מול הידרדרות שיטתית של היחסים, המובילה כמכלול לביצוע העבירה" (סעיף 79 לפסק הדין. וראה יישום הלכה זו בתפ"ח (מחוזי מרכז) 12040-02-13 **מדינת ישראל נ' בהאטה (19.5.2014), שם נמצאה קבילה אמרת המנוחה בשיחה עם מכר שלה שנמסרה כארבעה חודשים קודם לרצח, ולפיה הנאשם חנק אותה והרביץ לה; תפ"ח (מחוזי תל אביב) 16808-09-14 **מדינת ישראל נ' בן עמי** (31.1.2017), שם נמצאו קבילות אמרות רבות של המנוחה על האלימות המילולית והאיומים שהפעיל הנאשם כלפיה בשנה וחצי שקדמו לרצח).**

56. לפיכך, לאור הפרשנות המרחיבה שנקבעה בפסיקה לחריג המופיע בסעיף 10(2) לפקודת הראיות בנסיבות דומות לענייננו, אציע לחבריי לקבוע כי אמרות המנוחה שיפורטו להלן ואשר מלמדות על תחושת הסכנה לחייה שחשה מצד משפחתה בתקופה שקדמה למותה, קבילות כראיה לאמיתות תוכנן.

57. אשר לתלונת המנוחה במשטרה - המנוחה הגישה ביום 3.6.2017 תלונה בגין אירוע האלימות מצד אמה מיום 26.5.2017, המתואר לעיל. היא מסרה כי לאחר האירוע אמה אמרה לה ללכת מהבית, והיא

עזבה את ביתה ועברה ליבנה. מאותו היום מתקשרים אליה מדי יום אנשים מטעם אמה המחייגים ממספר חסום ומאיימים עליה שאם לא תחזור הביתה הם יעשו לה בלאגן. בין היתר, יומיים אחרי שעזבה את הבית התקשר אליה בן דודה, נדים עיסא, שמרצה מאסר בכלא באר שבע, ואמר לה שאם היא לא תירגע ותחזור הביתה הוא יוכל להשיג אותה. המנוחה מסרה במשטרה כי אינה מפחדת על חייה, לא מעוניינת במקלט, אך מבקשת סיוע כלכלי וכן סיוע בשכירת דירה (ת/69). בשיחות טלפון מאוחרות יותר עם חוקרות התיק, מסרה שאינה מעוניינת בקשר עם משפחתה, וסירבה למסור פרטים על מקום הימצאה (ראו: ת/77, ת/78-שיחות שערכו החוקרות רגינה אטור וימית מנגיסטו עם המנוחה).

יצוין כי במסגרת חקירת התלונה נגבתה הודעה מהנאשם ביום 5.6.2017 (ת/10). הנאשם מסר כי בתו מצויה בקשר עם צעיר מוסלמי שמגיע ממשפחה של עבריינים והמשפחה אינה מסכימה לכך. כשנשאל לגבי תלונתה של המנוחה לפיה היא מקבלת טלפונים הכוללים איומים טען שהיא "שקרנית", וכן כי "הילדה הגישה תלונה וכן היא רוצה להצדיק מעשים שלה כדי לברוח עם אמיר". כנשאל אם נשקפת סכנה לילדה אמר שלא, ושהם מקבלים אותה בזרועות פתוחות ואוהבים אותה.

58. מהאמור עולה כי תלונתה של המנוחה במשטרה אכן כוונה כנגד אלהאם ובני משפחתה ולא כנגד הנאשם ומשפחתו. ואולם, קיימות אמרות נוספות שמסרה המנוחה ואשר מהן עולה כי היא חשה בסכנה מצד שני הוריה.

59. אמיר התייצב לעדות בבית המשפט לאחר שהוצא נגדו צו הבאה. הוא ענה בצמצום לשאלות התובעת ונמנע מלמסור פרטים על יחסיה של המנוחה עם בני משפחתה (פרו' עמ' 122-123). מהראיות עולה כי לאחר הרצח נחקר אמיר בחשד שאיים לשלוח אנשים שיפגעו בהוריה של המנוחה. ההודעות שנגבו ממנו במסגרת החקירה הוגשו בהסכמה, ומהן עולים פרטים שמסרה לו המנוחה על יחסיה עם הוריה.

אמיר מסר כי המנוחה סיפרה לו על יחס רע של הנאשם כלפיה, צעקות וקללות. לדבריו, המנוחה פחדה מהנאשם. בימים שקדמו לרצח סיפרה המנוחה לאמיר על האירוע האלים בבית משפחת דרבאשי, ואף טענה בפניו כי אוימה על ידי הנאשם ואחד הדודים באמצעות אקדח. לדברי אמיר, את אמא שלה המנוחה אהבה, על אף שהייתה משגעת אותה והן היו רבות (ת/14 שו' 62-66, שו' 71-73, שו' 80-81).

60. חנאן טראבין העידה כי ביום בו אספה את המנוחה לביתה (כשלושה שבועות עובר לרצח), היא סיפרה לה כי היא חווה אלימות בביתה (פרו' עמ' 20 שו' 7-8). חנאן העידה כי המנוחה פחדה וחשה סכנה, אך סירבה להצעת גורמי הרווחה כי תעבור למקלט, מאחר ורצתה לחיות חיים חופשיים (פרו' עמ' 21 שו' 29-31; עמ' 22 שו' 1-7).

61. נאור פיס היה המחנך של המנוחה בבית הספר בו למדה. בהודעתו במשטרה מסר כי בתקופה שקדמה לרצח הפסיקה המנוחה להגיע לבית הספר. ביום 28.5.2017 שלחה לו המנוחה מסרון שהיא עזבה את הבית וסירבה לומר היכן היא נמצאת. הוא המשיך לשלוח לה מסרונים והיא הייתה עונה לאחר כמה ימים. יום אחד התקשרה, התעניינה באפשרות לקבל דירה מהרווחה, והוא מסר לה את הטלפון של יועצת בית הספר.

עוד מסר כי בתקופה שקדמה לרצח שוחחה עימו מנאר, אמרה לו שהם מודאגים מהמנוחה, אך הוסיפה "שאינ מה לדאוג ושהם לא משפחה פרימיטיבית ושהאבא נקי כבר כמה שנים ושהוא לא יפגע בה" (ת/154).

המסרונים שנשלחו בין נאור למנוחה הוגשו כראיה (ת/97). במסרונים מיום 28.5.2017 כותבת המנוחה על עזיבתה את הבית ועל כך שהוריה שלחו שוטרים לחפש אותה. בהמשך היא כותבת (השגיאות במקור): **"אתה יודע כמה סבלתי מי ההורים שלי ועדיין סובלת"**. במסרון מיום 4.6.2017 כותבת המנוחה: **"אני לא המנתי שיבוא יום ואני יגיע למצב שאני בו עכשיו... אני עייפה נגמרתי. אני גמורה מתה מכל הבלגנים האלה"**.

62. **דנה דביר**, יועצת בית הספר בו למדה המנוחה, הייתה עמה בקשר קרוב. בתאריך 6.6.2017, שבוע עובר לרצח, התקשרה אליה המנוחה ממספר חסום, וביקשה שתחבר אותה עם עו"ס על-מנת שתסייע לה למצוא מקום מגורים. היא סיפרה שהייתה לה תקרית אלימה עם הוריה, היא יצאה מהבית ללא תעודת זהות או כרטיס קופת חולים וקיבלה אישור חריג להוציא את המסמכים הנדרשים לה ללא מעורבות הוריה, כיוון שנשקפת לה סכנה מהמשפחה שלה (פרו' עמ' 51 שו' 1-8). למחרת התכתבו השניים במסרונים (ת/97). בשל אהבתה של המנוחה לכלבים, שלחה לה דנה תמונה של כלבים שמחפשים בית. המנוחה ענתה לה: **"לי אין בית בינתיים... גם אני מחפשת בית... אני באמת התעייפתי... אין יותר כוח להילחם"**.

63. א', חברתה של המנוחה לספסל הלימודים, סיפרה כי כחודשיים קודם לרצח הפסיקה המנוחה להגיע לבית הספר, החליפה מספרי טלפון, ואיש לא ידע מה קורה איתה. לעיתים הייתה המנוחה שולחת לה הודעות, בהן עלה מצבה הקשה (פרו' עמ' 100 שו' 19-27). כך, במסרונים מיום 7.6.2017, שבוע לפני הרצח, כותבת המנוחה (ת/96): **"את לא מאמינה מה עשו לי... לא האמנתי... שיש כה ההורים זונות... הם זרקו אותי מי הבית ושולחים לי אנשים שיהרגו אותי..."**. ובהמשך: **"הם מחפשים אותי בכל מקום אפשרי..."** **"את לא מבינה איזה פחד זה ואני לא מאמינה שאני עדיין יש לי כוח לעמוד על הרגליים..."**.

א' העידה כי ניסתה לשכנע את המנוחה להיכנס למקלט. המנוחה הסכימה לשוחח עם עובדת סוציאלית בנושא. המנוחה סיפרה ל-א' כי העובדת הסוציאלית אליה הופנתה ביקשה ממנה להיפגש במקום ציבורי, אך המנוחה חששה וסירבה לעשות כן: **"היא אמרה 'את רוצה שיהרגו אותי'... היא אמרה את זה לעו"ס"** (פרו' עמ' 102 שו' 12-3; וראו בעניין זה גם ת/88- שיחת החוקרת ימית מנגיסטו עם סיגל העו"ס, בה מוסרת העו"ס כי הנערה אמרה לה שהיא מאויימת וסירבה להיפגש עימה בתחנת משטרה).

64. אני סבורה כי מכלול האמרות שפורטו לעיל, שנאמרו ואף נכתבו על-ידי המנוחה בשבועות שקדמו לרצח, לגורמים שונים, מלמדות על הלך רוחה של המנוחה בתקופה זו. אציע לחברי ליתן לאמרות אלה משקל מלא, ולקבוע כי המנוחה חשה פחד וסכנה לחייה מצד שני הוריה בשבועות שקדמו לרצח, ואף שקלה לפנות למקלט בשל כך.

האירוע האלים בבית משפחת דרבאשי

65. **חנאן מטר דרבאשי**, צעירה כבת 30, היא בת למשפחת דרבאשי אשר התגוררה בשכונת למשפחת קרא. המנוחה הייתה כבת בית בביתה והשניים היו בקשר קרוב, אשר התמעט לאחר שחנאן התחתנה ועברה לבת ים (פרו' עמ' 95 שו' 18-21). חנאן ידעה על הקשיים שהיו למנוחה עם משפחתה. באחד הימים פגשה את אלהם אשר סיפרה לה שהמנוחה עזבה את הבית. חנאן הציעה לקרוא למנוחה אליה.

היא שוחחה עם המנוחה, ואמרה לה שדלתה תמיד פתוחה בפניה. ביום 7.6.2017 נסעה המנוחה לבת ים לפגוש את חנאן (פרו' עמ' 96 שו' 14-24).

66. בעת שהייתה בדרכה לבת ים, שוחחה המנוחה עם חנאן טראבין ומסרה לה כי הייתה בקשר עם חנאן דרבאשי ועם מנאר, והן יסייעו להשלים בינה לבין משפחתה. בשל דאגתה למנוחה, שוחחה חנאן טראבין עם חנאן דרבאשי, אשר אמרה לה שהיא ומשפחתה ידאגו למנוחה ואין כל סיבה לדאגה. אף חנאן טראבין בעצמה הציעה למנוחה לעשות שלום בית עם משפחתה (פרו' עמ' 22 שו' 18-24).

67. חנאן דרבאשי אירחה את המנוחה בביתה בבת ים, אך לקראת הערב אמרה לה שלא תוכל לישון אצלה בשל היותה אישה נשואה, ולכן שלחה אותה לישון אצל אמה, בבית משפחת דרבאשי ברמלה (פרו' עמ' 96). המנוחה נסעה לשם לבדה וישנה שם.

68. בעדותה מסרה חנאן דרבאשי כי ביום למחרת, 8.6.2017, הגיעה לבית הוריה ופגשה במנוחה. לדבריה, במהלך שהייתה בבית דרבאשי, איימה המנוחה כי תתאבד ואף ניגשה לחלון הבית. מאחר ולא רצו לקחת אחריות על המנוחה הם קראו לאלהאם, אשר יצרה קשר עם שאר המשפחה, וכך הגיעו למקום גם אחיו של הנאשם ומאוחר יותר גם הנאשם עצמו (פרו' עמ' 97 שו' 2-12).

69. ואולם, מעדותה של מנאר עולה כי הגעתם של הוריה של המנוחה לבית דרבאשי הייתה מתוכננת ונועדה "ללכוד" את המנוחה ברמלה. כך העידה מנאר: **"חנאן דרבאשי אמרה שהם עשו לאנור אמבוש על מנת שיתפסו אותה וישימו אותה אצל סמי או אצל אלהאם. היא אמרה לי מה את חושבת אני פראיירית רק אני יכולה על אנור ועבדתי עליה שתגיע לפה וסמי גם בדרך. היא סיפרה לי אחרי זה שאנור הרגישה שתופסים אותה..."** (פרו' עמ' 170 שו' עמ' 13-16).

70. על שארע למנוחה בבית משפחת דרבאשי ניתן ללמוד מעדותה של חנאן טראבין, אשר הייתה בקשר עם המנוחה בעודה שם. עדותה של חנאן נתמכת במסרונים שנשלחו בינה לבין המנוחה בזמן אמת ואשר הוגשו כראיה (ת/95), וכן בשיחת הטלפון המוקלטת של חנאן עם המשטרה (ת/83-84).

מפלט שיחותיה של המנוחה עולה כי שוחחה עם חנאן טראבין ביום 8.6.2017 בשעה 20:06 ובשעה 21:40. בשעה 21:35 ישנה שיחה מהטלפון של המנוחה למוקד 100. המנוחה איננה מדברת, נשמעות ברקע צעקות ובהן קול של אשה שצועקת **"תעזבי אותי אנור, לפני שאגמור עליך"**, והשיחה מתנתקת (ת/152, ת/84).

בהמשך הערב ניסתה חנאן להשיג את המנוחה, אך היא לא ענתה, דבר שאינו אופייני לה. חנאן שלחה למנוחה הודעות רבות בהן כתבה כי היא דואגת לה, אך לא קיבלה כל תשובה. בשעה 22:44 התקשרה חנאן למשטרה. היא מספרת כי שוחחה עם המנוחה לפני כשעה והיא אמרה לה **"דודה הרביצו לי"**, ובהמשך: **"הילדה התקשרה היא אומרת דודה, את לא מאמינה... את לא מאמינה הם עשו עליי קומבינה והם הרביצו לי... הרביצו לה, היא אומרת כל היד שלי פגועה"** (ת/84).

בשעה 23:52 כותבת המנוחה לחנאן **"דודה את אמרת שאת לא רוצה אותי?"**. חנאן עונה לה **"בחיים לא"** ומבטיחה לה שלא תוותר עליה ושהיא דואגת לה. בשעה 00:21 המנוחה כותבת לה: **"דודה אני לא מרגישה את היד שלי"**.

71. בעקבות דיווחה של חנאן טראבין, הגיע השוטר מרק מנטל לכתובת אצ"ל 4 ברמלה, שם פגש במנוחה. לאחר תשאול סיפרה כי היא וההורים שלה לא מסתדרים בגלל שהיא יוצאת עם גבר מוסלמי והם נוצרים. כרגע נמצאת אצל חברה שלה בכתובת הנ"ל, ומחר תחזור לבית אמו של החבר שלה. מסרה כי לא הייתה אלימות כלפיה וכי אינה מעוניינת בסיוע של המשטרה. הדיווח נסגר ללא טיפול נוסף (ת/81).

72. כפי שצוין לעיל, כיום אין עוד מחלוקת בין הצדדים כי בבית משפחת דרבאשי נכחו אלהאם, אחיו של הנאשם: יונתן, גברא ומלבינה, וכן כי הנאשם הגיע למקום לפנות בוקר לאחר נסיעה מאילת. אחיו של הנאשם, יונתן, אישר בעדותו כי שבר את מכשיר הטלפון של המנוחה, לדבריו משום שהתנהלה כלפיו באופן שאינו מכבד (פרו' עמ' 108 שו' 13-20). הנאשם מסר לראשונה במהלך עדותו בבית המשפט כי בהגיעו לבית דרבאשי סטר למנוחה, אך שלל כי אים עליה. לדבריו, עשה זאת בשל הדאגה שלו למנוחה ולא מתוך כוונה לפגוע בה (פרו' עמ' 302 שו' 26-32).

73. אלהאם העידה כי לאחר שהנאשם הגיע לבית דרבאשי, הוא נכנס ישירות לחדר בו הייתה המנוחה. היא שמעה צעקות ואת המנוחה בוכה, והבינה כי הנאשם הכה אותה. הנאשם יצא החוצה, קילל את אלהאם ואמר לה "תצאי, זולא הבת שלך". בהמשך אמר: "אני לא אכפת לי הייתי 10 שנים ואני נכנס עוד פעם ל-10 שנים" (פרו' עמ' 72 שו' 15-21; עמ' 73 שו' 1-5).

ההגנה טענה בסיכומיה כי עדות אלהאם בדבר איומו של הנאשם היא עדות כבושה, אשר עלתה לראשונה במהלך עדותה בבית המשפט, ועל כן אין ליתן לה משקל. עוד נטען כי המאשימה ויתרה על עדת התביעה לטיפה דרבאשי, אשר בביתה התרחש האירוע ואשר יכולה הייתה לשפוך אור על שארע.

אף שהודעות אלהאם במשטרה לא הוגשו לעיונו, מפרוטוקול עדותה של אלהאם עולה כי ב"כ המאשימה רעננה את זיכרונה בעניין איומו של הנאשם ואף הפנתה אותה לתמליל החקירה בעניין זה (פרו' עמ' 73 שו' 1-2). מכאן שנושא האיום שהשמיע הנאשם עלה מדבריה של אלהאם גם בעת חקירתה במשטרה. יתרה מכך, ההגנה כלל לא שאלה את אלהאם בחקירתה הנגדית על עדותה בעניין האיום שהשמיע הנאשם, אלא מיקדה שאלותיה בטענה כי הנאשם לא נקט באלימות כלפי המנוחה (פרו' עמ' 81-82), כאמור, כיום אין עוד מחלוקת כי עדות אלהאם על אלימות פיסית מצד הנאשם הייתה אמינה.

בנסיבות אלה, אציע לחבריי לקבל במלואה את עדותה של אלהאם אודות התנהגותו האלימה של הנאשם בבית משפחת דרבאשי, לרבות האיום המפורש שהשמיע.

סוף השבוע שקדם לרצח, השיחה בתחנת המשטרה ומסיבת הסיום

74. לאחר אירועי הלילה בבית משפחת דרבאשי, נשלחה המנוחה לפנות בוקר של יום שישי, 9.6.2017, לביתה של מנאר ביפו. בהתאם לעדותה של מנאר, הנאשם הגיע לביתה בשעות הבוקר והמנוחה בתגובה נכנסה לחדר. בשלב מסוים פרץ ויכוח בין הנאשם למנוחה, והוא נעל אותה בניגוד לרצונה בביתה של מנאר (עדות מנאר, פרו' עמ' 171 שו' 13-19; עדות הנאשם, פרו' עמ' 327). המנוחה דיברה אל הנאשם במילים קשות מאוד: "אנור אמרה לו אני אעשה דווקא וכל דבר שיבייש אותך אני אעשה אותו, אני אשים לך את הראש בחרא". עוד סיפרה כי הנאשם זרק על המנוחה נעל (פרו' עמ' 172 שו' 20-21).

75. מעדותה של חנאן טראבין עלה כי לאחר ששברו לה את מכשיר הטלפון, הצליחה המנוחה להשיג טלפון נייד אחר מבלי שאיש ידע על כך. ביום 9.6.2017 בשעה 11:47 כתבה המנוחה במסרון לחנאן טראבין: **"דודה אני אברח מהם למשטרה אבל את ואמיר תישארו איתי בבקשה ואל תעזבו אותי, אני מה זה מפחדת"**. בהמשך כתבה המנוחה כי היא מסתירה את הטלפון מאבא שלה (ת/95; פרו' עמ' 24 שו' 6-8; עמ' 25 שו' 6-7).

76. בסוף השבוע נסעה המנוחה יחד עם הנאשם ומנאר לדודתה מלבינה בנצרת. ההגנה הפנתה לעדות מנאר כי המנוחה והנאשם התפייסו לאחר השיחה הקשה ביניהם, ובמהלך סוף השבוע שקדם לרצח האוירה הייתה טובה ורגועה (פרו' עמ' 165 שו' 30-31; עמ' 166 שו' 1-3; עמ' 183 שו' 9-13). ההגנה הדגישה כי המנוחה אף חזרה מרצונה לאחר סוף השבוע לבית המשפחה ברמלה. ואולם, כפי שיפורט להלן, מהראיות עולה כי לא היה כל פיוס בין הנאשם למנוחה.

77. ביום ראשון, 11.6.2017 הגיעו המנוחה והוריה לתחנת המשטרה ברמלה, שם נערכו פגישות של המנוחה, אלהאם והנאשם, בנפרד זה מזה, עם עו"ס ועם קציני החקירות שרון רז וענת קצב. מהמזכרים שערכו החוקרים עלה כי המנוחה נשאלה אם היא חשה מאוימת ושללה זאת (ת/86), לא נצפו על גופה סימני אלימות ניכרים לעין, היא נראתה רגועה ולא הביעה חשש כלשהו (ת/87). ואולם, מסיכום הפגישה שערכה העובדת הסוציאלית סיגל מאור גוטמן עלה כי המנוחה דיווחה על קונפליקטים עם הוריה שמלווים באלימות, ואף הראתה לעו"ס סימנים בפרק היד. היא סירבה לחזור לביתה, וביקשה סיוע בשכר דירה. הוצע לה לנסוע למנאר והיא הסכימה לכך, אך סירבה שהנאשם הוא שייקח אותה לשם (ת/89, ת/155).

78. ביום שני, 12.6.2017, יממה בלבד קודם לרצח, שוחחו מנאר ואלהאם בטלפון. בשיחה מעדכנת מנאר את אלהאם כי המנוחה עדיין מקללת את אביה. אלהאם אומרת בתגובה: **"היא תעשה לנו פשע בבית אם היא תמשיך להיות חוצפנית ככה"** (ת/99 עמ' 31 שו' 3-4). בהמשך, משוחחת אלהאם בטלפון עם הנאשם, ושואלת אותו מדוע הוא מרשה למנוחה ללכת למסיבת הסיום של בית הספר. הנאשם עונה לה: **"שתלך לעזאזל היא לא שווה שקל אחד... היא זבל... אל תעשי לה שום דבר, תזרקי אותה כמו כלב ואת תראי איך תהיה... שתלך לאן שהיא רוצה, זבל, אסור לנו להיות נחמדים איתה, זהו"** (ת/99 ע' 47). אלהאם אומרת לנאשם שהיא מפחדת שהמנוחה **"תלך לאיבוד"**, והנאשם משיב - **"היא כבר הלכה לאיבוד... היא לא דופקת לנו חשבון... תעשי את מה שאת רוצה איתה"** (ת/99 עמ' 49 שו' 14-20).

79. ביום שני בערב השתתפה המנוחה במסיבת הסיום, ולאחריה, בלילה שבין שני לשלישי, בילתה במסיבה עם חבריה ללימודים. המנוחה חזרה מהמסיבה במונית יחד עם מוניר חנחן, חבר מבית הספר (ת/156). על פי איכון הטלפון, המנוחה הגיעה חזרה לרמלה בסביבות השעה 4:45 לפנות בוקר (ת/152).

סיכום פרק זה

80. אציע לחבריי לקבוע כי הוכח שהנאשם חש כעס הולך וגובר בשל התנהלותה של בתו, וסבר כי היא פוגעת בכבודו. בני המשפחה והנאשם בפרט חששו כי המנוחה תינשא לאמיר ותברח עמו. הנאשם ניסה לפעול בדרכים שונות על מנת להשפיע על בתו לסיים את הקשר עם אמיר ולשנות

התנהלותה, אך ללא הצלחה. בני המשפחה היו מודאגים מהאפשרות שהנאשם יפגע בביתו, ואף הנרייט עצמה חששה לחייה.

ג. בוקר ה-13.6.2017 - הטריגר לרצח והנקישה בדלת

הטריגר - שיחת הטלפון של הנאשם ומנאר

81. בבוקר הרצח שוחחו מנאר והמנוחה שיחה שאורכה 37 דקות, החל מהשעה 9:49 ועד 10:26 (ת/152). בהתאם לעדותה של מנאר, במהלך השיחה סיפרה לה המנוחה על קורותיה במסיבת הסיום, וכן על כך שאמיר עתיד להשתחרר מהכלא בימים הקרובים, היא תהיה איתו, תתאסלם ותתחתן איתו (פרו' עמ' 174 שו' 20-21).

אין חולק כי דקות ספורות לאחר סיום השיחה עם המנוחה, ב-10:32, מנאר מתקשרת לנאשם ומספרת לו על הדברים ששמעה מהמנוחה ביחס לאמיר (עדות מנאר - פרו' עמ' 174 שו' 29-30; עמ' 175 שו' 23-24; עדות הנאשם - פרו' עמ' 305 שו' 1-3). השיחה בין השניים מסתיימת בשעה **10:36** (ת/150).

82. ההגנה טענה בסיכומיה כי המידע שמסרה מנאר לנאשם בשיחה זו אינו מידע חדש עבורו. מנאר העידה כי הנושא עלה בשיחות שלה עם הנאשם בעבר (פרו' עמ' 183 שו' 30-32; עמ' 184 שו' 6-7). הנאשם העיד כי שמע את הדברים מעל עשר פעמים בחצי השנה שקדמה לאירוע (פרו' עמ' 305 שו' 1-3).

לשיטת ההגנה, שיחת הטלפון בין מנאר לנאשם איננה "הקש ששבר את גב הגמל". הנאשם ידע על כוונותיה של המנוחה והתעמת איתה מספר פעמים בשל כך. השיחה עם מנאר אמנם הכעיסה את הנאשם ואכזבה אותו, אך הוא ידע שדברי המנוחה הם בגדר דיבורים ולא יותר. אף מנאר העידה כי מדובר בשיחה רגילה ולא חריגה (פרו' עמ' 184 שו' 8-11).

83. ואולם, כפי שטענה המאשימה בסיכומיה, אני סבורה כי הטענה לפיה תוכן השיחה בין מנאר לנאשם איננו חריג או משמעותי אינה מתיישבת עם הראיות ועם הגיונם של דברים. גם אם כוונותיה הכלליות של המנוחה להינשא לאמיר היו ידועות לנאשם קודם לכן, הרי שבשיחה עם מנאר מספרת המנוחה על תוכנית קונקרטית שעתידה להתרחש תוך ימים ספורים, מיד עם שחרורו של אמיר מהכלא. מנאר הבינה את חשיבות הדברים, ועל כן מיהרה להתקשר לנאשם ולספר לו על כך, אף ששוחחה איתו כבר מספר פעמים באותו בוקר. יתרה מכך, הנאשם אישר בחקירתו הנגדית כי לאחר השיחה עם מנאר ניגש מיד לדלת המנוחה כשהוא "**רותח מעצבים**" (פרו' עמ' 339 שו' 17-19), דבר שאינו מתיישב עם הטענה כי חשב שדברי המנוחה הינם אך בגדר איום שחוק. יצוין כי הנאשם טען בחקירתו כי אינו זוכר את תוכן שיחה זו עם מנאר (ת/8 שו' 146-151), ואף במענה לאישום הכחיש את תוכנה. אני סבורה כי הנאשם הבין את משמעות השיחה, שהיוותה טריגר לביצוע הרצח, ולכן הכחישה.

84. יצוין כי עיון בפלט השיחות של מנאר מעלה כי לאחר שיחתה עם המנוחה וקודם לשיחתה עם הנאשם, היא משוחחת בטלפון שיחה קצרה עם אמא שלה, מלבינה (ת/149).

בשעה 10:58 מחייגת מלבינה לאלהאם. כמו יתר שיחותיה של אלהאם, השיחה הוקלטה, וניתן לשמוע את מלבינה מספרת לאלהאם שאמיר משתחרר. אלהאם אומרת בתגובה שאמיר נשפט למאסר של שלוש שנים, אבל מלבינה מתעקשת שאמיר משתחרר כעת (עמ' 16). היא מציעה לאלהאם להרביץ לילדה, לקחת אותה לצפון, ומדגישה כי "**הסיפור לא הסתיים**" (עמ' 17).

מאחר ומלבינה לא העידה בבית-המשפט, דבריה, בשונה מדברי אלהאם, אינם קבילים לצורך הוכחת אמיתות תוכן השיחה, אך הם קבילים להוכחת עצם אמירת הדברים. השיחה המוקלטת מלמדת אותנו כי שחרורו הקרב של אמיר והחשש כי המנוחה תינשא לו עמד במוקד שיחותיהם של בני משפחת קרא בבוקר הרצח.

שיחת הטלפון האחרונה של המנוחה, ונקישת הנאשם בדלת

85. בהתאם למחקרי התקשורת, בבוקר הרצח שוחחה המנוחה בטלפון ברצף, כשעיקר השיחות הן עם אמיר שבכלא (ת/152). השיחה האחרונה של המנוחה היא שיחה יוצאת לאמו של אמיר, חנאן טראבין, בשעה 10:26. השיחה נמשכה 11 דקות, עד **10:37**, ולאחריה אין שיחות נוספות. יוזכר כי שיחתו של הנאשם עם מנאר הסתיימה בשעה 10:36.

86. מפאת חשיבותה של שיחה זו, אביא את עדותה של חנאן טראבין בעניין שיחת הטלפון במלואה: "**אני והנרייט תמיד השיחות שלנו היו ארוכות אבל השיחה הזו לא הייתה ארוכה, היא הייתה 10, 11 דקות פשוט רק דיברנו על הדברים האלו לא דיברתי איתה עליה, לא הספקתי לדבר איתה עליה. אני שומעת שתי דפיקות בדלת במהלך השיחה, הנרייט בטלפון ואף אחד לא יודע שיש לה טלפון. אני שומעת קול של גבר "איפתחי", אני שואלת מי זה והיא אומרת שזה אבא שלה. אני אומרת לה תפתחי לו והיא אומרת שהיא לא רוצה לראות אף אחד. שאלתי אותה "איש בידו" מה הוא רוצה, אמרתי לה תפתחי שלא יהיה לך עוד פעם בלאגן ותראי מה הוא רוצה, תחזרי אלי ותספרי לי מה היה במסיבת הסיום. אבל עוד פעם 2 דפיקות בדלת והוא אמר לה "איפתחי". את הקול הזה אני בחיים לא אשכח. היא אמרה לי שהיא מחביאה את הטלפון ותחזור אלי. ועד היום היא לא חזרה**" (פרו' עמ' 26 שו' 10-17).

87. בשעה 12:22, לאחר היוודע לה דבר רציחתה של המנוחה, התקשרה חנאן למשטרה וסיפרה בבכי כי דיברה עם המנוחה בבוקר, המנוחה אמרה לה שאבא שלה דופק בדלת ומאז לא דיברה איתה (ת/21, ת/21א). חנאן חזרה על הדברים גם במסגרת הודעתה במשטרה. היא סיפרה כי לאחר שדפק על הדלת בפעם הראשונה ואמר לה "**איפתחי**", אמרה המנוחה לאביה "**חכה**". לאחר כמה שניות דפק שוב על הדלת ואמר "**איפתחי**" (נ/2 עמ' 16 שו' 10-31; עמ' 19 שו' 9-36).

88. עדותה של חנאן בבית-המשפט עסקה בין היתר בשאלה על איזו דלת בוצעה הנקישה והיכן הייתה המנוחה כשנשמעה הנקישה.

מהודעתה של חנאן במשטרה עולה כי מסרה לאורך חקירתה שהנקישות ששמעה היו על דלת חדר השינה של המנוחה, כאשר המנוחה הייתה בתוך החדר. העדה נשאלה על כך שאלות רבות, וציינה כי היא בטוחה בכך בוודאות, "**במיליון אחוז**" (נ/2 עמ' 6 שו' 10-13; עמ' 8 שו' 4-8; עמ' 17 שו' 29). גם כשהחוקר אמר לה כי

הוא סבור שהדבר לא מסתדר עם יתר הראיות עמדה על כך ולא שינתה את גרסתה (נ/2 עמ' 29-32).

בעדותה בבית המשפט מסרה כי אינה יודעת בוודאות היכן הייתה המנוחה בעת ששוחחה עמה בטלפון וכי שיערה כי הייתה בחדר השינה וכי הנקישות ששמעה היו על דלת חדר השינה. בחקירתה הנגדית נאמר לה כי בחקירתה במשטרה הייתה נחרצת בנושא זה ומסרה כי היא בטוחה בכך, ורק בעקבות הרענון שעברה בפרקליטות לקראת עדותה, בה נאמר לה שמשו בעדותה לא מסתדר, טוענת כיום כי מדובר בהשערה בלבד. העדה הסבירה מה גרם לה לסבור כי הנקישות היו על דלת החדר ומדוע מדובר בהשערה בלבד: **"אני סידרתי לה (למתמחה) את זה. היא שאלה אותי איפה הנרייט הייתה בחדרה או בסלון? אמרה לי שאמרתי שהיא הייתה בחדרה. אני לא יודעת, כך שיערתי כי ממש שמעתי את הדפיקה ואת הקול, ממש חזק, כאילו שזה ממש קרוב... אני אמרתי שהיא משהו שנתן לי להבין שהנרייט בחדר. אני הייתי בטוחה שהדפיקות היו על הדלת בחדר שלה. למה אני חשבתי והייתי בטוחה שזה בחדר שלה, כי הדפיקות והקול ממש קרוב וגם היא אמרה לי משהו שממנו הבנתי היא אמרה שהיא בחדר שלה. היא אמרה לי "אנא בעורפיתי" (בחדר שלי)" (פרו' עמ' 46 שו' 8-10, שו' 29-32).**

ובהמשך: **"אני גם בעדות שלי אומרת שאני בטוחה אבל אני לא יודעת. משהו אמר לי שהיא בחדר שלה. אני הייתי בטוחה שזה מהחדר שלה. כאילו היא רמזה לי שהיא בחדר שלה. הדפיקות של החדר והקול של הגבר זה היה ... כאילו בדיוק אמרתי לחן (המתמחה) שהייתי בטוחה שהיא בחדר שלה כי היה שם משהו להגיד לי שהיא בחדר שלה. אחר כך שהבנתי את כל התמונה ולא מחן, כי אני מדברת עם אמה שלה, אני שיערתי שהיא הייתה בחדר שלה. אני לא יודעת בוודאות. גם אם היא הייתה בסלון ודפקו בכניסה הייתי שומעת אותו דבר"** (פרו' עמ' 47 ש' 12-20).

89. אציין כבר עתה כי כשבועיים לאחר מעצרו, בחקירה מיום 28.6.2017, אישר הנאשם כי ביום הרצח קרא למנוחה בעודו עומד מחוץ לדלת הכניסה ליחידת הדיור שלה: **"דיברתי איתה. אמרתי לה שאני רוצה להיכנס אליה. היא אמרה לי "עוד מעט". העצבים שלי... הלכתי. לא רציתי להתפרץ"** (ת/ב5 עמ' 8 שו' 12-14; עמ' 29 שו' 28-30). בעדותו בבית המשפט אישר הנאשם כי לאחר השיחה עם מנאר קרא למנוחה. שלל שדפק על דלתה, אך דיבר איתה בקול מחוץ לדלת יחידת הדיור ואמר לה שהוא רוצה לדבר איתה. המנוחה ענתה לו **"עוד מעט"**. הוא נכנס לביתו להחליף בגדים, אינו יודע כמה זמן זה לקח לו, אך לאחר מכן קרא לה שוב והיא אמרה שאינה מעוניינת לשוחח. הוא ירד במדרגות ויצא מהמתחם (פרו' עמ' 340 שו' 7-15).

90. המאשימה עותרת לקבל את עדותה של חנאן וליתן לה משקל מלא. נטען כי דברי המנוחה במסגרת שיחה זו קבילים מכוח סעיף 10(2) לפקודת הראיות, משום שמהווים חוליה בשלשלת הנסיבות הקשורות במישרין לביצוע העבירה. אשר למיקומה של המנוחה בעת השיחה, טוענת המאשימה כי חנאן לא הייתה במקום ועל כן לא יכולה לומר בוודאות מאיזה חדר דיברה המנוחה ועל איזו דלת נקשו, אלא מדובר בסברה שלה. מאחר ומדובר ביחידת דיור קטנה, אין מניעה שהמנוחה אכן דיברה בטלפון בעודה בחדר, וחנאן שמעה את הדפיקות של הנאשם בדלת הכניסה ליחידת הדיור.

לשיטת המאשימה, עדותה של חנאן מחייבת את המסקנה כי הנאשם נקש בדלת הבית של המנוחה ואלהאם, הסמוכה לביתו, בשעה 10:37 או בסמוך לכך. גרסתו של הנאשם מתיישבת ומחזקת מסקנה זו. נטען כי ההסבר החלופי, לפיו אדם אחר נכנס בדרך כלשהי אל תוך יחידת הדיור ודפק בדלת חדרה של המנוחה, הוא מופרך

לחלוטין, בייחוד בשים לב לזיהוי הנאשם על-ידי המנוחה כמי שדפק בדלת וקרא לה.

91. ההגנה טענה כי עדותה של חנאן איננה קבילה שכן היא אינה עונה על אחד מהחריגים לכלל האוסר עדות שמיעה. גם אם תתקבל עדותה של חנאן, סבורה ההגנה כי יש ליתן לה משקל אפסי. נטען כי חנאן היא עדה המעוניינת בהפללתו של הנאשם. בתקופה שקדמה לרצח היא לא היססה לשקר למשטרה כשנשאלה על מקום הימצאה של המנוחה בעת שהסתירה אותה בביתה. בהמשך, מסרה דיווח לפיו "מפוצצים את המנוחה במכות" בבית דרבאשי, דיווח שנבדק על-ידי שוטר ונשלל.

לשיטת ההגנה, אף במסגרת עדותה בבית-המשפט נמצאה לא מהימנה. נטען כי חנאן ניסתה להסתיר מידע אודות עברה הפלילי הכולל הרשעה בעבירה של התחזות כאדם אחר בגין כך שהתחזתה לאחרונה בזמן שנהגה ללא רישיון בתוקף (נ/1, נ/1א), ושינתה גרסתה בעניין מיקום המנוחה בעת השיחה עימה, מתוך ניסיון "לסדר" את תשובתה עבור המאשימה.

92. עוד טענה ההגנה כי אין מחלוקת כי לנאשם לא היה מפתח לדלת הכניסה ליחידת הדיור של המנוחה, ומכאן שלא יכול היה להיכנס ליחידת הדיור הנעולה ולדפוק בדלת חדר השינה של המנוחה. מעבר לכך, נטען כי אין די באמרת המנוחה לחנאן כדי לבסס את זיהוי של "הדופק בדלת" כנאשם, שכן אין מחלוקת כי המנוחה כלל לא ראתה את אביה, וניתן להניח כי היא יכולה לטעות בזיהוי קולו של אביה.

93. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, מצאתי כי יש ליתן משקל מלא לעדותה של חנאן טראבין אודות שיחתה עם המנוחה ביום הרצח, וכן לאמרות המנוחה שנאמרו במסגרת שיחה זו.

94. אשר לשאלת הקבילות - עדותה של חנאן על הנקישות בדלת ועל המילים "איפתחי" שנאמרו בקול גברי הם עדות ישירה על דברים שקלטה בחושיה. אשר לאמרתה של המנוחה לחנאן, כי הדופק בדלת הינו אבא שלה וכי היא הולכת לפתוח לו, מדובר באמרה שנאמרה באופן טבעי ואותנטי ממש בעת שהמנוחה שומעת את קולו של אביה, באופן המפחית את החשש מפני אי אמינות הדברים. מצדה של המנוחה מדובר בעת אמירת הדברים באמרה תמימה, אך למעשה, מדובר בהצהרת כוונתה של קורבן העבירה לפתוח את הדלת ולהיפגש עם הנאשם במועד שהתברר לאחר מכן כי היה מועד ביצוע הרצח. מדובר במקרה מובהק שנכנס תחת החריג הקבוע בסעיף 10(2) לפקודת הראיות, כאמרה המהווה "חוליה בשלשלת הנסיבות הקשורות במישרין לביצוע העבירה", ועל כן יש לקבלה כראיה (ראו למשל: ע"פ 1275/95 נסים נ' מדינת ישראל, פ"ד נא (5) 359, 362 (1997)).

95. אשר למשקלה של העדות - התרשמתי כי חנאן מסרה עדות מהימנה ואותנטית. את החלק המשמעותי ביותר בעדותה, זיהוי המנוחה את הדופק בדלת כאביה, מסרה חנאן לראשונה למוקד 100 פחות משעתיים לאחר תום שיחתה עם המנוחה, וזאת מיד לאחר שנודע לה דבר הרצח. חנאן מוסרת את הדברים הרבה לפני שהתבררו נסיבות מותה של המנוחה, והתבררה חשיבותה של שיחה זו כראיה נסיבתית משמעותית לביצוע הרצח בידי הנאשם.

96. מחומר הראיות עולה כי חנאן הייתה בקשר קרוב עם המנוחה, וההתרשמות היא כי המנוחה הייתה יקרה מאוד לליבה. גם אם ניתן לבקר חלק מפעולותיה של חנאן בתקופה שקדמה לרצח, הרי שההתרשמות הינה כי הן נעשו מתוך רצון להטיב עם המנוחה ולהוות עבורה משענת. עדותה של חנאן על

שארע בתקופה שקדמה לרצח, לרבות באשר לאלימות שהופעלה כנגד המנוחה בבית דרבאשי, מתיישבת היטב עם הראיות, ומעוגנת בהודעות הכתובות שהוחלפו בינה לבין המנוחה בזמן אמת ולאחר האירוע, כפי שפורטו לעיל.

97. בעדותה לא הסתירה חנאן את הכעס שלה על הנאשם. היא כינתה אותו "רוצח", ואף מתחה ביקורת על שאלות הסנגורים בחקירה הנגדית, אשר לשיטתה נועדו להכתיים את המנוחה לאחר מותה (פרו' עמ' 35 שו' 3; עמ' 44 שו' 24-25). איני סבורה כי יש בכך כדי לפגוע באמינותה. אילו הייתה חנאן מעוניינת להעליל על הנאשם, יכולה הייתה למסור למשטרה פרטים מפלילים יותר מאלה שמסרה ביחס ליום הרצח. כך למשל, לא טענה כי שמעה איומים מצד הדופק בדלת אלא את המילה "תפתחי" בלבד.

98. אשר לשאלה היכן הייתה המנוחה בעת שיחת הטלפון ועל איזו דלת דפק הנאשם, מקובלת עליי עמדת המאשימה כי עדותה של חנאן בעניין זה מהווה סברה המבוססת על דברים ששמעה בשיחה. איני סבורה כי השינוי בין גרסתה במשטרה לעדותה בבית המשפט, שעניינו אך במידת הבטחון שלה במסקנה אותה הסיקה, מלמד על חוסר אמינות. העדה הסבירה בבירור מדוע הסיקה כי המנוחה הייתה בחדרה, ומדוע סברה כי הנאשם הקיש על דלת חדר השינה, והסבריה בעניין זה נותרו זהים הן בחקירתה והן בעדותה בבית המשפט.

99. ביום 2.11.2020 ערכנו סיור בזירת הרצח. הביקור במקום אפשר לנו לראות ולהעריך באופן בלתי אמצעי את שטחה הקטן של יחידת הדיור ואת המרחק הקצר בין דלת חדר השינה של המנוחה לדלת הכניסה ליחידת הדיור. נוכח נתונים אלה, אני סבורה כי האפשרות לפיה המנוחה שוחחה בטלפון בחדרה (כפי שהתבטאה במהלך השיחה), והנאשם דפק בדלת הכניסה ליחידת הדיור, איננה אפשרות בלתי סבירה. המרחק הקצר בין החדר לדלת הכניסה אפשר לחנאן לשמוע בבירור את נקישותיו ואת קולו של הנאשם בעודו מחוץ לדלת הכניסה הנעולה. ברי כי אפשרות נוספת היא שהמנוחה לא נשארה במקום אחד בעת ששוחחה בטלפון הנייד, כך שבחלקה של השיחה היא אכן הייתה בחדרה, ובחלקה האחר, בו נשמעו נקישותיו של הנאשם, היא הייתה בסלון הבית. ויודגש, אין מחלוקת כי רק המנוחה הייתה בביתה שכן אלאהם עזבה את המתחם, כך שאין כל סיבה שדלת חדרה תהיה סגורה.

100. אדגיש כי עדותה של חנאן מקבלת חיזוק משמעותי דווקא מגרסתו של הנאשם עצמו, כפי שמסר עוד בחקירתו. כמפורט לעיל, הנאשם מסר כי לאחר סיום שיחתו עם מנאר (בשעה 10:36), ניגש מיד לדלת הכניסה ליחידת הדיור וקרא למנוחה. ובהתאם, לפי עדותה של חנאן, שיחתה עם המנוחה מסתיימת בשעה 10:37 נוכח קריאותיו של הנאשם והליכתה של המנוחה לפתוח לו את הדלת. יוזכר כי הן חנאן והן הנאשם מעידים על שתי קריאות נפרדות של הנאשם למנוחה לפתוח את הדלת.

101. הפער המשמעותי בין עדותה של חנאן לגרסתו של הנאשם הוא נושא הדפיקה בדלת. במסגרת חקירתו הנגדית, שלל הנאשם כי דפק על דלת יחידת הדיור, ועמד על כך שרק קרא למנוחה בקול בעודו עומד מחוץ לדלת. התעקשותו של הנאשם כי איננו זה אותו שמעה חנאן נוקש על הדלת, נובעת מהבנתו כי הגורם לו פתחה המנוחה את הדלת חשוד להיות מי שרצח אותה. ואציין כי הנאשם אישר בחקירתו כי בדרך כלל כשהוא צריך משהו הוא דופק על דלת ביתן של אלהאם והמנוחה (ת/8 שו' 14).

102. נוכח גרסתו של הנאשם, אשר מאשר כי קרא למנוחה בדיוק בזמן בו מסרה לחנאן כי אביה קורא לה, הרי שהאפשרות שהעלתה ההגנה, לפיה המנוחה טעתה בקולו של אביה, איננה סבירה. גם אמרתה של המנוחה לחנאן כי היא מחביאה את הטלפון שלה, מצביעה על כך שברור למנוחה שהדופק בדלת הוא אביה, אשר רק מפניו יש למנוחה סיבה להחביא את המכשיר.

ברי כי האפשרות שגורם עלום כלשהו נכנס לבית בדרך שאינה ידועה, כשהוא לא נקלט במצלמה, דפק בדלת החדר פעמיים, וזאת בדיוק במקביל לשתי קריאותיו הנפרדות של הנאשם למנוחה מפתח יחידת הדיר, ומבלי שהנאשם שמע דבר, אף היא איננה סבירה, בלשון המעטה.

מציאת אלהם את המנוחה

103. בעדותה בבית המשפט מסרה אלהם כי דלת יחידת הדיר שלהן הייתה תמיד נעולה. בבוקר יום הרצח, בזמן שיצאה לעבודה, היא שמעה את המנוחה נועלת את הבית מבפנים (פרו' עמ' 77 שו' 13-14). בשעה 11:40 חזרה אלהם מהעבודה. היא ניסתה לפתוח את הדלת באמצעות המפתח, אך לא הצליחה, מכיוון שהמפתחות היו בתוך המנעול, בצדו הפנימי. היא התקשרה למנוחה וזו לא ענתה. היא התחילה לדפוק על הדלת חזק חזק, בכתה וצעקה, והדלת לבסוף נפתחה. היא נכנסה ומצאה את בתה מוטלת על הרצפה כשהיא "כולה דם" (פרו' עמ' 77 שו' 18-27). בעדותה הסבירה כי דלת יחידת הדיר הייתה פתוחה ולא נעולה, וכי היא התקשתה לפתוח אותה מאחר ולעיתים הדלת הייתה נתקעת: "הדלת אצלנו לפעמים את מנסה לפתוח וזה תופס. לפעמים זה תפוס ולפעמים זה משתחרר ופותח... המפתחות היו בפנים, אחרי שדפקתי הרבה הרבה על הדלת וצעקות, ניסיתי כמה פעמים וכנראה לא הפעלתי כוח כמו אז ואחר כך נפתחה הדלת ונכנסתי וראיתי אותה כולה דם" (פרו' עמ' 78 שו' 9-12).

ההגנה לא כפרה בסיכומיה בכך שהמנוחה נעלה את דלת יחידת הדיר אחרי שאלהם יצאה, ובכך שכשאלהם חזרה, דלת יחידת הדיר הייתה סגורה אך לא נעולה.

סיכום פרק זה

104. אציע לחבריי לקבוע כי שיחת הטלפון בין הנאשם למנאר בבוקר יום הרצח, בה התברר לנאשם כי אמיר עתיד להשתחרר בסוף השבוע וכי המנוחה מתכוונת להתאסלם ולהתחתן איתו, גרמה לנאשם זעם רב, והיוותה את הטריגר אשר הוביל אותו לפעול למימוש המניע שהתגבש אצלו בתקופה שקדמה לרצח. מיד לאחר השיחה, ניגש הנאשם לדלת יחידת הדיר, קרא למנוחה ודפק על הדלת פעמיים. המנוחה ניגשה ופתחה לו את הדלת, ובכך ניתנה לנאשם ההזדמנות להיכנס ליחידת הדיר הנעולה ולבצע את הרצח.

ד. הטענה לנוכחות בלעדית של הנאשם והמנוחה במקום ובזמן הרצח

105. במתחם המגורים בו בוצע הרצח ישנן שלוש יחידות דיר. על מנת להגיע אל יחידות הדיר, יש להיכנס דרך דלת הכניסה למתחם ולעלות בגרם המדרגות המצוי בסמוך לכניסה (להלן: "המדרגות").

המנוחה ואלהאם התגוררו יחד ביחידה אחת אשר לה מרפסת הפונה אל חזית הרחוב בו מצוי המתחם (להלן: **"המרפסת"**). הנאשם התגורר ביחידה נפרדת. דלתות הכניסה ליחידת הנאשם וליחידה בה התגוררו אלהאם והמנוחה סמוכות זו לזו. ביחידה השלישית, המרוחקת יותר, התגורר מוניר, אחיו של הנאשם (להלן: **"מוניר"**).

בקומת הקרקע, מתחת ליחידות הדיור, מצויים חמישה מחסנים (להלן: **"המחסנים"**). אל המחסנים ניתן להיכנס מתוך מתחם הבית עצמו, וכן דרך דלתות כניסה חיצוניות, המצויות ברחוב, ואשר אין חולק כי הן נעולות באמצעות מפתח (ראו סימון המחסנים ב-ת/107, תצלום מס' 3).

מעל יחידות הדיור מצוי הגג (להלן: **"הגג"**). ניתן לטפס אל הגג מתוך מתחם הבית באמצעות סולם מדרגות מברזל, כאשר אל סולם זה ניתן להגיע דרך חדרו של הנאשם וכן דרך מחסן שסומן כמחסן מס' 5. אציין כבר עתה כי בין הצדדים קיימת מחלוקת בשאלה האם ניתן לטפס אל הגג בדרכים נוספות אם לאו.

(ראו: ת/20- הובלה והצבעה של מוניר במקום; תמונות מהזירה- ת/106; ת/107; ת/108; פרוטוקול הביקור במקום).

106. בתוך מתחם המגורים, מול דלת הכניסה למתחם, מותקנת מצלמה המכוונת לעבר הדלת וחולשת גם על גרם המדרגות המוביל ליחידות הדיור (מיקום המצלמה- ת/106 תצלום מס' 6). המצלמה הותקנה על-ידי הנאשם (פרו' עמ' 297 שו' 23). מצלמה זו עובדת באמצעות חישן, ואינה מצלמת באופן רציף אלא רק כאשר היא קולטת תנועה. הזמן המופיע במצלמה ממחר ב-8 דקות מזמן האמת (ת/44; ת/45; ת/48).

107. בפתח מסעדת חליל, המצויה ברחוב הסמוך לבית משפחת קרא, מותקנת מצלמת אבטחה, אשר חולשת על הרחוב בו ממוקם הבית, כך שניתן לראות את פתח הכניסה למתחם ואת הדלתות החיצוניות של המחסנים. מצלמה זו פועלת באופן רציף. הזמן המופיע במצלמה מאחר ב-5 דקות מזמן האמת. המשטרה הורידה את סרטוני האבטחה שצולמו במצלמה זו מיום הרצח, החל מהשעה 07:30 בבוקר ועד השעה 12:15, והם הוגשו כראיה (ת/36; ת/38; ת/40; ת/42). בנוסף, הוגש מזכר שנערך ביום 3.7.2017 ובו ציין השוטר באסם סוסו כי צפה בסרטוני מצלמת חליל מיום 8.6.2017 ועד יום 13.6.2017 ולא הבחין בדבר חריג (ת/43).

108. מהמצלמה המותקנת בבית וממצלמת מסעדת חליל עולות העובדות הבאות (ראו דו"חות צפייה- ת/41, ת/46, ת/47):

הנאשם חזר לבית המשפחה בלילה שקדם לרצח בשעה 02:02 ונראה במצלמת האבטחה עולה במדרגות.

בשעה 7:45 נצפתה המנוחה עוזבת את הבית. מהראיות עלה כי הלכה לסניף הדואר על מנת להפקיד כסף לקנטינה עבור אמיר (פרו' עמ' 26 שו' 5). בשעה 9:11 חזרה אל הבית.

בשעה 8:28 יצאה אלהאם מהבית.

בשעה 9:49 יצא מוניר מהבית.

בשעה 9:58 שבה אלהאם אל הבית ובשעה 10:10 יצאה שוב.

בשעה 11:07 נראה הנאשם יורד במדרגות תוך שהוא משוחח בטלפון.

בשעה 11:08 יצא הנאשם ממתחם הבית, ניגש לדלת החיצונית של אחד המחסנים (סומן כמחסן מס' 3), פתח את הדלת ונכנס למחסן. לאחר כדקה יצא הנאשם מהמחסן, סגר את הדלת ועזב את המקום כשהוא מחזיק בידו שקית.

בשעה 11:40 שבה אלהאם אל הבית. שלוש דקות אח"כ יצאה בריצה אל הרחוב. שתי דקות לאחר מכן היא חוזרת לזירה יחד עם אזרחים נוספים.

109. בלילה שקדם לרצח מאוכנת המנוחה החל מהשעה 4:47 לפנות בוקר באתר המכסה את הבית (ת/152). הדבר תואם את הודעת הצעיר שנסע עימה במונית עת חזרה מהמסיבה אל ביתה, לפיה המנוחה נסעה לביתה בסביבות השעה 4:30 (ת/156). ואולם, כניסתה של המנוחה אל הבית ועלייתה במדרגות ליחידת הדיור לא נצפו בסרטון שהופק ממצלמת הבית.

110. **לשיטת המאשימה**, סרטוני מצלמות האבטחה מלמדים כי החל מהשעה 10:10, אז נראתה אלהאם במצלמות עוזבת את מתחם הבית, ועד השעה 11:07, אז עזב הנאשם, נמצאו הנאשם והמנוחה לבדם במתחם.

111. המאשימה סבורה כי העובדה שכניסת המנוחה לא נקלטה על-ידי המצלמה המותקנת בבית איננה שוללת את אמינות המצלמה. נטען כי המנוחה לא נקלטה על-ידי חיישן התנועה מאחר וחזרה בשעת חשיכה. הרצח בוצע בשעות הבוקר והמצלמה תיעדה את כל מי שנכנס למתחם בבוקר הרצח, כאשר הכניסות והיציאות שנקלטו בה בשעות האור תואמות את הכניסות והיציאות שתועדו במצלמת חליל אשר צילמה באופן רצוף את הכניסה הראשית לבית.

112. לשיטת המאשימה, אין זה סביר שאדם זר נכנס למתחם במהלך הלילה מבלי להיקלט במצלמות האבטחה, ואז המתין עד סמוך לשעה 11:00 בבוקר כדי לבצע את הרצח. בבוקר הרצח יצאה המנוחה מהבית וחזרה אליו, כך שהיו לאותו גורם עלום הזדמנויות רבות לפגוע בה, ואין זה סביר שימתין פרק זמן ממושך משעת הלילה בה נכנס כביכול אל הבית ועד לשעה בה בוצע הרצח, תוך נטילת סיכון כי נוכחותו תתגלה.

113. אשר לאפשרויות כניסה אחרות לבית, הדגישה המאשימה כי אדם זר לא יכול היה להיכנס למתחם הבית דרך המחסנים, משום שאלה היו נעולים במנעול. בנוסף, מצלמת חליל משקיפה על המחסנים ולא נצפה בה איש (פרט לנאשם) נכנס למחסנים בזמנים הרלוונטיים. לשיטתה, האפשרות לכניסה אל מתחם הבית מהגג או מהמרפסת איננה סבירה, באשר היא דורשת טיפוס לגובה רב.

המאשימה הפנתה לדו"חות הצפייה המלמדים כי הן במצלמת חליל והן במצלמות האבטחה הנוספות שנאספו מסביבת המתחם לא נצפה דבר חריג ולא עלתה נוכחות של אדם חשוד כלשהו.

114. **לטענת ההגנה**, העובדה שכניסת המנוחה לא נקלטה במצלמת הבית מלמדת כי לא ניתן להסתמך על אמינות מצלמה זו לצורך הוכחת שהות הנאשם והמנוחה לבדם במתחם. בפרט, אי תיעוד כניסתה של המנוחה אינו מאפשר לשלול את האפשרות שמאן דהוא עקב אחריה ונכנס בעקבותיה למתחם בשעת לילה. נטען כי העובדה שהמשטרה הורידה את החומרים ממצלמת חליל רק מהשעה 7:30 בבוקר של יום

הרצח, שללה את האפשרות לשפוך אור על נסיבות הגעתה וכניסתה של המנוחה למתחם הבית - מהווה מחדל חקירה משמעותי. אשר למזכר שערך השוטר שצפה בסרטוני מצלמת חליל בשבוע שקדם לרצח, נטען כי המזכר נכתב לאחר שהתבקש לבדוק חשד לפיו מישהו ניסה להסתיר את מצלמת האבטחה של אולמי קליפסו הסמוכים לבית משפחת קרא בימים שקדמו לרצח. צפייתו של השוטר בסרטוני מצלמת חליל נועדה לצורך זה בלבד, ובהקשר זה ציין כי לא הבחין בדבר חריג.

115. עוד נטען כי לו היה הנאשם מעורב ברצח היה דואג קודם לכן לניתוק מצלמת הבית, מצלמה אשר אין חולק כי הוא עצמו התקין, ובכך נמנע מלהותיר בזירה ראיה שעלולה להפליל אותו. עצם זה שהמצלמה נמצאה במקומה, מחזקת את הטענה כי הנאשם לא ביצע את הרצח.

116. ההגנה סבורה כי ניתן להיכנס אל מתחם משפחת קרא ממספר כניסות נוספות, אותן לא ניתן לקלוט במצלמת האבטחה. מוניהר העיד כי ניתן להיכנס אל מתחם הבית דרך הגג, כאשר הטיפוס לגג יכול להיעשות דרך אולמי קליפסו הסמוכים. אף אלהם בעדותה אישרה זאת. השוטר ישראל מעתוק שנשלח לבחון כניסות אפשריות למתחם כלל לא בחן אפשרות זו.

117. עוד נטען כי ניתן להיכנס ולצאת מהמתחם דרך מרפסת יחידת הדיור של אלהם והמנוחה. נטען כי אפשרות זו אף מתיישבת עם עקבות הנעליים בדם שנמצאו בזירה, ואשר מובילות אל המרפסת. העלייה מהמרפסת אל הגג דורשת טיפוס, אך היא אפשרית שכן ישנם עזרים על הקיר המסייעים בכך. אף ירידה אל הרחוב מבלי להיקלט במצלמת חליל מתאפשרת ולא מדובר באפשרות בדיונית.

118. ההגנה הפנתה בנוסף למזכר שערך השוטר בני מלכה (נ/4), ממנו עולה כי ביום הרצח בשעות הערב הגיע יחד עם השוטר ישראל מעתוק למתחם משפחת קרא והשניים גילו כי דלת הכניסה למתחם ננעלה מבפנים. במזכר נכתב כי השוטרים הצליחו להיכנס למתחם "דרך כניסה צדדית", דבר המלמד כי קיימת דרך נוספת להיכנס למתחם שלא דרך הדלת הראשית. יצוין כי המאשימה ויתרה על עדותו של השוטר מלכה.

119. ההגנה סבורה כי לא הוצגו ראיות חותכות בעניין שעת המוות המדויקת של המנוחה, ובדו"חות הפתולוגיים מופיעה רק שעת הכרזת המוות - 12:05 (ת/134). נטען כי מדובר במחדל חקירה חמור. לשיטת ההגנה, לא ניתן לשלול את האפשרות כי המנוחה מצאה את מותה לאחר יציאתו של הנאשם מהבית. נטען כי המאשימה ביקשה ללמוד מהעובדה שלא הייתה פעילות במכשיר הטלפון של המנוחה לאחר השעה 10:37, כי המנוחה נרצחה בסמוך לאחר מכן. ואולם, מכשיר הטלפון של המנוחה כלל לא נתפס. יתכן כי המנוחה עשתה שימוש במכשיר אף לאחר שעה זו, אך פעילות זו אינה מופיעה בפלט השיחות שהופק ממנו.

120. לאחר צפייה בסרטוני מצלמות האבטחה, ועיון בטענות הצדדים ובראיות עליהן התבססו, אציע לחבריי לקבוע כי דרך דלת הכניסה למתחם לא נכנס או יצא בזמן הרלוונטי גורם נוסף פרט לנאשם, אשר ניתן לחשוד כי ביצע את הרצח. יחד עם זאת, לא הוכח כי מתחם הבית סגור באופן הרמטי וכי דלת הכניסה למתחם מהווה אפשרות הכניסה היחידה אליו, ועל כן לא ניתן לשלול לחלוטין נוכחות של גורם נוסף פרט למנוחה ולנאשם במתחם הבית בזמן הרלוונטי לרצח, אף שגורם כזה לא נצפה

נכנס או יוצא מהמתחם.

121. אבהיר כי אף שבחומר הראיות אין קביעה בדבר שעת המוות המדויקת של המנוחה, הרי שבהתאם לראיות לא יכול להיות חולק כי היא נרצחה בין השעות 10:37, אז הסתיימה שיחתה עם חנאן טראבין, ל-11:43, אז נצפית אלהאם יוצאת בריצה ממתחם הבית ורצה להזעיק עזרה, לאחר שמצאה את המנוחה מתבוססת בדמה (ת/41, ת/46).

מדובר בפרק זמן קצר יחסית, בו שהתה המנוחה בתוך יחידת דיור אשר אין חולק כי הייתה נעולה במפתח, ובתוך מתחם אשר דלת הכניסה אליו מכוסה בשתי מצלמות אבטחה שונות.

122. אשר לשאלת אמינות המצלמה המותקנת בתוך המתחם, אני סבורה כי העובדה שהמצלמה לא צילמה את כניסתה של המנוחה בשעת לילה אכן מצביעה על קושי מסוים באמינותה. כאמור, מדובר במצלמה המצלמת רק לאחר שנקלטת תנועה בחיישן התנועה, ויתכן כי תנאי התאורה משפיעים על יכולתו של החיישן לקלוט את התנועה (אף שלא הוצגה חוות דעת מומחה בנוגע לכך). השערה זאת מתחזקת נוכח העובדה שהשוואת הכניסות והיציאות הרבות למתחם, כפי שנקלטו במצלמת הבית בבוקר הרצח, בשעות האור, תואמת לחלוטין את הכניסות והיציאות שתועדו במצלמת חליל, אשר צילמה באופן רצוף את הכניסה הראשית לבית.

בזמן כניסתה של המנוחה, בסמוך לשעה 4:30 לפנות בוקר, לא ניתן לשלול שאכן היה חשוק, ויתכן כי מסיבה זו לא נקלטו תנועותיה של המנוחה והמצלמה לא צילמה את כניסתה. עם זאת יצוין כי כניסתו של הנאשם למתחם, בשעה 2:02 לפנות בוקר, נקלטה במצלמת הבית על אף החשיכה (ת/44).

123. חרף הקושי המסוים באמינותה של מצלמת הבית, אני סבורה כי האפשרות כי גורם עלום נכנס דרך דלת הכניסה הראשית לצורך ביצוע הרצח, וזאת מבלי להיקלט במצלמת הבית, איננה אפשרות סבירה.

124. כאמור, מצלמת חליל תיעדה את הכניסה למתחם הבית באופן רציף, אך הסרטון שהוגש כולל את שצולם במצלמה החל מהשעה 7:30 בבוקר. בסרטון זה לא נראה אדם חשוד נכנס אל מתחם הבית (ת/41).

יצוין כי לאחר הגשת הסיכומים בכתב ושמיעת הסיכומים בעל-פה, הגישה ההגנה מסמך שכותרתו "הערות הנאשם לשיבת הסיכומים". במסמך זה עלתה לראשונה טענה עובדתית חדשה, לפיה מצלמת חליל לא יכולה לקלוט דמות שהולכת בשביל הצר בו מצוי מתחם הבית אם במקביל להליכתה של הדמות חולף בשביל רכב. טענה זו נטענה בעלמא, מבלי להפנות לפרק זמן בסרטון בו אכן קיים קושי לצפות בכניסה לבית בשל חסימת שדה הראיה על-ידי מכונית חולפת. יתר על כן, מצפייה בסרטון ומביקור בזירה שערכנו, ניתן להעריך כי אין מדובר בשביל כה צר באופן שמעבר מכונית יחסום לחלוטין את האפשרות לצפות בדמות הנכנסת למתחם.

125. אשר לאפשרות כי אותו גורם עלום נכנס דרך דלת הכניסה למתחם לפני השעה 7:30 בבוקר, עלה במדרגות מבלי להיקלט במצלמת הבית, המתין לשעה הרלוונטית על מנת לרצוח את המנוחה, ואז יצא ממתחם הבית בדרך כלשהי מבלי להיקלט במצלמת הבית או במצלמת חליל - אני סבורה כי אפשרות זו איננה הגיונית והיא אף איננה מתיישבת עם הראיות הקיימות בתיק.

126. יוזכר כי רצח המנוחה בוצע בהכרח לאחר השעה 10:37, אז הסתיימה שיחת הטלפון שלה עם חנאן טראבין. אין זה סביר כי אדם המעוניין לפגוע במנוחה, יכנס למתחם הבית לפני השעה 7:30 וימתין פרק זמן ממושך בתוך מתחם הבית, תוך נטילת סיכון כי נוכחותו תתגלה. מעבר לכך, בבוקר יום הרצח יצאה המנוחה מביתה בשעה 7:45 וחזרה לביתה בשעה 9:11, כך שהיו לאותו גורם עלום הזדמנויות לפגוע בה, ולא הייתה כל סיבה כי ימתין עד לאחר השעה 10:37.
127. ההגנה העלתה את האפשרות כי הגורם שרצח את המנוחה נכנס עימה אל הבית או עקב אחריה בעת שחזרה מהמסיבה. אף אפשרות זו אינה מתיישבת עם הראיות. מוניר חנאן, הצעיר שחזר עם המנוחה במונית מהמסיבה, מסר בהודעתו במשטרה כי צפה במנוחה יורדת מהמונית והולכת לבדה אל ביתה (ת/156). מעבר לכך, נזכיר כי אלהאם הייתה בבית בבוקר הרצח, ואף שוחחה עם המנוחה, מבלי שהבחינה בנוכחות אדם נוסף ביחידת הדיור הקטנה (פרו' עמ' 75).
128. כפי שפורט לעיל, קיים בתיק מזכר שערך השוטר באסם סוסו, בו ציין כי צפה במצלמת חליל בשבוע שקדם לרצח (מיום 8.6.2017 ועד ליום 13.6.2017), לא הבחין בשום דבר חריג (ת/43).
- אציין בהקשר זה כי צודקת ההגנה כי היה על המשטרה לפעול להורדת תוכן מצלמת האבטחה ממסעדת חליל, החל ממועד מוקדם יותר ולא רק מהשעה 7:30 של בוקר הרצח, אך נוכח הדו"ח שערך השוטר סוסו, אין למחדל זה משמעות רבה.
- בעדותו בבית המשפט הבהיר השוטר כי אף שמטרת הצפייה בסרטוני מצלמת חליל הייתה לבדוק חשד ספציפי לפיו אדם כלשהו הסתיר את מצלמת האבטחה המותקנת באולמי קליפסו, במהלך הצפייה ניסה לאתר בסרטונים התרחשויות חריגות נוספות, ולא היו כאלה (פרו' עמ' 159). ברי כי אילו היה השוטר צופה באדם שנכנס למתחם באמצע הלילה בעקבות המנוחה, היה מציין זאת.
129. הראיות שהוצגו עד כה מוכיחות כי דרך דלת הכניסה למתחם לא נכנס או יצא אדם חשוד פרט לנאשם בשעות הרלוונטיות לביצוע הרצח. הנאשם שהה בביתו ויצא ממנו בשעה התואמת את מועד ביצוע הרצח, וזאת לאחר שאף לשיטתו, יצר קשר עם המנוחה.
130. בהקשר זה אציין כי העובדה שהנאשם לא ניתק או הסתיר את מצלמת הבית קודם לרצח אינה שוללת את האפשרות כי ביצע אותו. כפי שפורט לעיל, רצח המנוחה איננו אירוע שתוכנן זמן רב מראש, אלא דווקא כזה שהתרחש במהירות בעקבות שיחתם של הנאשם ומנאר. כפי שיפורט בהמשך, התנהלותו של הנאשם לאחר הרצח, מלמדת כי בשלב זה פעל מתוך מודעות לקיומה ולמיקומה של המצלמה.
131. בסיכומיה העלתה ההגנה אפשרות כי גורם זר נכנס ליחידת הדיור שלא דרך דלת הכניסה הראשית למתחם, והוא שרצח את המנוחה. לשיטת ההגנה, יתכן כי אותו גורם עשה כן לאחר עזיבתו של הנאשם את המתחם.
132. יומיים לאחר הרצח נשלח השוטר ישראל מעתוק לתעד את כל הכניסות והיציאות מהזירה (ת/30). המאשימה בסיכומיה מאשרת כי הסרטון שצילם מעתוק איננו משקף את הזירה במלואה. מעתוק לא עלה אל גג הבית, ולא צילם את סביבתו של המתחם בחיפוש אחר כניסות נוספות (פרו' עמ' 256-257).

133. על מנת לתעד את מבנה הבית ואפשרויות הכניסה אליו, נערך ביום 3.7.2017 הליך הובלה והצבעה עם **מוניר**, אחיו של הנאשם המתגורר אף הוא במתחם.

מוניר הציג בפני החוקרים את המחסנים, והסביר כי דרך מחסן מס' 5 ניתן להגיע אל גג המתחם, ומשם להיכנס אל הבית. מדובר במחסן נעול, רק לו יש מפתח ורק הוא נכנס כך. יתר המחסנים המובילים אל הבית גם כן נעולים, ורק לנאשם יש מפתח אליהם (ת/20 עמ' 2-3, עמ' 5 שו' 6-9; עמ' 15). מביתו של הנאשם ניתן להגיע אל הגג באמצעות טיפוס במדרגות שהותקנו לצורך זה.

הגג של הבית מחובר לגגות אחרים, בין היתר לגג של אולמי קליפסו (ניתן לראות זאת בסרטון, מונה 29:00). בתחילת הסרטון מציין מוניר כי אם עולים על גג הבית ניתן להגיע לאולמי קליפסו (ת/20 עמ' 5 שו' 28-31). מנגד, בהמשך, כשעלה יחד עם החוקרים על הגג, ונשאל האם ניתן לקפוץ מהגג למקומות סמוכים, ובהם לקליפסו, השיב בשלילה (ת/20 עמ' 12 שו' 23-37).

מוניר טען כי ניתן לטפס ממסדרון הקומה השניה של המתחם אל הגג. הוא הצביע על מעקה המסדרון, וטען כי בעזרתו יכול לטפס (ת/20 מונה 23:56, ת/20 עמ' 11). יצוין כי מוניר הציע לחוקרת להראות לה כיצד מטפס בדרך זו אך היא מנעה זאת, באומרה: **"לא אל תראה לי תסביר לי"** (ת/20 עמ' 11 שו' 12-20). מנגד, בהמשך, כשטיפס יחד עם החוקרים אל הגג דרך ביתו של הנאשם, נשאל מוניר האם מלבד המדרגות יש דרך נוספת להגיע אל הגג והשיב בשלילה (ת/20 עמ' 11 שו' 33-35).

כשנשאל כיצד ניתן לרדת מהגג ישירות אל המסדרון (שלא דרך ביתו של הנאשם), השיב מוניר כי נעזר לצורך כך בסולם (ת/20 עמ' 12 שו' 20-22).

134. בעדותו בבית המשפט טען מוניר כי ניתן להיכנס אל הבית דרך אולמי קליפסו (פרו' עמ' 228 שו' 29-30). לדבריו, מצדו השני של הקיר של חדרו נמצאת חצר אולמי קליפסו. יש שם מפל מים, שמהווה מעין מדרגות. ניתן לטפס משם לגג של בית משפחת קרא. לשאלה מדוע לא הראה זאת לחוקרים, השיב: **"אני הראיתי לחוקרים את הכניסה מאולם החתונות"** (פרו' עמ' 229 שו' 1-10). אין חולק כי מוניר לא הראה לחוקרים את המפל המדובר, אלא רק הצביע מגג הבית על חדרו ועל אולמי קליפסו, מבלי להזכיר את המפל.

במהלך עדותו הוקרן סרטון ההובלה וההצבעה. מוניר הצביע על גג המחסן של אולמי קליפסו, טען כי מדובר בגג בגובה נמוך של כ-2 מטר, ניתן לטפס עליו בקלות, ומשם לטפס אל הגג של משפחת קרא. בנוסף, ניתן לראות בסרטון כי הגג של האולם עצמו וגג בית משפחת קרא אכן צמודים זה לזה באופן שניתן לעבור בין הגגות ללא צורך לקפוץ או לטפס (מונה 29:29 בסרטון, פרו' עמ' 230 שו' 5-17).

אשר לאפשרות לרדת מהגג אל המסדרון המוביל ליחידות הדיור, טען מוניר: **"אם אני רוצה לרדת אני יורד שם את הרגליים ותופס את החומה ויורד. יש שם גם מעקה ברזל ואפשר לשים את הרגל על הברזל"** (פרו' עמ' 231 שו' 9-12). כמפורט לעיל, בהליך ההובלה וההצבעה מסר כי יכול לעלות מהמסדרון לגג באמצעות טיפוס, אך כשנשאל כיצד יורד מהגג אל המסדרון מסר שעושה שימוש בסולם.

135. **אלהאם** בעדותה מסרה אף היא כי ניתן להיכנס למתחם הבית דרך אולמי קליפסו באמצעות טיפוס לגג חדרו של מוניר, אך הוסיפה כי מעולם לא ראתה איש נכנס אל הבית משם: **"אף פעם לא ראיתי בן אדם נכנס לבית שם. אף אחד לא מכיר את הבית שלי... אם מישהו רוצה לרצוח אותה למה שהוא**

יסכן עצמו להיכנס לבית שלי, אולי אמא שם, דוד שם, אבא שם?" (פרו' עמ' 84 שו' 3-7).

אשר לאפשרות הכניסה ליחידת הדיור עצמה, מסרה כי ניתן להיכנס אליה דרך הדלת (פרו' עמ' 85 שו' 5), אך גם דרך המרפסת אליה ניתן לטפס (פרו' עמ' 76 שו' 24-25; פרו' עמ' 83 שו' 21-22).

136. יצוין כי במהלך החקירה הוטח בנאשם כי צוות החקירה בדק ומצא כי אין אפשרות יציאה אחרת מהבית מלבד דרך הכניסה הראשית, עליה משקיפות המצלמות. הנאשם שתק ולא מסר אחרת, אף שבהמשך אותה החקירה חזר לענות על שאלות אחרות (ת/9 עמ' 3).

137. נוכח עדותם של מוניר ואלהאם, אני סבורה כי לא ניתן לשלול לחלוטין את האפשרות כי ניתן להגיע אל מסדרון יחידת הדיור המוביל לבית המנוחה מבלי לעלות במדרגות עליהן משקיפה מצלמת הבית, אלא באמצעות ירידה מהגג, כאשר אל גג המתחם ניתן להגיע דרך אולמי קליפסו במספר דרכים שונות. אציין כי הביקור שערכנו בזירה איפשר לנו להתרשם ממתחם הבית באופן בלתי אמצעי. התרשמנו כי הגעה אל גג הבית באמצעות טיפוס מאולמי קליפסו, גם אם היא אפשרית, איננה פשוטה כלל. אף הירידה מגג הבית אל המסדרון והעלייה מהמסדרון אל הגג דורשות מאמץ ויכולת פיסית גבוהה שכן מדובר בטיפוס לגובה של כ-3 מטרים (ראו פרו' עמ' 235 שו' 3-4).

138. יצוין כי המשטרה תפסה מצלמות אבטחה רבות מסביבת מתחם הבית, ובפרט מאולמי קליפסו (ת/36, ת/50-53), דו"חות הצפיה מעלים כי בסרטוני האבטחה שהופקו ממצלמות אלה לא עלה דבר. עם זאת, אף המאשימה אינה טוענת כי מצלמות האבטחה שנבדקו מכסות את כל האזורים בהם משיק מתחם הבית לאולמי קליפסו, באופן המאפשר לקבוע חד משמעית שאיש לא טיפס מאזור זה לגג.

139. פרט לגג, ציינה ההגנה גם את מרפסת יחידת הדיור כאפשרות כניסה ויציאה אל הבית. מצלמת חליל, הצופה אל הרחוב אליו פונה המרפסת, ממוקמת כך שניתן לראות רק את תחתית המרפסת ולא את המרפסת עצמה. אילו היה אדם מטפס מהרחוב אל המרפסת הוא היה נקלט במצלמת חליל, אך ירידה מהגג אל המרפסת לא ניתן לראות במצלמה.

אלא שפער הגובה בין רצפת המרפסת לבין הגג הינו 4-5 מטרים. אף שעל הקיר ישנן בליטות אשר ניתן להיעזר בהן לצורך הטיפוס (ראה פרו' סיור במקום), הסבירות שרוצח פוטנציאלי ביצע טיפוס משמעותי זה לאור יום, כשהוא חשוף לעיני כל מי שעובר ברחוב, הינה נמוכה מאוד.

140. אשר למזכר אליו הפנתה ההגנה (נ/4) - מהמזכר עולה כי ביום הרצח בשעות הערב הגיעו השוטרים ישראל מעתוק ובני מלכה למתחם משפחת קרא וגילו כי דלת הכניסה למתחם ננעלה מבפנים. במזכר נכתב כי השוטרים הצליחו להיכנס למתחם "**דרך כניסה צדדית**". אני סבורה כי ניתן לקבוע ממצא עובדתי מהי אותה כניסה צדדית. המאשימה ויתרה על עדותו של עורך המזכר, השוטר מלכה, ואף ההגנה בחרה שלא לזמנו. השוטר מעתוק העיד בבית המשפט אך לא נשאל כלל על המפורט במזכר, לא על ידי המאשימה ולא על ידי ההגנה. לפיכך, לא ניתן לקבוע מהו אופן כניסתם של השוטרים, ובכל מקרה כפי שצוין לעיל ובהמשך, לא ניתן לשלול לחלוטין כניסה למתחם שלא דרך הכניסה הראשית.

141. **נוכח כל המפורט לעיל, אציע לחבריי לקבוע כי קיימת היתכנות לכניסה למתחם הבית וליציאה**

ממנו בשעה הרלוונטית לרצח שלא דרך דלת הכניסה הראשית למתחם, ומבלי להיקלט במצלמות האבטחה שנאספו, כגון דרך הגג. הסבירות לכך, בפרט באור יום, היא נמוכה, אך לא ניתן לשלול זאת לחלוטין. עם זאת, מה שהוכח בוודאות הינו, שבמתחם נכחו בסמוך מאוד למועד הרצח המנוחה והנאשם. במצלמות שנבדקו לא נראו דמויות אחרות במועד זה.

142. אציין כבר עתה כי קיומה של היתכנות לכניסה או יציאה מהמתחם מבלי להיקלט במצלמות האבטחה, אין די בה כדי לבסס "תרחיש חלופי" המתיישב עם כלל הראיות שהוצגו. אדון בכך בהרחבה בהמשך, בפרק "התרחיש החלופי".

ה. התנהגותו המפלילה של הנאשם

143. על התנהגותו של הנאשם בסמוך לאחר מועד התרחשות הרצח ניתן ללמוד באמצעות אוסף של ראיות אובייקטיביות: תוצרי מצלמות האבטחה שנאספו מביתו של הנאשם ומהרחובות הסמוכים; תוצרי מצלמת האבטחה המותקנת בבניין בבת ים בו מתגורר אחיו, גברא; נתוני מכשירי הטלפון (פלט שיחות ואיכונים) של הנאשם, גברא, ומנאר; וכן שיחת הטלפון המוקלטת שנערכה בין הנאשם לאלהאם.

144. הראיות מלמדות כי החל מהשעה 10:36, אז סיים הנאשם לשוחח עם מנאר וניגש לדירת המנוחה, לא קיימות שיחות במכשירי הטלפון של הנאשם למשך כחצי שעה (ת/150). בשעה 11:07 יצא הנאשם ממתחם ביתו כשהוא נראה במצלמה משוחח בטלפון עם אחיו גברא (ת/47, ת/150). הנאשם ניגש לדלת מחסן מס' 3 הפונה לרחוב, נכנס פנימה, ויצא כעבור כדקה עם שקית בידו. הנאשם צעד בעודו אוחז בשקית אל רחוב ביאליק (ת/47, ת/41, ת/36). בהגיעו סמוך לסניף קופת חולים כללית, המצוי במרחק של כחצי קילומטר מהבית, אסף גברא ברכבו את הנאשם, והשניים נסעו לדירתו של גברא בבת ים.

בשעה 11:54, מיד עם הגעתם לבניין בו מתגורר גברא, קיבל הנאשם שיחת טלפון מאלהאם, בה ביקשה לבשר לו על מות המנוחה. כאמור, מדובר בשיחה מוקלטת, אך אציין כבר עתה כי קיימת מחלוקת בין הצדדים כיצד פירש הנאשם את שנאמר לו בשיחה (ת/99א, שיחה 290).

איכוני מכשירי הטלפון בשילוב עם מצלמת האבטחה המותקנת בבניין בו מתגורר גברא מלמדים כי גברא והנאשם עזבו את הבניין רק כחצי שעה לאחר מכן, בשעה 12:26, והחלו בנסיעה לרמלה. הנאשם הגיע אל סמוך למתחם המשפחה בשעה 12:50, ואז נעצר, כשעה לאחר שאלהאם הודיעה לו על מות בתם.

145. המאשימה טענה בסיכומיה כי התנהגותו המפלילה של הנאשם לאחר אירוע הרצח מתבטאת בארבעה מישורים:

א. נסיעתו הדחופה והספונטנית עם גברא לבת ים, זאת בשעה שהנאשם, לטענתו, אינו מרגיש טוב.

ב. לקיחת השקית ממחסן הבית, והשלכתה במרחק מהבית.

ג. סילוק מנאר אשר הגיעה לביתו של גברא בסמוך עם הגיעם של גברא והנאשם למקום.

ד. הישארותו של הנאשם בבית גברא לאחר שיחת הטלפון מאלהאם בה בישרה לו על מות בתו.

146. ההגנה טענה כי התנהגותו של הנאשם איננה חריגה ואיננה בגדר "התנהגות מפלילה". נטען כי הנאשם לא חש בטוב, ועל כן ביקש מגברא שיאסוף אותו. הנאשם העיד כי התכוון לנסוע לכיוון הים בכדי שיוכל לנשום אוויר ולהירגע. אשר לשקית אותה נטל הנאשם מהמחסן, נטען כי השקית לא נמצאה ואין כל ראיה מה היה בתוכה. המאשימה לא הוכיחה את טענתה כי מדובר בשקית אותה העביר הנאשם למחסן לאחר האירוע. לא ניתן לשלול את טענת הנאשם כי מדובר בשקית עם ירקות שהייתה מצויה במחסן קודם לאירוע, ואשר אותה נטל לצורך השלכתה לפח.

אשר לשיחת הטלפון מאלהאם, נטען כי הנאשם לא הבין מדבריה של אלהאם כי קרה מקרה כה חמור וכי בתו נרצחה, שכן סבר מהיכרותו עם אלהאם שהיא מגזימה בתיאוריה. הנאשם ביקש לחזור לרמלה לאחר השיחה, אך גברא ביקש ממנו לעלות לביתו על מנת לשתות משהו קודם לחזרתם. לאחר שקיבל טלפונים נוספים, חזר לרמלה.

לשיטת ההגנה, עדויותיהם של גברא ומנאר מתיישבות עם גרסת הנאשם ומחזקות אותה.

147. אפרט להלן את הראיות הנוגעות להתנהלות הנאשם בשלב זה, בסמוך לאחר מועד הרצח. לצידן אפרט את התייחסותו של הנאשם לראיות אלו בחקירותיו במשטרה ובעדותו בבית המשפט. אומר כבר עתה כי מכלול הראיות שהוצגו מלמד על התנהגות חריגה מאוד מצד הנאשם, הן קודם לשיחת הטלפון מאלהאם בה בישרה לו על מות בתו, והן לאחריה. אני סבורה כי הסבריו של הנאשם להתנהגות חריגה זו אינם סבירים ואינם אמינים.

148. אציין כי מנאר וגברא נעצרו ונחקרו בחשד לקשירת קשר וסיוע לרצח. הם שוחררו לאחר חקירה ממושכת, והתיק נגדם נסגר (פרו' עמ' 205 שו' 20-6). השניים העידו בבית המשפט כעדי תביעה. במהלך עדותו הוכרז גברא כעד עוין, והודעותיו במשטרה הוגשו כראיה.

שיחות הטלפון של הנאשם, מנאר וגברא, והנסיעה הפתאומית לבת ים

149. כאמור, עיון בפלט שיחותיו של הנאשם מיום הרצח (ת/150) מעלה כי לאחר "שיחת הטריגר" הנכנסת ממנאר בשעה 10:32, אשר מיד בסיומה פנה למנוחה, לא קיימות שיחות יוצאות או נכנסות במכשיר הטלפון של הנאשם במשך כחצי שעה. השקט הסיגינטי במכשירו של הנאשם, בדיוק באותו הזמן בו חדל לפעול גם מכשיר הטלפון של המנוחה, מתיישב עם ביצוע הרצח על-ידי הנאשם בפרק זמן זה. ויוזכר כי המנוחה סיימה את שיחתה עם חנאן באמירה כי היא מחביאה את הטלפון ותחזור אליה, אך לא עשתה כן. כך שהשקט הסיגינטי מתיישב עם המסקנה כי בסמוך לאחר מכן מצאה את מותה.

150. במסגרת חקירתו הנגדית, עומת הנאשם עם העובדה שבשעות הבוקר שקדמו לרצח שוחח בטלפון 9 שיחות, כאשר שיחותיו פסקו למשך כחצי שעה בדיוק בזמן בו פסקה הפעילות במכשיר הטלפון של המנוחה. הנאשם טען כי מדובר בצירוף מקרים בלבד (פרו' עמ' 354-355). ההגנה טענה בסיכומיה כי הנאשם אינו מרבה לדבר בטלפון, ועל כן העדר השיחות למשך כחצי שעה איננו חריג ואינו צריך לעורר כל חשד. ואולם, גם אם אקבל טענה זו של ההגנה, הרי שרצף השיחות לאחר אותו שקט סיגינטי, והתנהלותם של הנאשם, גברא ומנאר, מלמדים על התרחשות חריגה.

151. בשעה 11:05 מקבל הנאשם שיחה נכנסת ממנאר, שמשכה 36 שניות בלבד. בשעה 11:07 מקבל הנאשם שיחה נכנסת מגברא, שמשכה דקה ו-2 שניות. במקביל לשיחת טלפון זו, נראה הנאשם במצלמת האבטחה יורד במדרגות ויוצא ממתחם הבית (ת/47). כאמור, אין חולק כי הנאשם צעד מביתו לכיוון קופת חולים כללית שברחוב ביאליק, שם אסף אותו גברא ברכבו והשניים נסעו לבת ים.

152. גברא מסר במשטרה גרסה שהתפתחה מחקירה לחקירה. אתיחס בשלב זה לחלק בגרסתו המתייחס לנסיבות בהן אסף את הנאשם מרמלה והסיעו לבת ים.

בחקירתו הראשונה (ת/160) מסר גברא כי בבוקר הרצח נסע להזמין אלומיניום ממפעל המצוי בסמוך לעיר חולון. כשהיה בדרכו חזרה לביתו שבבת ים, התקשר לנאשם והוא לא ענה. הוא גם שוחח עם מנאר שאמרה לו שהנאשם לא עונה לטלפון. לדבריו, דאג לנאשם מאחר ושמע על המצב בביתו בתקופה האחרונה. לאחר כמה ניסיונות חיוג הנאשם ענה לו, אך דיבר לא ברור, אמר שהוא נמצא ליד קופת חולים כללית, וגברא חשב שכנראה קרה לו משהו מרוב הלחצים בהם מצוי (ת/160 ב' עמ' 8-9). הוא נסע לאסוף את הנאשם מרמלה, במטרה להביא אותו לביתו בבת ים כדי שינוח ויאכל צהריים. כשנפגשו אמר לו הנאשם שהוא אינו חש בטוב ויש לו לחצים. גברא מסר כי חרף מצבו הבריאותי, הנאשם נראה רגוע, ולא כמו מי "שיש לו קיטור להוציא" (ת/160 ב' עמ' 10-11). ודוק. הנאשם לא משתף את גברא במידע שקיבל ממנאר ואשר גרם לו "לרתוח מעצבים", או בכך שפנה למנוחה וזו לא הייתה מוכנה לדבר איתו.

בחקירתו השנייה (ת/161) חזר גברא על הדברים, אך בשלב מסוים הפסיק לשתף פעולה עם חוקריו. כשנשאל על-ידי החוקר מדוע לא לקח את הנאשם לרופא נוכח הלחצים בחזה שחש, ובמקום זאת בחר להסיע אותו לבת ים, שתק והרכין את ראשו (ת/161 ב' עמ' 11).

גם בתשאול מיום 21.6.2017 התקשה לספק הסבר לנסיעתם לבת ים. הוא מסר כי כלל לא שוחח עם הנאשם בעת נסיעתם, אפילו לא לגבי יעד הנסיעה (ת/162 עמ' 23-30).

בעדותו בבית המשפט אישר גברא כי בשיחת הטלפון עם הנאשם הוא היה נשמע לו במצוקה, וכי עם כניסתו לרכב מסר לו הנאשם כי לא חש בטוב. לדבריו, נסע לכיוון ביתו שנמצא ליד הים, במטרה שהנאשם "ינשום קצת אויר אחר". גברא לא ידע להסביר מדוע נזעק לעזרת אחיו ואף עזב את עיסוקיו באמצע יום עבודה בשל החשש לבריאותו, אך לא מצא לנכון לקחת אותו לקבלת טיפול רפואי אלא דווקא לביתו (פרו' עמ' 144-148).

153. הנאשם שתק בחקירתו במשך שבועיים ימים לאחר מעצרו. ביום 28.6.2017 הפגישו החוקרים בינו לבין אחיו גברא. גברא התחנן בפני הנאשם, אמר לו שהוא ומנאר עצורים כבר שבועיים, וביקש שימסור גרסה על חלקו של גברא באירוע. בתגובה אמר הנאשם לגברא: **"אתה תספר. אני אגיד להם כן"** (ת/5 ב' עמ' 4 שו' 25). גברא מסר: **"ברגע שאני התקשרתי אליך... אמרת לי שאתה ליד קופת חולים כללית. באתי, לקחתי אותך... אמרתי "בוא נלך קצת לכיוון הים?" אמרת לי "בסדר" (ת/5 ב' עמ' 4 שו' 36-40), והנאשם אישר: "הוא סך הכל ביקשתי ממנו... לא הרגשתי טוב הוא בא לקחת אותי מקופת חולים..."** (ת/5 ב' עמ' 6 שו' 28-29). הנאשם חזר על הדברים גם בחקירותיו הבאות. כשנשאל בחקירה למה לא נכנס לקופת החולים אם לא חש בטוב, השיב שההרגשה הרעה הייתה בגלל העצבים שחש בשל כל מה שקרה עם בתו ולא בגלל סיבה פיזית (ת/5 ב' עמ' 6-7).

154. בעדותו בבית המשפט העיד הנאשם כי התקשר לגברא על-מנת שיבוא לקחת אותו משום שלא חש

בטוב ולא רצה להיות לבד (זאת בניגוד לפלט השיחות ממנו עולה כי גברא הוא זה שהתקשר לנאשם). לטענתו, לא חיכה לגברא בבית אלא הלך לכיוון קופת החולים משום שהיה צריך לקנות סיגריות וכן משום שרצה לחסוך מגברא את הכניסה לסמטאות העיר (פרו' עמ' 305 שו' 26-31, עמ' 311 שו' 8-11, 340 שו' 16-31). הוא טען כי לא הלך לרופא משום שידע שיש סוג של לחצים "שאני יכול לחכות, להמתין ולנוח וזה עובר" (פרו' עמ' 341 שו' 15-16). הנאשם לא ידע להסביר מה הייתה מטרת נסיעתו עם גברא, טען שרק רצה להיות לידו ולא היה חשוב לו מה היעד. כנשאל מדוע לא קרא למנוחה או לאלהאם אשר מצויות ברמלה, אלא הזעיק את אחיו להגיע במיוחד באמצע יום עבודתו, ענה שהקשר עם המנוחה ואלהאם באותה תקופה לא היה טוב. זאת, אף שמהראיות עולה כי הנאשם ואלהאם שוחחו רבות ביום ובלילה שקדמו לאירוע, ואך בבוקר אותו יום הציעה לו אלהאם קפה (פרו' עמ' 341-342).

155. עיון בפלט שיחותיו של גברא מלמד כי מיד לאחר סיום השיחה בה ביקש ממנו הנאשם שיאסוף אותו, חייג גברא למנאר ושוחח איתה למעלה מ-14 דקות (ת/153). בהתאם לעדות מנאר, במהלך שיחה זו אמר לה גברא שהנאשם לא מרגיש טוב וכי הוא עוזב את עבודתו ונוסע לרמלה על מנת לאסוף אותו. מנאר העידה כי דאגה לנאשם ולכן נותרה על הקו והמשיכה לדבר עם גברא עד שהגיע לקופת חולים כללית. לאחר תום השיחה המשיכה מנאר לחייג למספרי הטלפון של גברא והנאשם פעמים נוספות, בשל דאגתה לנאשם, אך השניים לא ענו לה (ת/149). בהמשך, התקשר גברא למנאר ואמר לה שהם בבת ים ליד הבית שלו, ומנאר בתגובה נסעה מיד למקום (פרו' עמ' 176-178).

מנאר אישרה בעדותה כי מסרה במטרה שבשיחותיה עם הנאשם וגברא באותו היום אמרה שהיא לא מאמינה לנאשם. היא הסבירה כי התבטאה כך משום שחשבה שקרה לנאשם משהו חמור יותר מאשר הלחץ בחזה עליו סיפר לה, וסברה שהנאשם וגברא נמנעים מלספר לה את האמת (פרו' עמ' 178 שו' 12-21).

156. אני סבורה כי התנהלותו של הנאשם המתוארת לעיל מעוררת חשד. הנאשם שוחח עם אחיו וביקש ממנו להגיע לקחת אותו באמצע יום עבודה. גברא אכן נסע מיד לרמלה לאסוף את הנאשם, ואף מנאר מיהרה לפגוש את השניים. ההסבר שסיפקו השלושה, לפיו מצבו הבריאותי של הנאשם הוא הסיבה להתנהלותם הבהולה, איננו מתקבל על הדעת. מעדותו של הנאשם עולה כי הוא סובל מבעיות לב. אם אכן הרגיש הנאשם לחץ משמעותי בחזה, עד כדי כך שהזעיק את אחיו, מדוע לא פנה לטיפול רפואי? מדוע לא נכנס לקופת החולים אשר בסמוך לה המתין לאחיו? לא בכדי חשדה מנאר כי הנאשם מסתיר ממנה דבר מה. בחירתו של הנאשם להזעיק את אחיו ולנסוע בפתאומיות לבת ים מעוררת חשד כי בחר לעשות כן במטרה להרחיק עצמו ממקום האירוע ומהשלב בו תתגלה גופתה של המנוחה.

השקית החשודה

157. מסרטוני מצלמות האבטחה עולה כי בשעה 11:07 ירד הנאשם במדרגות כשהוא משוחח בטלפון, מבלי שהחזיק בידו דבר. הנאשם יצא ממתחם הבית, ניגש לדלת מחסן מס' 3 הפונה לרחוב, פתח אותה ונכנס אל המחסן. כעבור כדקה, יצא הנאשם מן המחסן כשבידו שקית. הנאשם אחז בשקית בעת שהלך לכיוון רחוב ביאליק, וניתן לצפות בו אוחז בשקית בסרטון ממצלמת האבטחה של מרכז הנרגילה בשעה 11:09:35 (ת/47).

158. בחקירתו מיום 28.6.2017 נשאל הנאשם האם כשיצא מביתו וצעד לפגוש את גברא החזיק דבר מה בידו, וענה בשלילה. גם לאחר שנשאל ישירות אם החזיק בידו שקית, שלל זאת (ת/5 עמ' 18). בחקירתו מיום 11.7.2017 הוצג לנאשם הסרטון ממצלמת חליל בו הוא נראה פותח את דלת המחסן. הנאשם טען כי אינו מזהה את הדמות המופיעה בסרטון, סירב לאשר כי מדובר בו, ואף סירב לאשר כי הדמות מחזיקה משהו בידה וטען כי לא ניתן לראות זאת בבירור (ת/8 שו' 51-101).
159. בעדותו בבית המשפט מסר הנאשם לראשונה כי לאחר צאתו ממתחם הבית, נכנס למחסן על-מנת לנסות לנסוע על האופנוע שלו, אך לא הצליח לעשות כן מאחר והיה חלש. לדבריו, במחסן הייתה שקית שהכילה ירקות ופירות ישנים שהוביל במשאית שלו כמה ימים קודם לכן. הוא לקח את השקית איתו וזרק אותה בפח האשפה ליד "חסונה". לדבריו, לא הזכיר זאת בחקירות אף ששאלו אותו אם לקח דבר מה בידו, משום שלא ייחס לשקית חשיבות (פרו' עמ' 305 שו' 15-25).
160. בחקירתו הנגדית התעקש הנאשם שלא זכר את לקיחת השקית מהמחסן, לא ייחס לכך כל חשיבות, ולכן לא מסר על כך במשטרה. כשהוטח בו שבחקירתו נשאל לגבי השקית באופן ספציפי ואף הוצג לו הסרטון המתעד אותו מוציא את השקית מהמחסן, השיב כי סירב לאשר כי הוא הדמות הנצפית בסרטון זה בשל חוסר האמון שלו במשטרה (פרו' עמ' 343-344).
- לשאלה מדוע סחב את שקית "הירקות" וזרק אותה לפח המצוי במרחק כ-200 מטר מהבית ולא השליך אותה מיד, טען הנאשם כי לקח איתו את השקית לכיוון אליו הלך, וכי אין פחי זבל אחרים בדרך (פרו' עמ' 345 שו' 23-24). אלא שצפייה בסרטון מלמדת כי הנאשם חלף על פני פח זבל בסמוך לחנות הנרגילה, ובחר שלא לזרוק בו את השקית (ראו: ת/56 מצלמה 8 מונה 11:09:29).
161. ההגנה טענה בסיכומיה כי השקית אותה לקח הנאשם מהמחסן לא נמצאה, ועל כן אין לייחס לה כל חשיבות ראיתית. נטען כי טענת המאשימה לפיה הנאשם הטמין בשקית את הסכין באמצעותה בוצע הרצח או את הבגדים אותם לבש בעת ביצוע הרצח, מהווה השערה שאיננה מבוססת.
162. תוכנה של השקית אותה נשא הנאשם אכן איננו ידוע. יחד עם זאת, אני סבורה כי התנהלותו של הנאשם בחקירה סביב נושא השקית, בשילוב גרסתו שנטענה לראשונה בבית המשפט ואשר איננה מהימנה, מעלים חשד כי אכן הטמין בשקית את הכלי ששימש לביצוע הרצח, ואשר לא אותר בזירה, את בגדיו ואת מכשיר הטלפון של המנוחה שלא אותר.
163. יודגש כי עצם כניסתו של הנאשם למחסן מעוררת חשד. הנאשם טען כי נכנס למחסן במטרה לעלות על האופנוע שלו, אך לא הסביר מדוע נזקק לאופנוע, שעה שכבר קבע עם גברא שיאסוף אותו ברכבו מקופת חולים כללית המצויה במרחק קצר מביתו. הנאשם גם לא הסביר מה עשה במחסן פרק זמן של דקה שלמה, לפני שיצא ובידיו, לפי הטענה, "שקית הירקות".
164. לשיטת ההגנה, אף אם נצא מנקודת הנחה שמדובר בשקית בה הטמין הנאשם דבר מה אותו היה מעוניין להסתיר, הרי שהמאשימה לא הוכיחה כיצד יכול היה הנאשם לאחר הרצח להעביר את השקית מביתו למחסן, כאשר ממצלמת הבית עולה כי כשירד במדרגות השקית לא הייתה עימו.

בסיכומיה בכתב טענה המאשימה כי לנאשם הייתה אפשרות להעביר את השקית החשודה מביתו למחסן מס' 5, ומשם למחסן מס' 3, מבלי להיקלט במצלמה. בסיכומים בעל פה הבהיר ב"כ המאשימה כי לא קיים מעבר בין מחסן 3 ומחסן 5, ועל כן לא ניתן היה להעביר את השקית בדרך זו. יחד עם זאת, העלה ב"כ המאשימה אפשרות אחרת, לפיה יכול היה הנאשם לזרוק את השקית מקצהו של מסדרון הקומה השנייה לעבר פתח מחסן מס' 3 המצוי בקומת הקרקע, מבלי שזריקת השקית תיקלט במצלמת הבית. לאחר מכן, יכול היה הנאשם להיכנס דרך דלת המחסן החיצונית, לאסוף את השקית מפתח המחסן, ואז לצאת חזרה לרחוב דרך המחסן. המאשימה ציינה כי הנאשם הוא שהתקין את המצלמה, הוא מודע לקיומה ולזווית הצילום שלה, ולכן ידע כיצד לפעול כדי שלא ניתן יהיה לראות אותו מוציא מביתו את השקית החשודה.

אני סבורה כי האפשרות שהעלה ב"כ המאשימה בהחלט תיתכן, והדבר אף מתיישב עם פרק הזמן הארוך, דקה שלמה, שלקח לנאשם לצאת מהמחסן. אפשרות זו עולה בקנה אחד עם התרשמותנו הבלתי אמצעית מהביקור שנערך בזירה, עם זווית הצילום של המצלמה, ועם דרכי הגישה למחסן מס' 3. ודוק! העובדה שהנאשם בהזדמנויות שונות בחקירתו התכחש לכך שהוא הדמות שנקלטה יוצאת מהמחסן עם שקית, מחזקת את המשמעות המפלילה של החזקת השקית ונשיאתה למרחק עד השלכתה. האפשרות שצוינה לעיל, הועלתה נוכח טענת ההגנה כי לא קיימת אפשרות להעלמת פרטי הלבוש או פרטים חשובים אחרים הקשורים ברצח על ידי הנאשם. האפשרות שהעלתה המאשימה לאופן בו הוציא הנאשם את השקית מהזירה הינה בהחלט מתוחכמת, ואולם מתיישבת היטב עם ההתרשמות מהנאשם כאדם מתוחכם המתאים עצמו לתנאי השטח.

165. במסמך "הערות הנאשם לשיבת הסיכומים" העלתה ההגנה טענה לפיה אילו היה הנאשם פועל לזריקת שקית ובה הכלי ששימש לרצח, הרי שהיה באותה הזדמנות פועל להעלמת המצלמה המותקנת בבית וה-DVR שנמצא בחדרו, שכן אלה עלולים להפיל אותו. אין ממש בטענה זו. בשונה מהסתרת הסכין בשקית, ניתוק מצלמת האבטחה המותקנת על קיר במתחם הבית היא פעולה מורכבת, שהנאשם לא יכול היה לבצע במהירות לאחר ביצוע הרצח וקודם לעזיבתו את המתחם. מעבר לכך, אלהאם ומוניר המתגוררים במתחם ידעו על המצלמה שהתקין הנאשם, ואף מסרו על כך בחקירתם. אילו היה הנאשם פועל להעלים את המצלמה ואת ה-DVR המצוי בחדרו, היה הדבר דווקא מעורר את חשד החוקרים כנגד הנאשם.

שיחת הטלפון מאלהאם והתנהלות הנאשם לאחריה

166. כאמור, הנאשם נסע עם גברא לביתו שבבת ים. בהתאם למצלמת האבטחה המותקנת בבנין בו מתגורר גברא, השניים נכנסו לחניית הבנין בשעה 11:54 (ת/63). בהתאם לפלט שיחותיו של הנאשם, בדיוק באותה השעה מתקשרת אלהאם לנאשם, זאת לאחר שניסתה להשיגו קודם לכן, בשעה 11:47, ללא מענה (ת/150).

167. שיחת הטלפון בין אלהאם לנאשם קורעת לב. משך השיחה 35 שניות, בהן מודיעה אלהאם לנאשם **בזעקות שבר** כי בתם מתה. בהתאם לתמליל השיחה (ת/99א), אלהאם משתמשת פעמים רבות במילים "**ראחת**" (**הלכה**) "**מתה**" (**נפטרה**) וכן אומרת "**הדם שלה ברצפה**". הנאשם עונה לה, מבלי שחל שינוי של ממש בטון קולו: "**מה קרה?**", "**מה נפטרה? אלו?**" ו-"**אני בא אני בא**". אין חולק כי לאחר תום שיחה זו, עלה הנאשם לביתו של גברא, נותר במקום למשך כחצי שעה, ורק אז נסעו השניים חזרה לכיוון

רמלה.

168. כאמור, בחקירותיו הראשונות במשטרה שתק הנאשם וסירב לענות לשאלות חוקריו. בחקירה מיום 22.6.2017 נערך עימות בין הנאשם לאלהאם. אלהאם הטיחה בנאשם בבכי כי התקשרה וסיפרה לו על מות בתם, וכי הוא לא חזר אליה למרות מה שמסרה לו. הנאשם לאורך העימות ישב כשראשו מורכן, נמנע מליצור עם אלהאם הבוכיה קשר עין, לשוחח איתה או לנחם אותה, ולא ענה כלל לשאלות (ת/4). יצוין כי אף בעת מסירת עדותה של אלהאם בבית המשפט, ישב הנאשם כשראשו מורכן, ונמנע מלהרים עיניו אליה. וכשהחלה בוכה במהלך עדותה, טמן הנאשם את פניו בכפות ידיו.

169. בחקירתו מיום 28.6.2017, בה החל הנאשם לענות לשאלות חוקריו, נשאל הנאשם על שיחתו עם אלהאם. הנאשם טען כי הכיר את אלהאם כהיסטרית, ולכן כשאמרה לו שהילדה "בדם" חשב שאולי הילדה נפלה ולא הבין שמתה (ת/5ב עמ' 54-57). כשנאמר לו שאלהאם אמרה במפורש שהילדה מתה, ענה "לא שמעתי את זה" (ת/5ב עמ' 56 שו' 32, עמ' 66 שו' 7-8).

170. בעדותו בבית המשפט, במסגרת חקירתו הראשית, מסר הנאשם כך: **"בדרך התקשרה אלי אלהאם מבוהלת, צועקת, לא הבנתי בדיוק מה היא רוצה, היא אמרה לי הילדה ראו, הילדה דם, אני לא יודע אם היא אמרה בכלל דם, אני לא זוכר את הדברים האלה, היא אמרה לי הילדה ראו. זה לא הכוונה שזה מת... היא הייתה כל כך נסערת שלא הצלחתי להבין בדיוק מה הכוונה ואני מכיר את אשתי ויודע איך היא משתוללת על כל דבר קטן שקורה לילדה... שאשתי אמרה לי שהילדה ראו, אני לא חשבתי שהמצב כל כך גרוע שהיא מתכוונת למה שבאמת קרה. אני למוד ניסיון מאשתי שהיא מעצימה את הדברים ועושה יותר מדי דרמות ואני חי איתה 27 שנה וההבנה שלי ביני לבינה ובכל זאת אמרתי לה כן אני בא. דיברתי עם אח שלי ואמרתי לו תחזיר אותי, לא יודע מה בבית, תחזיר אותי... הוא אומר לי הגענו לבית, היינו בכניסה לבת ים, הוא אמר לי תעלה, תשתה כוס קפה ותחזור. גם הוא הבין מה שאני הבנתי ובשביל זה הוא לא עמד על זה" (פרו' עמ' 305 שו' 32-33, עמ' 306 שו' 1-18). לדברי הנאשם, בזמן ששהה בביתו של אחיו קיבל טלפונים מחברים שדיווחו לו שיש משטרה אצלו בבית, ואז אמר לגברא **"בוא נחזור עכשיו"** (פרו' עמ' 306 שו' 20-22).**

171. אני סבורה כי טענת הנאשם לפיה לא הבין את משמעות הנאמר לו בשיחה עם אלהאם איננה מהימנה בלשון המעטה.

ראשית, אלהאם לא משתמשת רק בביטוי "ראחת", אותו ניתן לפרש מילולית כ-"הלכה", אלא אומרת במפורש מספר פעמים שהילדה "מתה". בניגוד לנטען על-ידי הנאשם בחקירה במשטרה ואף בחקירתו הנגדית (ראו: פרו' עמ' 351 שו' 1), הוא בהכרח שמע את השימוש שעשתה אלהאם בביטוי זה, שכן הוא נשמע עונה לה בשאלה "מה מתה".

שנית, זעקות השבר של אלהאם אינן מותירות ספק כי קרה אסון. שיחותיה של אלהאם מוקלטות, ובאף שיחה, לרבות בשיחות מהתקופה בהן ברחו המנוחה מביתה ובהן ניתן להתרשם עד כמה היא דואגת לבתה, היא אינה זועקת כך.

שלישית, המסקנה כי שיחתם של אלהאם והנאשם אינה ניתנת לפרשנות אחרת, וכי הנאשם בהכרח הבין כי אלהאם מספרת לו על מות בתו, מתיישבת עם תגובתם של גברא ומנאר לדברים, כפי שתפורט להלן.

172. גרסתו של גברא בנושא שיחת הטלפון מאלהאם והשיח בינו לבין הנאשם בעקבותיה, השתנתה פעמים רבות לאורך חקירתו במשטרה.

בחקירתו הראשונה מיום 14.6.2017 מסר גברא כי לאחר שאסף את הנאשם, החלו להתקשר לנאשם כל מיני אנשים ואמרו לו שהבת שלו "**עם דם**". לדבריו, הנאשם היה מופתע, אמר לו שהוא לא יודע על מה מדובר, וביקש ממנו להחזיר אותו לביתו (ת/160 עמ' 11 ש' 35-39, עמ' 12 ש' 1-6). גברא הציע לנאשם להמתין ולאכול צהריים ורק אז לחזור בחזרה. כשנשאל מדוע הציע זאת אם המנוחה הייתה "עם דם", השיב כי "**זו כבר לא ילדה**" נוכח ההשפלות שהסבה לנאשם, וכי בעיניו בחורה כזו "**לא שווה אגורה**" (ת/160 עמ' 13).

בחקירתו מיום 27.6.2017 נשאל גברא כיצד נודע לו על הרצח, והשיב כך: "**אני לא שמעתי על הרצח. מה שכן ברגע שהוא ישב באוטו... הודיעו לו בטלפון שהבת שלו עם דם... אני לא יודע אם נרצחה, לא יודע אם נהרגה, לא יודע התחלקה, לא יודע כלום**" (ת/163 עמ' 3 ש' 20-26). בהמשך מסר כי אשתו של הנאשם התקשרה וצעקה, והנאשם היה מופתע מהדברים שאמרה לו וצעק "**מה?**" (ת/163 עמ' 4-5). לדבריו, לא תחקר את הנאשם על שנאמר לו בשיחה, כי ידע שהוא לא יספר לו (עמ' 8 ש' 15-25).

בחקירה מיום 28.6.2017 נערך עימות בין גברא למנאר, וגברא אישר לראשונה כי הוא והנאשם פגשו את מנאר בבת ים. עוד מסר כי עלה לביתו יחד עם הנאשם, והכין לנאשם קפה וכריך. לדבריו, לא מסר זאת קודם לכן כי חשש שהחוקרים יאלצו אותו לבצע הובלה והצבעה בביתו, וכך בנו והשכנים שלו יראו אותו אזוק (ת/164 עמ' 10).

בתשאול מיום 28.6.2017 מסר גברא לראשונה כי לאחר שיחת הטלפון שהתקבלה מאלהאם, אמר לנאשם **שאם הוא מעורב שיסגיר עצמו למשטרה**, אך הנאשם השיב שלא עשה דבר (ת/165 עמ' 4 ש' 14-15, עמ' 5 ש' 1-2; יצוין כי הנאשם בעדותו לא הכחיש אמירה זו של גברא (פרו' עמ' 352 ש' 30-33)). החוקרים שאלו את גברא פעמים רבות מדוע, אם כלל לא ידע שהמנוחה נרצחה אלא רק שמע שהיא "בדם", ואם לא חשד בנאשם שהוא הרוצח, אמר לנאשם להסגיר את עצמו, אך גברא לא סיפק הסבר לכך.

ביום 2.7.2017 יצא גברא להליך הובלה והצבעה. כשנשאל על שיחת הטלפון עם אלהאם, חזר לגרסתו המצמצמת. לדבריו, שמע את אלהאם צועקת אך לא שמע במה מדובר. הנאשם ביקש ממנו להחזיר אותו וכששאל אותו מה קרה ענה לו שאלהאם צעקה שיש דם בילדה. לדבריו, לא שוחח עם הנאשם מעבר לכך (ת/166 עמ' 11-12). בחקירתו מאותו היום, כשנאמר לו שמנאר מסרה שלאחר שהגיעה לבניין ופגשה בו ובנאשם הבינה שהמנוחה מתה, התעקש כי הוא עצמו לא הבין בזמן אמת שהמנוחה מתה ושהנאשם רצח אותה, וטען כי אילו הנאשם היה מספר לו על כך היה מוסר זאת לחוקרים (ת/167).

יצוין כי בעדותו בבית המשפט שלל גברא דברים רבים בהם הודה במשטרה. בין היתר, שלל שידע שהשיחה שקיבל הנאשם הייתה מאלהאם, שלל ששמע את אלהאם צועקת, טען כי הנאשם ביקש לחזור הביתה אך לא מסר לו מדוע, וכן כי לא זוכר שאמר לנאשם שיסגיר עצמו אם גרם למותה (פרו' עמ' 149-153).

173. אני סבורה כי השינויים שחלו בגרסתו של גברא לאורך החקירה, והעובדה שבמהלך עדותו כעד תביעה בבית המשפט הוכרז כעד עוין, אינם מפתיעים. מעיון בתמלילי חקירותיו של גברא ניתן להתרשם מהקונפליקט שחש בין רצונו שלא להפליל את אחיו לבין שאיפתו "לנקות את עצמו", וכן מתחושת התסכול שחש בגין העובדה שהנאשם "סיבך אותו" בכך שקרא לו לאסוף אותו לאחר הרצח.

כך, בחקירתו הראשונה, כשמוטח בגברא כי קשר קשר עם הנאשם לרצוח את המנוחה, השיב: **"הוא בחיים שלו לא יערב אותי בזה מכיוון שהוא יודע שיש לי משפחה טובה, הוא לא מעוניין שאני אהרוס את המשפחה שלי"** (ת/160 ב' עמ' 19 שו' 38-39, עמ' 20 שו' 1-3).

בחקירתו השניה, כשנשאל מדוע נסע לאסוף את הנאשם, השיב: **"לא מוכרים אחים"** (ת/161 ב' עמ' 3 שו' 53). בהמשך הגן על הנאשם, והתרעם כנגד החוקר בעת שכינה את הנאשם "רוצח" (עמ' 7 שו' 9-7).

ביום 15.6.2017 הפגישו החוקרים בין הנאשם לבין גברא. במהלך השיחה הטיח החוקר בנאשם כי סיבך את אחיו במעורבות באירוע וכי בשתיקתו הוא גורם לכך שגברא נמצא במעצר (ת/33). מאוחר יותר באותו היום נערך לגברא תשאול. מיד בפתח התשאול אמר גברא כי במהלך העימות רצה לנשק את השוטר על הדברים שהטיח בנאשם (ת/162 עמ' 2). בהמשך גברא אומר לחוקר: **"אני מנסה לתת לך כיוונים"** (ת/162 עמ' 5), כשהכוונה לפרטים שיכולים לקדם את החקירה. גברא מספר לחוקרים כי הנאשם מקושר מאוד למנאר, ומציע לעצור אותה ולבדוק את הטלפון שלה (עמ' 3 שו' 9, עמ' 9-10). לדבריו: **"סמי מתוכם ואני מאמין שהוא ביצע את זה לבד"** (עמ' 5 שו' 27). גברא מתאר לחוקרים מקומות בבית בהם כדאי לעשות חיפוש, וכן מוסר כי היו לנאשם הרבה מקומות לזרוק את הסכין לפני שנכנס לרכב (עמ' 6, עמ' 9 שו' 33 ואילך).

בהתחשב בכל המפורט לעיל, אני סבורה כי הוכח שלאחר שיחת הטלפון שקיבל הנאשם מאלהאם הבין גברא כי המנוחה נרצחה, חשד בנאשם כי הוא זה שביצע את הרצח, ועל כן הציע לנאשם להסגיר את עצמו. תגובה זו של גברא לשיחה מלמדת כי מדובר בשיחה שאינה משתמעת לשני פנים, וברי כי יש לדחות את טענת הנאשם עצמו כי לא הבין משיחה זו כי אלהאם מספרת לו שהמנוחה מתה.

174. אשר למנאר, כפי שפורט לעיל, מיד לאחר שנודע לה כי גברא נוסע לאסוף את הנאשם, מיהרה מנאר להגיע לביתו של גברא ולפגוש בנאשם. לדבריה, פגשה את השניים בחניית הבניין, וראתה שהנאשם בדיוק סיים לשוחח בטלפון. היא שאלה אותו מה קרה, והנאשם ענה לה: "אני חייב לנסוע לרמלה כי אלאהם התקשרה ואמרה לי שהילדה "ראחת", המשמעות היא הלכה, או שהיא הלכה לעולמה, או שהיא הלכה עוד פעם מהבית".

כשנשאלה מה הבינה מדבריו של הנאשם, השיבה: **"היה קטע ורואים אותי במצלמות ואני אומרת מה ראחת ואחתי והמשכנו ללכת והוא אמר זה מה שאלאהם אמרה לי... שאלתי את סמי מה קרה לאנור ואני גם רוצה לבוא כי חשבתי שהיא באמת ברחה, סמי אמר לא אלאהם התקשרה ואמרה שאנור עם דם, התחלתי לבכות ואמרתי שאני רוצה לבוא אתכם והוא אמר לי לא, תלכי הביתה ואנחנו נעדיך אותך. אני זוכרת שחיבקתי אותו וביקשתי שיעדיך אותי כי אני רוצה לדעת מה קורה עם הילדה והלכתי..."** (פרו' עמ' 179 שו' 6-21).

175. מנאר הסבירה כי נסעה לביתה אך לא הייתה רגועה, הייתה חייבת לדעת מה קורה עם אנור, ולכן חזרה לביתו של גברא. היא מצאה את הנאשם בסלון, יושב כשלצדו צלחת וכוס קפה שלא שתו ממנה. הוא כעס על כך שחזרה, אמר לה שאלאהם צרחה ותיארה בלאגן, ושהוא יעדיך אותה מה קורה כשיחזרו לרמלה. היא עזבה את המקום בשנית, ואז התחילו טלפונים והיא הבינה שהמנוחה נרצחה (פרו' עמ' 179 שו' 23-32).

176. מעדותה של מנאר עולה כי היה ברור לה מדבריו של הנאשם שהתרחש במשפחתם אירוע חמור. מנאר הגיבה בבכי לדבריו של הנאשם כי המנוחה נמצאה עם דם, ואף שסולקה על-ידי הנאשם מהמקום, חזרה לשם בשנית כדי לברר מה בדיוק ארע. מכאן שאף עדותה של מנאר אינה מתיישבת עם עדותו של הנאשם לפיה לא הבין את חומרת הדברים שביקשה למסור לו אלהאם.

177. כאמור, לאחר תום שיחת הטלפון עם אלהאם שהה הנאשם בביתו של גברא למשך כחצי שעה. בפרק זמן זה קיבל הנאשם שיחות מגורמים שונים אשר עדכנו אותו על הימצאות משטרה בביתו. רק בשעה 12:26 יצאו גברא והנאשם מהבניין ונסעו חזרה לכיוון רמלה. בדרכו הביתה ענה הנאשם לשיחת טלפון, שוחח עם אדם שהתעניין בקשר לרכב אותו הציע למכירה, ומסר פרטים שונים כגון מחיר הרכב ומצבו המכני (פרו' עמ' 306 שו' 22-24).

178. אני סבורה כי תגובתו של הנאשם לשיחת הטלפון מאלהאם מהווה ראיה מפלילה כבדת משקל. אין הדעת תופסת כי הורה יקבל שיחת טלפון בה מודיעים לו בזעקות שבר כי בתו מתה, והוא לא ימהר לעזוב הכל ולהגיע למקום על-מנת לברר את שארע. נימת קולו האדישה של הנאשם; העובדה שכלל אינו שואל את אלהאם מה קרה למנוחה וכיצד נפגעה; הישארותו בבית אחיו למשך כחצי שעה לאחר מכן, במקום למחר ולחזור שמא יספיק לראות את בתו וילווה אותה ברגעיה האחרונים; ואף שיחת החולין שניהל בדרכו הביתה - מוכיחים כי ידע על מות המנוחה עוד קודם לשיחה זו.

סיכום פרק זה

179. **אציע לחבריי לקבוע כי התנהגות הנאשם ביום הרצח: נטילת השקית החשודה מהמחסן; נסיעתו הפתאומית והבלתי מוסברת לבת ים; והישארותו במקום למשך כחצי שעה לאחר שיחת הטלפון מאלהאם בה הודיעה לו על מות בתו - הינה התנהגות מפלילה המהווה ראיה נסיבתית חזקה להוכחת ביצוע הרצח על ידו. הסבריו של הנאשם להתנהגותו, אשר רובם נמסרו לראשונה בבית המשפט, אינם מהימנים.**

ו. הממצאים הפורנזיים

180. כפי שפורט לעיל, אלהאם חזרה לביתה בסמוך לשעה 11:40, ומצאה את המנוחה מתבוססת בדמה. היא תיארה בעדותה כיצד הזעיקה עזרה: "נכנסתי לבית וראיתי אותה כולה עם דם, ברצפה, לא האמנתי, התחלתי לצעוק אנור תעני לי, הלכתי למרפסת והתקשרתי לסמי ואמרתי לו סמי הרגו את הבת שלי. הלכתי לרחוב, לאנשים. קודם כל התקשרתי למשטרה ואמרתי להם תעזרו לי הרגו את הבת שלי. הלכתי לרחוב למסעדות שם ואמרתי שיעזרו לי, אני לא יודעת אם היא מתה או לא, היא כולה עם דם. אבל היא הלכה. הלכה אנור" (פרו' עמ' 77 שו' 23-27).

צפיה במצלמת הבית מעלה כי אלהאם ירדה במדרגות בריצה בשעה 11:43. היא חזרה אל הבית שתי דקות לאחר מכן ויחד איתה עלו במדרגות המובילות ליחידת הדיור אזרחים רבים. החל מרגע חזרתה של אלהאם ועד להגעתם של השוטרים למקום בשעה 11:52, ניתן לספור לפחות 15 אזרחים שעלו במדרגות שבתוך המתחם, כשחלקם עזבו את המתחם עוד קודם להגעת השוטרים (ת/44). מצלמת הבית אינה משקיפה על דלת הכניסה

ליחידת הדיור, ועל כן לא ניתן לדעת כמה מהאזרחים שעלו במדרגות בעקבות אלהאם, גם נכנסו אל יחידת הדיור בה הייתה המנוחה, קודם להגעת השוטרים שהרחיקו אנשים מהזירה.

181. מדו"חות הפעולה שהוגשו עולה כי השוטרים הראשונים שנכנסו אל הזירה היו **אביתר עמר** והמתנדבת **יפית עבודי**.

בדו"ח הפעולה שערך אביתר עמר (ת/23) הוא ציין כי נכנס לזירה והבחין בגופת אישה צעירה שוכבת במקביל לארונות המטבח על הרצפה, עיניה פתוחות ומתחת לראשה שלולית דם גדולה. מול פתח הדלת הבחין באלהאם יושבת על הרצפה, בוכה בהיסטריה, כשסביבה מספר נשים וגבר אחד. הוא ביקש מהנוכחים לצאת מהמקום על מנת לשמור על הזירה. החובש הכונן הראשון שהגיע היה **יצחק לוי**. החובש ביקש שייכנס למקום אדם נוסף, הפקח **פנחס זכריה**, כדי שסייע לו, וכן נכנס שוטר עירוני שהיה במקום. בהמשך נכנסו לזירה ארבעה אנשי צוות מד"א (ראו גם: ת/22).

מדו"ח שערך השוטר **גיא כהן**, שנכנס לדירה בסמוך לאחר אביתר עמר, עלה כי הבחין באלהאם כשהיא יושבת במרפסת וזועקת בערבית, לצידה כ-3 נשים שניסו לסייע לה (ת/25).

182. החובש המתנדב יצחק לוי, הראשון שטיפל במנוחה, איננו עד תביעה ואין בחומר הראיות תיעוד כלשהו של פעולותיו. אף אין אינדיקציה בחומר הראיות כי נעשה ניסיון לאתרו.

אחד הפרמדיקים ממד"א, **מתן בכנר**, העיד בבית המשפט, ומסר כי בהגיעם למקום מצאו את המנוחה שכובה במטבח הבית, חשופה בפלג הגוף העליון. המתנדב שהגיע ראשון מסר לו כי גזר את חולצת המנוחה מאחר וניסה לעשות לה החייאה (פרו' עמ' 254). בהגיעם למקום הם חיברו מוניטור, ראו קו ישר, ועל כן בשעה 12:05 הוא קבע את מותה (ת/134). לדבריו, המתנדב הראשון שהגיע וכל יתר אנשי הצוות הרפואי צולמו על ידי המז"פ (פרו' עמ' 255 שו' 1-3; ת/112).

פרמדיק נוסף, יוסף איסמעיל, מסר כי מצאו את המנוחה בפינה המזרחית של המטבח בין ארונות המטבח למקרר, והיא נגררה על ידי הצוות הרפואי למרכז המטבח (ת/111). מיקום המנוחה קודם לגרירתה לא תועד בצילום.

183. **פקד צבי רוזנברג**, מומחה לחקירת זירה במעבדה הניידת של מז"פ, הגיע לזירה ביום הרצח בסמוך לשעה 13:00. בחוות הדעת שערך (ת/106) תיאר בפירוט את הזירה, אפיין את כתמי הדם שנמצאו בה, והתייחס לבדיקות הרבות שערכו אנשי מז"פ בזירה ולממצאים שהופקו מהם. אתייחס להלן רק לממצאים הרלוונטיים לשאלות שבמחלוקת.

184. יצוין כי פקד רוזנברג עזב את הזירה בסמוך לשעה 18:24. מעדותו בבית המשפט עלה כי לאחר עזיבתו דלת יחידת הדיור לא ננעלה, אך המתחם ננעל באמצעות מנעול תליה (פרו' עמ' 248). לבקשת ראש הצח"מ, בשעה 23:00 ניגש למקום השוטר דני מלכה, נכנס דרך כניסה צדדית, ונעל את יחידת הדיור. התברר כי בפרק הזמן שחלף עד הגעתו של השוטר מלכה, גורם כלשהו פרץ את מנעול התליה באמצעותו ננעל המתחם, ונעל את דלת הכניסה למתחם מבפנים (נ/4).

ההגנה טענה כי מהאמור לעיל עולה כי ביום הרצח זירת העבירה הייתה פרוצה למשך כ-5 שעות, וכי גורם זר חתך את המנעול שהציבו השוטרים בדלת הכניסה למתחם. אלא שמעדותו של מוניר עלה כי ביום הרצח הוא חתך

את המנעול ששמה המשטרה על מנת להיכנס לביתו לקחת בגדים (פרו' עמ' 232 שו' 1-6). אין בחומר הראיות אינדיקציה לכניסה של גורם נוסף לזירה. על כל פנים, הזירה נותרה פתוחה רק לאחר תיעוד הזירה ובדיקתה על-ידי מז"פ (השוו': תפ"ח (מחוזי נצרת) 38504-06-16 **מדינת ישראל נ' אילתי** (27.4.2017), אליו הפנתה ההגנה).

הממצאים שהתגלו בזירה

185. עקבות הנעליים בדם - עם הגיעו למקום, הבחין פקד רוזנברג בעקבות נעליים בחומר החשוד כדם (ת/תצלום 106). בוצעה בדיקת "אמידו", פיזור חומר שגורם לכך שיראו טוב יותר את טביעת הנעל (פרו' עמ' 251 שו' 22-23). תועדו 4 עקבות נעליים חלקיות (ת/ת 108, תמונות: 3586, 3587, 3595, 3597).

עקבה מס' 1 צולמה בחדר המגורים, במרחק קצר מהגופה. עקבות 2 ו-3 צולמו במטבח, בסמוך למיקום גופת המנוחה לאחר שהוזזה על ידי צוות מד"א. עקבה 4 צולמה במרפסת. יצוין כי מומחה ההגנה איתר בתמונות שהועברו לעיונו טביעת נעל חלקית נוספת (חמישית), ליד כף רגלה של המנוחה (נ/8 תמונה 8). לא אותרו עקבות בסמוך לדלת הכניסה ליחידת הדיור.

טביעות הנעליים הוזנו במערכת המשטרתית לצורך השוואה (ת/ת 114). רס"מ ראובן פישר הגיע לזירה בשעה 12:05 ותיעד את סוליות נעליהם של גורמי המקצוע שהיו בזירה (משטרה ומד"א) (ת/ת 112). לא צוינה התאמה לסוליות נעל אלה.

יצוין כי הנעליים אותם נעל הנאשם בעת שיצא ממתחם הבית (בהן ניתן להבחין בסרטון מצלמת הבית), נתפסו בעת מעצרו (ת/ת 108 תמונה 2218). הן הועברו לבדיקה ולא נמצאה נוכחות דם עליהן (ת/ת 126). לא קיים בתיק תיעוד להשוואה שנערכה בין נעלי הנאשם לבין עקבות הדם, אך עיון בתמונות שצולמו מעלה כי על פניו, לא קיים דמיון בין עקבת נעלי הנאשם לעקבות שנמצאו.

186. טביעות אצבע - רפ"ק אמיר מגירה בדק את הזירה ביום 14.6.2017 ואיתר 4 טביעות אצבע: על דלת ארון המטבח השמאלי, 2 טביעות על צדו החיצוני של משקוף הדלת המוליכה למרפסת, וטביעה נוספת בצידה הפנימי של זכוכית דלת היציאה למרפסת (ת/ת 128). טביעות האצבע לא זוהו. הן אינן תואמות את טביעותיהם של הנאשם, אלהאם, יונתן וגברא. בשל מחדל של היחידה החוקרת, הטביעות לא הושוּו לטביעת האצבע שהופקה מגופת המנוחה (ת/ת 131 - ת/ת 133).

187. תפיסת סט הסכינים - ביום הרצח ולמחרת נערכו בזירה, לרבות בחדרו של הנאשם, חיפושים אחר הכלי ששימש לרצח, ולא אותרו ממצאים (ת/ת 106 פסקה 2, ת/ת 28, ת/ת 29). ביום 22.6.2017, 9 ימים לאחר הרצח, נערך חיפוש חקירתי נוסף בזירה, במהלכו תפס רס"ב קובי רז קופסא ובה 7 סכיני מטבח זהות, כאשר לצידן מקום לסכין נוספת שהייתה חסרה (ת/ת 123, ת/ת 124א). בהתאם לעדותו של רס"ב רז, הקופסה נמצאה בארון המצוי מחוץ ליחידת הדיור בה בוצע הרצח, במסדרון, בסמוך לדלת הכניסה לחדרו של מוניר. בארון היו כלי מטבח נוספים. לדברי רס"ב רז, הוא צילם את המיקום בו נמצאה הקופסה, אך תיעוד זה אינו קיים בחומר הראיות. עוד מסר כי תפס את הקופסה עם כפפות והעביר אותה במטרה שיילקחו ממנה טביעות אצבע. אלא שמחומר החקירה עולה כי בדיקה זו לא בוצעה (פרו' עמ' 201-203, פרו' עמ' 215).

בהתאם לחוות דעת משלימה של המכון לרפואה משפטית, אפשרי כי פצעי הדקירה בגוף המנוחה בוצעו על-ידי סכין זהה לסכינים שנתפסו (ת/124).

188. חדרו של הנאשם בחיפושים שנערכו בחדרו של הנאשם נמצאו הדרכון של המנוחה, וכן מכשיר טלפון סלולרי מסוג נוקיה ששימש אותה (ת/93). מכשיר הטלפון בו עשתה שימוש בסמוך לרצח, לא אותר.

כשבועיים לאחר הרצח, ביום 25.6.2017, נבדק המתחם וסביבתו באמצעות כלב לאיתור דם. לא נמצאו ממצאים ברחובות בהם צעד הנאשם לאחר הרצח. בחדרו של הנאשם, בתוך שידת מגירות, איתר הכלב קופסת פלסטרם עליה נמצא כתם שנחשד כדם. פרט לכך לא אותרו ממצאים נוספים. יצוין כי מכוניתו של גברא נבדקה ביום 15.6.2017 לצורך איתור כתמי דם, לרבות באמצעות ערכת בלוסטאר, ללא ממצאים.

אופן גרימת המוות

189. על פי חוות הדעת של ד"ר גיפס מהמכון לרפואה משפטית (ת/121) נמצאו על גופה של המנוחה שלושה סימני דקירה:

פצע דקירה בצוואר משמאל, אשר קטע כלי דם מרכזיים וגרם לאיבוד דם נרחב ומהיר ולהלם תת נפחי. במצב כזה חלה ירידה חדה ומהירה בלחץ הדם ונגרמת פגיעה חמורה באספקת הדם לאיברים חיוניים. פציעה זו הביאה לניתוק אספקת הדם לחלקים גדולים מהמוח והובילה לאיבוד הכרה מהיר;

פצע דקירה בצוואר מימין, אשר לא פגע בכלי דם מרכזיים ולא גרם או תרם למוות;

פצע דקירה בצד האחורי של הכתף הימנית, אשר עבר בתת העור ולא גרם או תרם למוות.

פצעי הדקירה נגרמו על ידי חפץ חד כגון להב סכין, בעל לפחות שפה אחת מושחזת.

190. אין מחלוקת בין הצדדים כי לא נמצאו פצעי הגנה על גופת המנוחה (מחוות הדעת עולה כי ציפורניה נותרו שלמות ואין סימני חבלה טריים בגפיים העליונות אשר יכולים להתיישב עם פצעי הגנה). כמו כן מוסכם כי בזירה לא אותרו ראיות לקיומו של מאבק בין המנוחה לבין הרוצח.

כתמי הדם על חולצתו של הנאשם

191. בבדיקת נעלי הנאשם לאיתור דם סמוי באמצעות בדיקת בלוסטאר נראו שני מוקדי זהירה בדופן הפנימית והחיצונית של סוליית נעל שמאל, אך בדגימות ממוקדים לא נמצאה תגובה המצביעה על נוכחות של דם, וכן לא התקבל דנ"א העומד בדרישת הסף לקביעת פרופיל גנטי (ת/126). על מכנסיו של הנאשם לא נמצאו ממצאים (ת/106, ת/117).

192. בבדיקה לאיתור דם סמוי על חולצתו של הנאשם נמצאו שישה מוקדי זהירה באזור הצווארון, בחלקה התחתון של חזית החולצה אזור מותן ימין, ובצדה הפנימי של החולצה. שניים מהכתמים בחזית החולצה נבדקו להיתכנות דם אדם והתקבלה תגובה חיובית (ת/106). מסימון החולצה באזור הצווארון (מוצג b25) הופק דנ"א, התקבלה תערובת של שני פרטים לפחות. מרכיב עיקרי ניתן להפרדה מתאים להיות הנאשם. לא ניתן לשלול את המנוחה כמרכיב נוסף בתערובת. מסימון החולצה באזור הצווארון (מוצג d25)

התקבלה תערובת חלקית של שני פרטים לפחות. לא ניתן לשלול או לחייב את המנוחה ואת הנאשם כמרכיבים בתערובת הנ"ל (ת/126).

193. מחוות הדעת המומחית מטעם ההגנה, ד"ר ענת סמואל (נ/7), התברר כי אותם אללים שנמצאו על מוצגים 25d-25b כתואמים את המנוחה, תואמים גם את אלהאם, אם המנוחה. המאשימה לא חולקת על ממצאי מומחית ההגנה.

חוות הדעת מטעם ההגנה

194. מטעם ההגנה הוגשה חוות דעתו של מר **אבנר רוזנגרטן**, מנהל "המכון למדע פורנזי", איש מז"פ בעברו (נ/8). המומחה ביקר במתחם אך לא נכנס ליחידת הדיור בה בוצע הרצח. חוות הדעת מבוססת על עיון בצילומי הזירה, בדו"חות ובחוות דעת מומחי מז"פ והמכון לרפואה משפטית, ובעדותם בבית המשפט.

195. לשיטת מומחה ההגנה, בשים לב לכך שאין כל ראיה פורנזית הקושרת את הנאשם לזירת הרצח, לא ניתן לקבוע מעבר לכל ספק סביר כי הנאשם היה בזירה בעת הרצח.

196. נטען כי על פי מנח הדקירות בגוף המנוחה, סביר שהדוקר היה מול המנוחה בעת הדקירות, והיה מצופה למצוא על בגדיו כתמי התזות דם. כתמים מסוג זה לא נמצאו על בגדי הנאשם. אשר לממצאים שאותרו על חולצת החשוד, לא ניתן לשלול את אמה של המנוחה כמרכיב הנוסף בתערובת הדנ"א שהופקה.

197. עקבות בדם מיוחסות בדרך כלל למבצע העבירה שנכח בזירה. לא נערכה בדיקה מספקת של העקבות שנמצאו בזירה. העקבות מקשרות בין המטבח למרפסת, ואין עקבות בכניסה לדירה. אילו היו העקבות שייכות לאנשים שהגיעו לזירה לאחר הרצח, היה מצופה לראות עקבות בדם גם לכיוון דלת היציאה מהדירה.

198. מציאת עקבות בדם בזירה ה"מקשרות" בין המטבח ואזור הגופה לבין המרפסת; מציאת טביעות אצבע, בין היתר על דלת המרפסת, שאינן שייכות לנאשם או לגורם מזוהה אחר; העדרן של עקבות בין אזור הגופה לבין הכניסה לדירה - כל אלה הן ראיות פוזיטיביות המצביעות על נוכחות אדם אחר בזירה בזמן הרצח.

199. העדר סימני מאבק ופצעי הגנה, וגובה כתמי הדם על הארונות והמקרר, גם הם מצביעים על מבצע אחר זולת הנאשם. בעדותו בבית המשפט הסביר המומחה כי נוכח החיכוכים שהיו לנאשם עם בתו, הניח כי אילו היה הנאשם זה שתקף את המנוחה היה מתנהל ביניהם מאבק (פרו' עמ' 383 שו' 19-22).

טענות הצדדים

200. לשיטת המאשימה, אין בהעדרם של ממצאים פורנזיים אשר קושרים את הנאשם לזירה כדי לשלול את האפשרות כי ביצע את המיוחס לו. די בראיות הנוספות שנאספו כדי לקשור את הנאשם אל הזירה.

201. נטען כי אין ליתן לחוות דעת מומחה ההגנה רזנגרטן משקל. חוות הדעת אינה חולקת על הממצאים שנאספו בזירה. היא מתייחסת רק למסקנות אותם ניתן להפיק מהממצאים, אך המומחה מבסס מסקנות אלה על הנחות ומידע חלקי בלבד בנוגע ליתר הראיות שנאספו בתיק, והן נעשות תוך חריגה מתחומי מומחיותו. כך למשל, טען שהרוצח יכול היה לצאת מהמרפסת אל גג המתחם, מבלי שמדד את הגובה המדויק או בדק אם אכן ניתן לעשות כן.
- נטען כי הכרעה לגבי קיומו של ספק סביר או העדרו היא שאלה המונחת לפתחו של בית המשפט ואין מקום לחוות דעת מומחה בעניין זה.
202. לשיטת המאשימה, אין ללמוד מהממצאים הפורנזיים על הימצאותו של אדם אחר זולת הנאשם בזירה בזמן הרצח. המאשימה סבורה כי עקבות הנעלים בדם שנמצאו בזירה אינן שייכות לרוצח. אין כל הכרח שהרוצח ידרוך בדם, שכן לדם לוקח זמן להיקוות. העקבות שנמצאו הן עקבות המלמדות על דריכה במקווה של דם, וסביר כי הרוצח מיהר לעזוב את הזירה עוד קודם להיקוות הדם.
203. נטען כי עובר להגעת המעבדה הניידת למקום, נכחו בזירה אנשים רבים. למשטרה לא היה מידע אודות זהות כלל האנשים שנכנסו לזירה וממילא לא נבדקו נעליהם ולא ניתן להשוות אותם לעקבות שנמצאו.
204. עוד נטען כי מרבית עקבות הנעל נמצאו בסמוך לגופת המנוחה, שאין מחלוקת שהזזה מהמקום בו בוצע הרצח. מכאן שיתכן כי הן הוטבעו רק לאחר גרירתה של המנוחה למרכז הסלון על ידי צוותי ההצלה. אשר לעקבת הנעל במרפסת, זו מתיישבת עם דוחות הפעולה של השוטרים לפיהם אלהאם שהתה במרפסת יחד עם אזרחים נוספים.
205. נטען כי טביעות האצבע שנמצאו בזירה אינן מלמדות דבר. אין מדובר בטביעות בדם. לא ברור מתי הן הוטבעו ולא היה זה בהכרח ביום הרצח. אין בהן כדי ללמד על נוכחות אדם זר בזירה ביום הרצח.
206. המאשימה הפנתה לכתמי הדם שנמצאו על חולצתו של הנאשם, אשר לשיטתה מהווים ראיה מפלילה. נטען כי ההסבר שסיפק הנאשם לכתמים אלה, לראשונה במסגרת חקירתו הנגדית, איננו מספק.
207. לשיטת ההגנה, יש לאמץ את חוות דעתו של המומחה רזנגרטן במלואה, ובהתאם לה להורות על זיכוי הנאשם.
208. נטען כי בזירה בוצעו בדיקות רבות, ולא התקבל ולו ממצא אחד אשר קושר את הנאשם לזירה. אף לא נמצאו התאמות בין הדגימות שנלקחו מגופתה של המנוחה לבין הנאשם.
209. ההגנה סבורה כי העקבות בדם מוכיחות כי הרצח בוצע על-ידי אחר שאיננו הנאשם. נעליו של הנאשם נתפסו, וחוות הדעת שללה נוכחות של דם בנעליו. אף טביעות האצבעות שנמצאו בזירה אינן של הנאשם ולא נמצא למי הן שייכות.
- לשיטת ההגנה, העקבות מלמדות על מסלול היציאה של הרוצח, מהמטבח לכיוון המרפסת ומשם ככל הנראה אל הגג, מסלול אותו לא יכול היה הנאשם לעשות.

210. נטען כי לא הובאה כל ראיה כי העקבות שייכות למי מהאזרחים שנכח בזירה או לאנשי הצוות הרפואי. לו היו העקבות שייכות לגורמים אלה, היו צריכות להיות עקבות גם בין אזור גופת המנוחה לבין דלת היציאה מהדירה, ואולם אותו אזור נבדק ונמצא נקי מעקבות.
211. ביתו של הנאשם נבדק באמצעות כלב דם ולא נמצאה בו כל ראיה שקושרת את הנאשם לרצח. בחלל המסדרון לא נמצאה עקבת דם או דם סמוי ואף על ידי ביתו של הנאשם לא נמצא דם.
212. מומחה ההגנה הינו מומחה ארצי בחקר המדע הפורנזי. הוא חווה דעתו במקצועיות רבה ובאובייקטיביות. המומחה היה מצויד בכל החומר הנדרש ועדותו הייתה נחרצת, ולא נסתרה כלל על ידי ב"כ המאשימה שניסתה לקעקע את עדותו ללא הצלחה.
213. מנגד, מומחה המאשימה רוזנברג לא נתן הסבר כלשהו לאופן בו התרחש הרצח ולמסלול בריחתו של הרוצח. נטען כי תרחיש המאשימה, לפיו הנאשם ביצע את הרצח ויצא מדלת הכניסה, איננו אפשרי שכן במקרה זה היו נותרים ממצאים פורנזיים כלשהם בפתח הדירה עצמה, במסדרון או בביתו. ההגנה הדגישה כי אין כל טענה כי הדירה נוקתה לאחר הרצח.
214. אשר לבגדיו של הנאשם, נטען כי לתערובת הפרופילים על חולצתו של הנאשם אין כל משמעות, שכן כפי שלא ניתן לשלול את המנוחה כגורם נוסף בתערובת, כך לא ניתן לשלול את אמה של המנוחה.
215. ההגנה טענה למחדלי חקירה רבים, ובהם: הזזת גופתה של המנוחה ללא תיעוד כיצד נמצאה, והעדרו של הגורם הרפואי הראשון שטיפל בה מרשימת העדים; אי קביעת שעת המוות המדויקת, אשר מנעה את האפשרות לבחון האם המוות נגרם לאחר עזיבתו של הנאשם את המקום; העדר סגירה הרמטית של הזירה למשך 5 שעות ביום הרצח; אי בדיקת המוצגים שנתפסו על השולחן בדירתה של המנוחה, שיתכן והיה בהם כדי לשפוך אור נוסף על הזירה; ואי בדיקת טביעות אצבע על קופסת הסכינים שאותרה במתחם.
- נטען כי מחדלים אלה נבעו מקונספציה חקירתית שגויה לפיה "הנאשם הוא הרוצח". מדובר במחדלים מהותיים אשר הצטברותם יחד מותירים ספק סביר במעורבותו של הנאשם.

דין והכרעה

216. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, אני סבורה כי אין בהעדרם של ממצאים פורנזיים הקושרים את הנאשם לזירה, כגון עקבות נעליו בדם או טביעות אצבע, כדי לשלול את האפשרות כי הנאשם הוא שנכנס אל יחידת הדיור וביצע את הרצח.
217. בפסיקה נקבע לא אחת כי אין בהיעדרם של ממצאים פורנזיים חיוניים כדי להשליך, בהכרח, על שאלת אשמתו של הנאשם. בהתאם לפסיקה יש לתת את עיקר המשקל לקיומם של ממצאים פורנזיים חיוניים ולא להיעדרם. יחד עם זאת, קיימים מקרים חריגים בהם להיעדר ממצאים פורנזיים עשויה להיות משמעות ראייתית מזכה, והדבר תלוי בנסיבות העניין (ראו: ע"פ 2957/10 **אלאטרש נ' מדינת ישראל**, פסקה י"ט לפסק דינו של השופט רובינשטיין (30.5.2012); ע"פ 6468/13 **צרפתי נ' מדינת ישראל** (3.5.2015); ע"פ 7939/10 **זדורוב נ' מדינת ישראל**, פסקה 73 לחוות דעתו של השופט דנציגר (23.12.2015)).
- עמוד 48

218. בעניינו, התרחיש לפיו נכנס הנאשם ליחידת הדיר, דקר את המנוחה ויצא מהמקום מבלי להותיר ממצא פורנזי כלשהו, הוא תרחיש סביר בהחלט, ומתיישב עם הראיות שהובאו.
219. תרחיש זה מתיישב עם הראיות המלמדות על תחכמו של הנאשם, אשר סביר כי פעל על מנת שלא להותיר אחריו עקבות. הוא מתיישב עם העובדה שהנאשם הוציא מהמתחם, מבלי להיקלט במצלמה, שקית אשר בה לפי החשד הסתיר את הכלי ששימש לביצוע הרצח, ואשר לא אותר בזירה, את בגדיו ואת מכשיר הטלפון של המנוחה שלא אותר.
220. שני המומחים שהעידו בפנינו, פקד רוזנברג ומר רוזנגרטן, אישרו בעדותם את הברור מאליו, כי אין הכרח שרוצח יותיר בזירת פשע את טביעות נעליו שהוכתמו בדם. טענת המאשימה, לפיה לוקח זמן מרגע הדקירה ועד שהדם נקווה, ובזמן זה יתכן והרוצח יסתלק מהמקום מבלי שהדם יגיע לנעליו, אושרה אף היא על ידי שני המומחים (עדות פקד רוזנברג, פרו' עמ' 241 שו' 31-28; עדות מר רוזנגרטן, פרו' עמ' 376 שו' 22-20).
221. התרחיש לו טוענת ההגנה, ולפיו גורם אלמוני רצח את המנוחה, נותר במקום עד שהדם נקווה מגופה, דרך בתוך שלולית הדם שנוצרה, ואז פסע לעבר המרפסת תוך הותרת עקבות דם, וטיפס ממנה אל הגג לאור היום, הוא תרחיש דחוק ביותר שאינו מתקבל על הדעת.
222. ההגנה הפנתה לדעת המיעוט של השופט דנציגר בעניין זדורוב, שם נקבע כי העובדה שבזירת האירוע לא אותר ממצא פורנזי הקושר את המערער מעוררת תמיהה. אלא שבעניין זדורוב דובר על רצח שבוצע בחלל קטן וצפוף, כאשר מהראיות שם עלתה אינדיקציה למאבק בין המנוחה לבין הרוצח. בעניינו לא אותרו בגופה של המנוחה פצעי הגנה ואין כל ראיה למאבק, כך שאין הכרח להימצאות ממצא פורנזי של הנאשם בזירה או על גופה של המנוחה.
223. אשר לממצאים הפורנזיים שנאספו בזירה, בניגוד לנטען על ידי ההגנה, אלה אינם מצביעים בהכרח על קיומו של אחר שביצע את הרצח.
224. עקבות הנעל - אבהיר כי בתיק זה לא הובא על ידי מי מהצדדים מומחה לטביעות נעל, ובהתאם, אין קביעה מקצועית מפורשת לפיה חמש עקבות הנעל שאותרו בזירה זהות זו לזו. עיון בתמונות של עקבות הנעל החלקיות שצולמו מעלה כי אין מדובר בקביעה מובנת מאליה. עם זאת, מוכנה אני להניח לצורך בחינת טיעוני ההגנה כי אכן מדובר בחמש עקבות שהוטבעו על-ידי אותו אדם.
225. כפי שצוין לעיל, עובר להגעת המעבדה הניידת לזירה, נכנסו למתחם אנשים רבים. למשטרה לא היה מידע אודות זהותם של כלל האזרחים שנכנסו לזירה, וממילא לא נבדקו נעליהם ולא ניתן היה להשוות אותם לעקבות שנמצאו. לפיכך, יתכן בהחלט כי עקבות הנעל בדם שייכות לאחד מהאזרחים שנכנסו לזירה ולא נבדקו.
- הימצאות העקבה במרפסת מתיישבת עם מיקומם של אלהם והאזרחים הנוספים שניסו לסייע לה, אשר בהתאם לתיעוד המופיע בדו"חות הפעולה של השוטרים שהגיעו לזירה קודם לאנשי המעבדה הניידת, נצפו יחד במרפסת.

226. מעבר לכך, שלוש מתוך חמש עקבות הנעל נמצאו בסמוך מאוד למיקום גופת המנוחה כפי שהונחה לאחר שנגררה על-ידי הצוות הרפואי. יש ממש בטענת המאשימה לפיה הדבר מעלה את הסבירות לכך שטביעות אלה הוטבעו רק לאחר גרירתה של המנוחה למיקום זה על ידי הצוות הרפואי.

227. אשר לטענת ההגנה כי עקבת הנעל שנמצאה במרפסת בשילוב עם העדר העקבות בסמוך לדלת הכניסה ליחידת הדיור, מצביעים על כך שהרוצח יצא מהזירה דרך המרפסת - אני סבורה כי אין ממש בטענה זו.

מעדותו של מומחה התביעה, פקד רוזנברג, עלה כי העובדה שלא נמצאו עקבות נעל בדם באזור שבין המטבח לדלת הכניסה ליחידת הדיור לא שוללת את האפשרות שהגורם שדרך עם נעליו בדם יצא דרך דלת יחידת הדיור. באזור הסמוך לדלת יחידת הדיור הייתה תגובה חיובית לנוכחות דם בבדיקת האמידו, אך לא ניתן היה למצוא עקבות שניתן לתעד (פרו' עמ' 243 שו' 29-32). גם ההיגיון אומר כי אדם שדרך באופן חלקי בשלולית דם, לאחר מספר מסוים של פסיעות בהם הותיר עקבות דם, יחדל מלהותיר עקבות שכאלה.

אציין כי חוות דעתו של המומחה רוזנברג בהקשר זה איננה מבוססת. רוזנברג אישר כי העקבות שנמצאו בזירה הן עקבות חלקיות, וכי אינו יכול לדעת מהתצלומים שהועברו לעיונו את כיוונה של כל אחת מהעקבות (פרו' עמ' 372 שו' 29-32). אף מומחה התביעה הסביר זאת (פרו' עמ' 242 שו' 30-31, עמ' 243 שו' 18-19). מכאן שכלל לא ניתן לקבוע כי כיוון הליכתו של אותו גורם בעל עקבות הדם היה מהמטבח אל המרפסת ומשם אל הגג.

עיון בתמונות שצולמו בזירה על ידי מומחה המז"פ (ת/106) מלמד כי כתמי הדם שנמצאו בזירה מתיישבים עם פסיעות הלך וחזור מהמטבח בו נמצאה המנוחה אל המרפסת (ראו למשל תצלום מס' 10). ומהתצלום שנעשה לאחר בדיקת האמידו אכן ניתן לראות תגובה חיובית לדם גם בכניסה לבית, אך ללא עקבות ברורות (תצלום מס' 17).

מהאמור לעיל עולה כי לא ניתן לשלול שאחד מאותם אנשים ששהו עם אלהם במרפסת, דרך עם נעליו באופן חלקי בדם, ולאחר שצעד בזירה והותיר פסיעות בדם יצא לבסוף דרך דלת יחידת הדיור, מבלי להותיר עקבות דם ברורות באזור הדלת.

228. אשר לטביעות האצבע - מאחר ולא מדובר בטביעות בדם, ולא ניתן לקבוע מתי הוטבעו טביעות אלה, המשמעות שלהן פחותה. יוזכר כי בשל מחדל לא הוששו טביעות האצבע לטביעת המנוחה המתגוררת בבית. מעבר לכך, גם טביעות אלה יכולות להיות מוסברות כטביעותיהם של האזרחים ששהו בדירה ובמרפסת.

229. אשר לכתמי הדם שנמצאו בסמוך לצווארון חולצת הנאשם, מהם הופקו שתי דגימות אשר בשתייה נמצאה תערובת הכוללת פרופיל דנ"א של הנאשם ופרופיל נוסף אשר לא ניתן לשלול כי שייך למנוחה - אני סבורה כי אלה מהווים ראיה מפלילה שלא ניתן לה הסבר מספק על ידי ההגנה, גם אם המשקל שניתן לתת לראיה זו כשלעצמה, איננו גבוה.

230. אין מחלוקת בין הצדדים כי הממצא שאותר אינו מוכיח בהכרח כי לאחר הרצח נמצא על חולצתו של הנאשם דם של המנוחה דווקא. חרף זאת, מדובר בממצא המעורר חשד.

כמפורט לעיל, על חולצת הפולו הכהה שלבש הנאשם בעת מעצרו נמצאו בבדיקת הבלוסטאר, המאתרת דם סמוי, שישה מוקדי זחירה: באזור הצווארון, בחלקה התחתון של חזית החולצה אזור מותן ימין, ובצדה הפנימי של

החולצה. כתם אחד מאזור הצווארון וכתם נוסף מחזית החולצה נבדקו בבדיקה להיתכנות דם אדם, והתקבלה תגובה חיובית (ת/106). מששת מוקדי הזהירה הופקו דגימות דנ"א. מדגימה אחת באזור הצווארון (מוצג 25b) התקבלה תערובת של שני פרטים לפחות. מרכיב עיקרי ניתן להפרדה מתאים להיות הנאשם. לא ניתן לשלול את המנוחה כמרכיב נוסף בתערובת. מדגימה נוספת באזור הצווארון (מוצג 25d) התקבלה תערובת חלקית של שני פרטים לפחות. לא ניתן לשלול או לחייב את המנוחה ואת הנאשם כמרכיבים בתערובת הנ"ל (ת/126). בהתאם לחוות דעת המומחית מטעם ההגנה, אותם אללים שנמצאו על מוצגים 25d-25b כתואמים את המנוחה, תואמים גם את פרופיל הדנ"א של אלהאם (נ/7).

231. יוזכר כי הנאשם מסר, כבר בחקירתו במשטרה, כי לאחר שקרא למנוחה, החליף בגדיו, ולאחר מכן עזב את מתחם הבית (ת/5ב עמ' 12 שו' 34 ואילך, עמ' 14 שו' 32-34). ברי כי כתמי דם על חולצה שלבש אדם רגע לפני שיצא מביתו, כתמים הכוללים גם מרכיב של אחר, מעוררים תהיה.

בחקירתו במשטרה הוטח בנאשם כי מצאו על בגדיו את דמה של המנוחה. הנאשם אמר שאינו יודע להסביר זאת, אך לא הוא רצח את בתו (ת/5ב עמ' 19-20). בעדותו בבית המשפט, כשנשאל מה ההסבר שלו לכתם הדם על החולצה שלבש, ענה הנאשם: **"כשאני מתגלח יש את הדם שלי על החולצה"** (פרו' עמ' 348 שו' 5-6). הסבר זה, מעבר לעובדה שנטען לראשונה בחקירה הנגדית, אינו מתיישב עם תיאורו של הנאשם את קורותיו בבוקר הרצח. הנאשם לא טען בשום שלב כי התגלח ביום זה. יצוין כי במסמך ההשלמות לשיבת הסיכומים טען הנאשם לראשונה כי יתכן והדם הגיע לחולצה כתוצאה מגילוח, אולם לא בהכרח מאותו היום אלא כמה ימים קודם לכן, וכי לא הובאה ראיה הקובעת אם מדובר בכתם דם טרי או בכתם שניתז לחולצה כמה ימים קודם לכן. מדובר בטענה כבושה ביותר, המהווה ניסיון של ההגנה לתקן את גרסת הנאשם במסגרת מסמך ההשלמות לסיכומים, זאת מאחר וברור כי הסבר הגילוח אינו מתאים ליום הרצח.

232. על כל פנים, הסבר הגילוח אינו מסביר את פרופיל הדנ"א הנוסף, אשר לא ניתן לשלול כי מתאים לפרופיל הדנ"א של המנוחה או של אלהאם, ואשר נמצא בשתי דגימות שהופקו משני כתמי דם שונים בחולצתו. אין כל סיבה שדמן של המנוחה או של אלהאם ימצא על חולצתו של הנאשם סתם כך.

233. ההסבר האחר אותו ניתן להעלות, הוא שהנאשם אכן החליף את בגדיו לאחר ביצוע הרצח, אך כמות קטנה של דם של המנוחה נותר על גופו, ועבר אל החולצה הכחולה אותה לבש. בשל העובדה שמדובר בחולצה כהה, לא שם לב הנאשם לכתם זה, ויצא כך מהבית.

ברי כי מדובר בהשערה בלבד, ואין מדובר בראיה עליה ניתן לבסס את הרשעתו של הנאשם. אלא שהסבר זה מתיישב היטב עם מכלול הראיות האחרות בתיק.

234. באופן דומה, קופסת הסכינים החסרה שנמצאה אינה מהווה ראיה חותכת לכלי בו בוצע הרצח, אף שחוות הדעת שהוגשה מלמדת כי הסכינים שאותרו יכולים להתאים לפצעי הדקירה בגוף המנוחה. אך הימצאות קופסת הסכינים מחוץ ליחידת הדיור בה בוצע הרצח, במסדרון הנגיש לנאשם, בשילוב עם חוות הדעת, מתיישבות עם האפשרות שהנאשם, שהיה נסער מאוד בעקבות השיחה עם מנאר, פנה לארון שבמסדרון ביתו בו ידע שמצויים כלי מטבח, נטל משם סכין, ואז פנה ליחידת הדיור של המנוחה ורצח אותה.

הימצאות קופסת הסכינים החסרה בארון המצוי במסדרון יחידות הדיור, ואשר נגיש לנאשם, מהווה ראיה נוספת המשתלבת עם מכלול הראיות המבססות את אשמת הנאשם.

235. אשר לטענות ההגנה למחדלי חקירה - אומר כי חקירת תיק זה אכן הייתה מלווה במחדלים, בעיקר בהיבט החקירה הפורנזית. ואולם, בהתאם להלכה הפסוקה, יש לבחון את נפקותם של המחדלים ביחס למכלול הראייתי (ראו למשל: ע"פ 2127/17 **עלוש נ' מדינת ישראל** (28.2.2018)). אין במחדלים עליהם הצביעה ההגנה כדי להפחית מעוצמתן של הראיות שהצטברו נגד הנאשם, ואין בהם כדי להותיר ספק סביר בדבר אשמתו.

העובדה שקופסת הסכינים לא נבדקה לאיתור טביעות אצבע עליה ולהשוואתן לאלה של הנאשם, מהווה מחדל משמעותי. ואולם, בשים לב כי בדיקה פורנזית היא בעלת ערך ראייתי בעיקר בהתקיים ממצא חיובי, הרי שלא היה באי עריכת הבדיקה כדי לפגוע בהגנת הנאשם, ואפשר שההיפך הוא הנכון.

אשר להזזת גופת המנוחה מבלי לתעד את המנח בו אותרה, גם כאן מדובר במחדל, אך נוכח העדויות באשר למקום הימצאה וכתמי הדם שאותרו, המיקום בו נרצחה אינו מצוי במחלוקת, ואין לעובדה שלא ידוע בדיוק המנח בו נמצאה המנוחה השלכה ממשית על הראיות.

אשר לאי קביעת שעת המוות המדויקת, בהתאם לראיות אין מחלוקת כי המנוחה נרצחה בפרק הזמן שבין 10:37 ל-11:40, וכלל לא ברור כי ניתן היה להגיע לקביעת שעת המוות ברמת דיוק גבוהה יותר.

אשר לאי בדיקת המוצגים שנתפסו על השולחן בדירתה של המנוחה (טבק, חבילות נייר גלגול, אריזת פילטרים), בשים לב לטיבם ולכך שאין כל אינדיקציה מתי הונחו על השולחן, לא ברור כיצד היו יכולים לסייע להגנת הנאשם.

236. **נוכח כל המפורט לעיל, אציע לחבריי לדחות את טענת ההגנה לפיה העדרם של ממצאים פורנזיים הקושרים בין הנאשם לזירה אינו מאפשר להוכיח את אשמתו של הנאשם בתיק דנן, וכן את הטענה כי הממצאים הפורנזיים שנמצאו מוכיחים כי הרצח בוצע על ידי אחר.**

237. **עוד אציע לחבריי לקבוע כי כתמי הדם על חולצתו של הנאשם מהווים ראיה מפלילה, אשר לא ניתן לה הסבר מספק על-ידי ההגנה. אף מציאת קופסת הסכינים החסרה במסדרון הנגיש לנאשם מהווה ראיה המשתלבת ומחזקת את מכלול הראיות הקיימות, גם אם אין בכל אחת מהראיות הללו כשלעצמה, לבסס את הרשעת הנאשם.**

ז. התנהלות הנאשם בחקירותיו ובעדותו בבית המשפט

238. המאשימה הטענה בסיכומיה כי התנהגותו של הנאשם בחקירה ועדותו הבלתי מהימנה בבית המשפט מחזקות את ראיות התביעה.

נטען כי הנאשם, שהיה עצור במשך חודש ימים, שמר בחקירתו על זכות השתיקה, למעט חקירה אחת בה השיב באופן חלקי וסלקטיבי למספר שאלות. לשיטת המאשימה, התנהגותו של הנאשם בחקירה הייתה מניפולטיבית, הוא חזר וטען כי אינו חש בטוב, זאת על אף שטופל בבית החולים ושחרר לאחר שמצבו השתפר. שתיקתו והימנעותו ממסירת גרסה הינה רועמת ומלמדת על אשמתו.

אשר לעדותו של הנאשם בבית המשפט, נטען כי הנאשם לא הצליח לסדוק את מערכת הראיות המוצקה נגדו, ואף חיזק אותה בשקרו ובגרסתו שהינה מלאה פרכות וסתירות.

239. ההגנה טענה כי גרסתו של הנאשם ביחס לאירועי יום הרצח הינה גרסה עקבית אשר עלתה כבר בעת חקירותיו במשטרה. בניגוד לנטען על ידי המאשימה, לא נמצאו בגרסתו פרכות או סתירות של ממש. עדותו של הנאשם בבית המשפט הותירה רושם חיובי. הנאשם עמד על גרסתו במהלך חקירה נגדית ארוכה. הוא התרעם על אי ביצוע פעולות חקירה וכן על ההתנהלות המגמתית של צוות החקירה נגדו אשר פגעו בהגנתו.

נטען כי גם אם ימצא בית המשפט כי גרסתו של הנאשם איננה מהימנה, הרי שבפסיקה נקבע כי משקלו של שקר או הסבר שלא התקבל, גם אם מחזקים את תזת ההרשעה של המאשימה, חייבים לסגת כאשר תזה זו אינה מספיקה, כשלעצמה, כדי לבסס הרשעה בפלילים. לשיטת ההגנה, הראיות הקיימות כנגד הנאשם, אינן מספיקות להרשעה, והחסר הראייתי לא יכול להיות מושלם על-ידי מתן משקל לסתירות בגרסת הנאשם.

240. אסקור להלן את השתלשלות חקירותיו של הנאשם וסירובו לשתף פעולה באופן מלא עם חוקריו; את השוני בין הגרסה החלקית שמסר במשטרה, המענה לכתב האישום בתחילתו של ההליך, והגרסה שמסר לבסוף בעדותו בבית המשפט; ואת ההתרשמות השלילית שהותיר הנאשם במהלך עדותו. אומר כבר עתה כי בנסיבותיו של מקרה זה, אני סבורה כי יש ליתן להתנהלותו של הנאשם במשטרה כפי שתפורט להלן, בשילוב עם עדותו בבית המשפט, אותה מצאתי כלא מהימנה, משקל ממשי בהערכת הראיות, ולקבוע כי הן מחזקות באופן משמעותי את התזה המפלילה את הנאשם.

חקירותיו של הנאשם

241. הנאשם נעצר ביום הרצח בסמוך לשעה 12:50, אז חזר מביתו של גברא לרמלה. בשל טענת הנאשם כי אינו חש בטוב, הועבר לבית החולים אסף הרופא. בשעה 23:40 הגיעו החוקר רועי ברם וראש צוות החקירה שי ראסד לחקור אותו בבית החולים. מתמליל החקירה עולה כי לאורך חקירה זו הפנה הנאשם את גבו לחוקרים, סירב לענות על שאלות, לרבות כאלה שאינן קשורות לאירוע המיוחס לו, למשל על השאלה במה עובד, ורק חזר ושוב ושוב על הטענה כי אינו מרגיש טוב (ת/א עמ' 2-3).

242. בעדותו בבית המשפט טען הנאשם כי בפתח חקירה זו אמר לו שי ראסד: **"יאללה סמי תפתח אם לא אנחנו נעצור את כל המשפחה"** (פרו' עמ' 306 שו' 32-33). לדבריו: **"מפה הרגשתי שכבר יש דברים שהם לא בסדר. במקום לבוא ולדבר ולשאול מה ולהתעניין ולהבין מה קורה, אנחנו רק בשעות הראשונות של החקירה... לא הרגשתי שהמשטרה באה לחקור את האמת..."** (פרו' עמ' 307 שו' 3-5, 11).

עיון בתמליל החקירה מעלה כי האמרה שייחס הנאשם לראש צוות החקירה אינה מופיעה בתמליל. החוקר אף הכחיש זאת בעדותו בבית המשפט, תוך שהדגיש כי החקירה כולה מוקלטת וכי לא פגש בנאשם קודם לתחילת ההקלטה (פרו' עמ' 212 שו' 6-22). לפיכך, נראה כי מדובר בטענה כוזבת של הנאשם, אשר נועדה להסביר בבית המשפט את התנהלותו בחקירה וסירובו לשתף פעולה עם חוקריו, החל מראשית החקירה ולאורך החקירה כולה.

243. ביום 15.6.2017 נחקר הנאשם בשנית, לאחר ששוחרר מבית החולים, וסירב לענות לשאלות באופן מוחלט. כשנשאל מדוע אינו עונה, השיב: **"לא מרגיש טוב על הלחץ הזה אתם מתנכלים אליי בצורה**

כזו לא נראה שאתם רוצים לעזור למישהו... כל מה שיש לי אני אגיד בבית משפט, תפסיק לשאול"
(ת/2 עמ' 2 שו' 49-43). בשלב מסוים הוצגו לנאשם תמונות של המנוחה. הנאשם התלונן על כאבים בחזה וביקש כי יזמינו לו אמבולנס.

244. בחקירתו השלישית מיום 18.6.2017 הופגש הנאשם עם אחיו גברא. במשך כל החקירה ישב הנאשם כשראשו מורכן, טען כי אינו מרגיש טוב וסירב לענות על שאלות (ת/3). ממזכר שערך השוטר תמיר אסרסה עלה כי לאחר החקירה, בעת שהועבר ליחידת נחשון על מנת שיחזירו אותו למעצר, השתנתה התנהגות הנאשם, הוא הפך ערני מאוד, הלך זקוף, ענה לשאלות שנשאל על-ידי צוות הליווי ושיתף פעולה בכל מה שהתבקש (ת/17).

245. בחקירה מיום 22.6.2017, בה הופגש עם אלהאם, לא אמר הנאשם דבר והרכין את ראשו. בחקירה זו הטיחה אלהאם בנאשם, בעודה בוכה ומתייפחת, כי התקשרה ובישרה לו על מות בתם, אך הוא לא חזר אליה. הנאשם לא הרים עיניו, לא ענה לאלהאם על שהטיחה בו, ואף לא טרח להכחיש בפניה את מעורבותו ברצח (ת/4).

246. בתאריך 28.6.2017 בבוקר בוצע תרגיל חקירה, בו יצא הנאשם לעשן סיגריה כשהחוקר שאיתו מצויד במכשיר הקלטה. בשיחה זו אמר הנאשם לחוקר כי נוצרים לא רוצחים אלא מחנכים את ילדיהם, ושהמשטרה צריכה ללכת לחפש את מי שביצע את הרצח. הנאשם הצהיר כי מעולם לא הרים יד על בתו. כשהחוקר הטיח בו שנתן לה סטירה רק כמה ימים קודם לכן, אישר זאת ואמר שמותר להרים יד על ילד.

הנאשם סירב ללכת לזירה, סירב להצעה ללכת לקברה של המנוחה וטען שילך כשיתחרר מהמעצר. לשיטתו, למשטרה אין ראיות נגדו, הוא לא משתף פעולה ומוריד את הראש בחקירות משום שכועס על המשטרה, ולא מתכוון לשותף פעולה גם בחקירות הבאות (ת/6).

247. מאוחר יותר באותו יום בוצע עימות בין הנאשם למנאר. במהלך העימות סירב הנאשם לענות על שאלות. לאחר ששמע את מנאר משוחחת עם החוקרים, ולאחר שלבקשתם תיארה בפניו מה מייחסים לה, נשמע מזהיר אותה מפני שיתוף פעולה עם החוקרים: **"תיזהרי ממנו הוא חכם מאוד בשאלות... תיזהרי ממנו מאוד מאוד"** (ת/7 עמ' 15 שו' 21-10). בהמשך, אומר למנאר במפורש לא לדבר יותר עם החוקרים (ת/7 עמ' 17 שו' 20-19).

248. בהמשך אותו היום בוצע עימות נוסף בין הנאשם לגברא. גברא התחנן בפני הנאשם, אמר לו שהוא ומנאר עצורים כבר שבועיים, וביקש שימסור גרסה על חלקו של גברא באירוע. בתגובה לכך החל הנאשם למסור את גרסתו. בתחילה רק אישר את דבריו של גברא, לפיהם הנאשם ביקש ממנו לאסוף אותו מאחר ולא הרגיש טוב (ת/5 עמ' 4-6). בהמשך מסר לראשונה את גרסתו ביחס לשיחתו עם המנוחה קודם שיצא מביתו: **"דיברתי איתה. אמרתי לה שאני רוצה להיכנס אליה. היא אמרה לי "עוד מעט". העצבים שלי... הלכתי. לא רציתי להתפרץ"** (ת/5 עמ' 8 שו' 14-12; עמ' 29 שו' 30-28). מצוין כי קודם ליציאתו מהבית, נכנס בחזרה מהמסדרון לביתו כדי להחליף בגדים (ת/5 עמ' 11 שו' 17; עמ' 12 שו' 34 ואילך). בשלב זה נשאל הנאשם האם החזיק בידו משהו כשיצא מהבית, והשיב בשלילה. הוטח בו כי נמצא דם של המנוחה על בגדיו, ובתגובה השיב כי אינו יודע להסביר זאת (ת/5 עמ' 20-17). החוקר הציע לנאשם כי אולי פעל מתוך הגנה עצמית, אך הנאשם בתגובה שלל זאת וטען שכלל לא נכנס לבית המנוחה

ביום הרצח אלא רק קרא לה מבחוץ (ת/5 עמ' 29). בהמשך נשאל על שיחת הטלפון שקיבל מאלהאם, ומסר גרסתו לפיה לא הבין מהשיחה כי בתו נרצחה (ת/5 עמ' 32).

בשלב מסוים של החקירה סירב הנאשם לענות על שאלות נוספות, אך בהמשך, לאחר שגברא הוכנס פעם נוספת אל החדר, חזר לענות על שאלות בדבר שיחת הטלפון שקיבל מאלהאם. טען כי בעקבות השיחה ביקש מגברא שיחזיר אותו לרמלה, בגלל שאלהאם אמרה לו שהילדה בדם, אך חזר והכחיש כי הבין שהיא מתה (ת/5 עמ' 56-57). כשנשאל האם יש לו חשד מי רצח את המנוחה, טען הנאשם כי המנוחה סיפרה לו שהייתה מעורבת בעסקת סמים, אך כשנשאל שאלות על כך לא מסר פרטים נוספים. בהמשך אמר שהיא גם עישנה סמים, הוא יודע שהתחברה לחברה לא טובה, ויתכן ועל רקע זה נרצחה (ת/5 עמ' 68-69).

249. בחקירה מיום 11.7.2017 הוצג לנאשם לראשונה הסרטון ממצלמת חליל בו הוא נצפה מוציא את השקית החשודה מהמחסן. הנאשם טען כי אינו מזהה את הדמות המופיעה בסרטון, סירב לאשר כי מדובר בו, ואף סירב לאשר כי הדמות מחזיקה משהו בידה וטען כי לא ניתן לראות את הדמות בבירור (ת/8 שו' 51-101). בהמשך החקירה נשאל על שיחתו עם מנאר בבוקר הרצח, וענה שאינו זוכר על מה דיבר איתה (ת/8 שו' 146-151). לאחר מכן נשאל על התנהגותו לאחר האירוע, נסיעתו לבת ים, סילוק מנאר שהגיעה למקום, והעובדה שנותר בביתו של גברא חרף שיחת הטלפון מאלהאם. הנאשם חזר על גרסתו כי לא הבין בשלב זה כי המנוחה נרצחה (ת/8 שו' 211-254).

250. בחקירה האחרונה, מיום 12.7.2017, הוטח בנאשם כי לא ניתן לצאת מהבית ממקום אחר חוץ מדלת הכניסה הראשית למתחם. הנאשם סירב לענות ואמר כי הוא שומר על זכות השתיקה (ת/9 עמ' 3 שו' 24-35).

השינוי שחל בין המענה לכתב האישום לבין יריעת המחלוקת בשלב הסיכומים

251. כפי שפורט בפתח הכרעת הדין, הנאשם הכחיש במענה לכתב האישום עובדות רבות שבסופו של הליך כלל אינן שנויות במחלוקת, ובהן: הלחצים שהפעיל על חנאן טראבין שנתנה למנוחה מחסה בתקופה בה ברח מבייתה; האירוע האלים בבית משפחת דראבשי והסטיירה שנתן הנאשם למנוחה כשהגיע למקום; ומעל הכל- העובדה שמנאר התקשרה אליו בבוקר הרצח וסיפרה לו את תוכן שיחתה עם המנוחה, לרבות שחרורו הצפוי של אמיר וכוונתה של המנוחה להינשא לו, ובעקבות זאת הוא ניגש לדלת המנוחה וקרא לה.

252. בעדותו בבית המשפט נשאל הנאשם מדוע הכחיש במענה לכתב האישום את השיחה עם מנאר ואת העובדה שקרא למנוחה לאחריה. לנאשם לא הייתה תשובה לכך. ב"כ הנאשם ציינו לפרוטוקול כי ניסוח המענה לאישום נעשה על-ידם בתחילת המשפט, וכי המונח "כופר" שבתשובה לסעיפים אלה בכתב האישום הינו ניסוח שלהם ולא של הנאשם (פרו' עמ' 338 שו' 23-32). איני מקבלת הסבר זה. לא בכדי בחר הנאשם להכחיש עובדות אלה, בתקווה כי לא יוכחו במשפט. חשיבותן של השיחה עם מנאר והתנהגות הנאשם בעקבותיה כראיות המפלילות את הנאשם ברורה לכל המעיין בחומרי החקירה.

253. ברי כי הכחשתו של הנאשם במסגרת המענה לאישום מעשים שכיום אין כל מחלוקת כי בוצעו על ידי הנאשם בעצמו, מפחיתה מהאפשרות ליתן אמון בגרסתו של הנאשם, כפי שנמסרה לראשונה במסגרת

פרשת ההגנה, ולאחר שנחשף למכלול ראיות ועדויות התביעה.

ההתרשמות מעדותו של הנאשם

254. בפרקים הקודמים סקרתי את עדותו של הנאשם ביחס לכל אחת מקבוצות הראיות המפלילות נגדו, והסברתי מדוע לא ניתן לקבלה, בשל ראיות אובייקטיביות המפריכות אותה, בשל הסתירה בינה לבין עדויות אחרות אותן מצאתי מהימנות, ובשל היותה נוגדת את השכל הישר וההיגיון:

הסברתי מדוע עדותו כי עזיבתה של המנוחה את ביתה בשבועות שקדמו לרצח נבעה ממשבר גיל העשרה וכי תגובת המשפחה לכך הייתה שגרתית ורגילה, איננה מהימנה, באשר קיימות ראיות רבות המלמדות כי עזיבתה של המנוחה הסעירה עד מאוד את בני המשפחה, ותגובתם לא הייתה שגרתית כלל;

מדוע אין לקבל את גרסתו אודות האירוע בבית משפחת דראבשי והימים שקדמו לרצח, הן בשל היותה כבושה והן בשל הסתירה בינה לבין עדויות וראיות אובייקטיביות השוללות אותה;

מדוע טענתו לפיה תוכן השיחה שלו עם מנאר בבוקר הרצח איננו חריג או משמעותי, אינה מתיישבת עם הרקע שקדם לשיחה זו, עם האופן בו פעל בעקבות השיחה ואף לא עם הגיונם של דברים;

מדוע טענתו של הנאשם, לפיה מצבו הבריאותי הוא שגרם לו להזעיק את גברא לאסוף אותו ולנסוע בבהילות לבתי ים בסמוך לאחר המועד בו התרחש הרצח, איננה מתקבלת על הדעת;

מדוע ההסבר הכבוש שנתן הנאשם להוצאת השקית החשודה מהמחסן, איננו מתיישב עם נשיאת השקית למרחק רב מהבית, כמו גם עם הכחשתו עניין זה בחקירה חרף הסרטון שהוצג לו בעניין;

מדוע טענתו של הנאשם כי לא הבין את משמעות השיחה עם אלהאם בה בישרה לו על מות המנוחה היא טענה לא מהימנה, בלשון המעטה;

ומדוע ההסבר של הנאשם לכתמי הדם שנמצאו על חולצתו, ולפיו יתכן כי מדובר בדם שנגרם בשל פציעו בגילוח, אף הוא אינו מספק.

255. אוסיף כי ההתרשמות מהנאשם הינה כי מדובר באדם מתוחכם, מחושב, ובמי שבקי מאוד בחומר הראיות שנאסף נגדו. הנאשם היה מעורב במשפט לאורך ההליך כולו, שוחח רבות עם הסנגורים ואף העיר הערות במהלך שמיעת עדויות העדים.

בחקירתו הראשית העיד בשטף. בניגוד לתשובות החלקיות שמסר בחקירותיו במשטרה ולטענותיו כי אינו זוכר את פרטי האירועים שקדמו לרצח, בחקירתו הראשית מסר פרטים רבים המלמדים כי זוכר היטב את שארע. הנאשם הפנה טענות רבות כנגד חוקריו, טען כי פנו אליו במילות גנאי וכי לא אפשרו לו לשבת ולהגיב לדברים שהטיחו בו, טענה שאין בה ממש (פרו' עמ' 307-308).

בחקירתו הנגדית, כשהוטחו בו שאלות נוקבות אודות הסתירות בין גרסתו לבין הראיות הנסיבתיות הרבות שנאספו נגדו, התקשה לספק תשובות, ובכל פעם חזר וטען לחוסר האמון שלו במשטרה ולמחדלים שהיו בחקירת האירוע.

256. יצוין כי לאחר שמיעת הסיכומים בעל פה, ביקשה ההגנה לצרף מסמך ובו הערות נוספות של הנאשם

לסיכומי הצדדים. המסמך כולל טענות עובדתיות שחלקן לא נטענו בפירוט קודם לכן. בין היתר, עלתה טענת הנאשם כי לא יכול היה לבצע את המעשה המתואר בכתב האישום מאחר ובשנת 2016 ריסק את יד ימין. מעבר לכך שלא הובאה חוות דעת שיש בה כדי לתמוך בטענה, וגם אין כל ראיה שהרוצח עשה שימוש ביד ימין דווקא, הרי שמחומר הראיות עולה כי בימים שקדמו לרצח סטר הנאשם למנוחה, זרק לעברה נעל, נעל אותה בבית של מנאר, הרים לעברה יד, ואף נהג לאילת במשאית ופרק מהמשאית סחורה, כך שמדובר בטענה נוספת שאיננה סבירה.

257. נוכח כל המפורט לעיל, אני סבורה כי גרסתו של הנאשם, כפי שנמסרה בבית המשפט, איננה מהימנה.

258. אשר למשקל שיש לתת להתנהלותו של הנאשם בחקירה ולסתירות שהתגלו בעדותו, הפנתה ההגנה לדבריו של השופט הנדל בע"פ ג'בר (פסקה 21): **"כאמור, השקר מוכר כהתנהגות מפלילה. אך משקלו עשוי להשתנות מתיק נסיבתי לתיק נסיבתי. יש לבחון את כוחו בתיק הקונקרטי. לעיתים השקר, בהיותו סימן שחור נגד הנאשם, עלול להטעות בתרומתו לראיות התביעה ואין להעניק לו משקל יתר. אף השתיקה עשויה להיות בעלת משקל בתיק הבנוי על ראיות נסיבטיות, בוודאי שתיקה כחלק ממסירת גרסה, אך גם אותה יש לבחון בזהירות תוך התייחסות למכלול הראיות הנסיבטיות הקיימות בתיק הקונקרטי".**

259. אלא שבתיק הקונקרטי שלנו, אני סבורה כי יש לראות בהתנהלותו של הנאשם בחקירה כראיה מפלילה בעלת משקל ממשי, בוודאי בהצטרפה לראיות הנסיבטיות הנוספות.

הנאשם נעצר בחשד לביצוע מעשה חמור מאין כמותו, רצח בתו בת ה-17 בביתה, רצח שלטענתו לא ביצע. אם הוא נמצא במעצר, הרי שלשיטתו הרוצח האמיתי נמצא בחוץ והוא חופשי. היה מצופה מהנאשם כי יעשה כל שביכולתו על מנת לסייע למשטרה בחקירתה, ישיב על שאלות וימסור את כל האינפורמציה הדרושה, אולם הנאשם עשה כל שביכולתו כדי להימנע מלשתף פעולה עם המשטרה, ואף עודד את מנאר שלא לעשות כן. התנהגות פסולה זו של הנאשם מתחדדת נוכח העובדה שאף בהתאם לגרסתו, שוחח עם המנוחה בסמוך קודם לרצח, אך הוא אינו מוסר זאת לחוקרים במשך למעלה משבועיים ימים לאחר מעצרו.

הנאשם לא הביע בפני החוקרים צער על אובדן בתו ואף סירב להצעת החוקרים לעלות לקברה. הוא לא הביע צער אף בעימות עם אלהאם בו מיררה בבכי והטיחה בו דברים נוקבים. כך לא מצופה כי ינהג אב ששכל את בתו ברצח אכזרי על-ידי אלמוני. התנהגות זו דווקא מתיישבת עם מי שיש לו יד ברצח והוא מרכין את ראשו נוכח הדברים הקשים הנשמעים מפי אמה של המנוחה.

עדויות של הנאשם בבית המשפט והקושי שלו להתמודד עם הראיות הנסיבטיות הרבות המפלילות אותו, הותירה רושם שלילי, ואף בה יש כדי לחזק את התזה המפלילה.

260. **נוכח כל המפורט לעיל, אציע לחבריי לקבוע כי בהתנהלותו של הנאשם במשטרה, בשילוב עם עדותו הבלתי מהימנה בבית המשפט, יש כדי לחזק באופן משמעותי את הראיות הנסיבטיות המפלילות אותו.**

ח. העדר תרחיש חלופי סביר

261. מכלול הראיות הנסיבתיות שפירטתי עד כה, ובהן: המניע של הנאשם לרצח המנוחה אשר הגיע לשיאו בסמוך למועד ביצוע הרצח; נוכחות הנאשם והמנוחה במקום כשאין גורם נוסף שנצפה נכנס למתחם; נקישת הנאשם בדלת יחידת הדיור של המנוחה בסמוך לפני מועד הרצח וסיום התקשורת של המנוחה; התנהגותו המפלילה מאוד לאחר התרחשות הרצח; הימצאות כתמי דם על חולצת הנאשם אשר יכולים להתאים לפרופיל הדנ"א של המנוחה; הימצאות קופסת סכינים ובה סכין אחת חסרה בארון המצוי בסמוך ליחידות הדיור; שתיקתו של הנאשם בחקירה ועדותו הבלתי מהימנה בבית המשפט - כל אלה יחד מהווים צבר ראיות אשר מבסס היטב את המסקנה המרשיעה.

הראיות שנפרשו משתלבות היטב האחת עם רעותה. אף שאין בראיות כדי לענות על השאלה מה בדיוק קרה לאחר כניסת הנאשם ליחידת הדיור, הן מאפשרות הסקת מסקנה הגיונית ומתבקשת אחת לפיה הנאשם הוא שרצח את המנוחה. גם אם אין די בכל אחת מהראיות כשלעצמה להוכיח את אשמת הנאשם, הרי שהצטברותן, כל אחת ומשקלה, מבסס מסקנה אחת הגיונית וסבירה, המסקנה המרשיעה.

בהתאם למבחן התלת שלבי שנקבע בפסיקה, כעת נותר לבחון האם עלה בידי ההגנה או אף בידי בית המשפט להציע הסבר חלופי לצבר הראיות הנסיבתיות.

262. המנוחה הייתה תלמידת תיכון, בת 17.5 בלבד, כשנרצחה בביתה בשעת בוקר. הצפייה היא כי למקרה רצח מעין זה יהיה מניע ברור. בהתאם, ההגנה העלתה בסיכומיה טענות בדבר מניעים אחרים לרצח המנוחה. אלא שטענות אלה נטענו באופן ערטילאי, ללא פירוט מספק, והן נשענות בחלקן על עדויות שמיעה שאינן קבילות.

כזכור, הנאשם שתק בחקירותיו הרבות, ואילו היה בידיו מידע או הסבר הגיוני לזהות הרוצח או למניע לרצח, מצופה היה שיעלה זאת בפני החוקרים ויעזור בכך להגיע לרוצח בתו. איני סבורה כי עלה בידי ההגנה לבסס מניע אחר לרצח המנוחה.

263. ההגנה טענה כי המנוחה השתמשה בסמים ואף עסקה בסחר בסמים, ויתכן כי נרצחה על רקע זה. ההגנה מבססת טענתה זו על עדותה של מנאר, שמסרה כי שמעה מהמנוחה כי היא סחרה בסמים, וכן כי במסיבת הסיום בה השתתפה היו סמים (פרו' עמ' 185). גם הנאשם טען בעדותו כי שמע שהמנוחה עושה שימוש בסמים, ולדבריו הוא אף דיווח על כך לגורמי הרווחה (פרו' עמ' 302 שו' 4-7, עמ' 305 שו' 3). מדובר בעדויות שמיעה שאין להן אחיזה בראיות, והנאשם לא צרף כל ראיה לתמיכה בטענתו כי דיווח על כך.

ראש צוות החקירה שי ראסד העיד כי לא עלתה כל אינדיקציה מודיעינית למעורבות של המנוחה בסמים (פרו' עמ' 214 שו' 21-31). עיון בתיק הרווחה ובתיק בית הספר מעלה כי נושא שימוש המנוחה בסמים לא עלה בכל השנים בהן היתה המשפחה מטופלת ברווחה ואף לא מצד אנשי צוות בית הספר שהיו בקשר קרוב עם המנוחה (ת/89, ת/89א). ויצוין כי בבדיקה הטוקסיקולוגית שנעשתה לאחר הרצח לא נמצאו אלכוהול, סמים או חומרים אחרים בגופתה של המנוחה (ת/125).

חנאן טראבין עומתה בעדותה עם הטענה כי המנוחה הכירה את אמיר על רקע היותה מוכרת סמים. חנאן שללה זאת בתוקף וכדבריה: **"אם היא היתה מתעסקת עם סמים היא לא היתה שוטפת מדרגות ובאה איתי למסעדה לשטוף כלים... ילדה שלא היה לה פת לחם והיתה בלי חשמל בבית ועבדה בכלים, אם היא**

היתה סוחרת סמים היא לא הייתה צריכה את זה..." (פרו' עמ' 32 שו' 4-3).

מכל האמור עולה כי טענת ההגנה לא הוכחה. מעבר לכך, אף אם אניח כי המנוחה אכן מכרה סמים או השתמשה בסמים, לא ברור כיצד יש בכך כדי להצביע על אדם שהיה חפץ במותה, ואשר יבחר לבצע את הרצח דווקא באופן בו בוצע, בביתה בשעת יום.

264. ההגנה טענה כי אמיר קינא למנוחה וכי למנוחה היו קשרים עם גברים אחרים. נטען כי יתכן ואמיר הוא שפגע בה על רקע זה. אמיר שהה במעצר בזמן הרצח, אך יתכן כי פעל באמצעות אחר. גם בעניין זה מתבססת ההגנה על עדותה של מנאר, שטענה כי בשיחותיה עם המנוחה היא מסרה לה על קשרים שניהלה עם גברים אחרים (פרו' עמ' 185 שו' 14-10).

אמיר מסר בחקירתו במשטרה כי התכוון להתחתן עם המנוחה. הוא תאר אהבה ודאגה אליה. אישר כי בתחילה התנגד לכך שהמנוחה תלך למסיבת הסיום משום שזו התקיימה בשעה מאוחרת והוא דאג, אך לאחר מכן הסכים שתלך, דיבר איתה כשיצאה מהבית וגם בבוקר שלאחר המסיבה (ת/14). בעדותו בבית המשפט שלל כי קינא למנוחה. עומת עם הטענה שלמנוחה היו קשרים עם צעירים אחרים ושלל זאת (פרו' עמ' 130-128).

חנאן טראבין אישרה כי בין אמיר למנוחה היו לעיתים ויכוחים, הוא לעיתים קינא לה, אך באופן המאפיין כל מערכת יחסים. שללה את טענת ההגנה כי אמיר לא התיר למנוחה לצאת מהבית בשל קנאתו. לדבריה שתיהן היו יוצאות ומבלות יחד. חנאן הדגישה כי היא נוהגת לצאת, לעבוד וללמוד, וילדיה, לרבות אמיר, מכבדים אותה (פרו' עמ' 44-43).

מחומר הראיות עולה כי בבוקר הרצח שוחחה המנוחה רבות עם אמיר שבכלא ואף הלכה להפקיד לו כסף לקנטינה. זאת ועוד, המנוחה אמרה למנאר בשיחתן בסמוך לפני הרצח שאמיר משתחרר ושכחונתה להתחתן איתו. מכאן שלאמיר לא הייתה כל סיבה לפגוע במנוחה, ואף טענה זו אין בה ממש.

265. אציין, כפי שפורט בפרקים הקודמים, כי למנאר היה קשר קרוב עם המנוחה בחודשים שקדמו למותה. ואולם, ההתרשמות הינה כי במועד מסירת עדותה, למנאר היה אינטרס למסור פרטים שיסייעו להגנת הנאשם, גם במחיר של הכתמת שמה של המנוחה. עדותה על דברים שמסרה לה המנוחה בעניין שימוש בסמים וקשרים שניהלה עם גברים אחרים מהווה עדות שמיעה בלתי קבילה, וקיים חשש כי בנושא זה עדות מנאר בדבר תוכן הדברים שמסרה לה המנוחה אינה מהימנה, נוכח הקשר המשמעותי בין מנאר לבין הנאשם ובשים לב כי אין לדברים כל אחיזה בראיות האחרות בתיק.

ויובהר כי עדותה של מנאר בעניין הדברים שמסרה לה המנוחה בבוקר הרצח בדבר כוונתה להתחתן עם אמיר, מהווה אף היא עדות שמיעה, אלא שבעניין זה אין צורך לבחון את אמינות תוכן דברי המנוחה עליהם העידה מנאר, קרי- האם אכן היה בכוונת המנוחה להתחתן עם אמיר. עצם אמירת הדברים והעברתם בשיחת הטלפון העוקבת שערכה מנאר עם הנאשם הם העיקר, כאשר את תוכן שיחה זו מאשר הנאשם בעדותו.

266. ההגנה טענה למעורבות אפשרית של נדים עיסא, בן דודה של המנוחה מצד אמה, ברציחתה. יוזכר כי המנוחה מסרה בתלונתה במשטרה מיום 3.6.2017, כי יומיים לאחר בריחתה מהבית (קרי- ביום 28.5.2017) התקשר אליה נדים ואמר לה שאם היא לא תירגע ותחזור הביתה הוא יוכל להשיג אותה. המנוחה אכן חזרה לביתה בימים שקדמו לרצח, ואין אינדיקציה לאיום נוסף מצד נדים.

נדים היה בכלא בזמן השמעת האיום וכן במועד הרצח, ואין כל ראיה הקושרת אותו לאירוע. הוא נחקר במשטרה ביום 4.7.2017, וצוות החקירה שלל מעורבות אפשרית שלו בביצוע הרצח (פרו' עמ' 209 שו' 20 ואילך).

267. ההגנה טענה כי עיתוי הירצחה של המנוחה בסמוך לאחר מסיבת הסיום, מעלה אפשרות שמישהו שקשור באירועי המסיבה היה חפץ במותה. טענה זו נטענה בעלמא, ללא כל פירוט. מוניה חנחן, הצעיר שנסע עם המנוחה במונית בחזרה מהמסיבה, לא דיווח על אירוע חריג שהתרחש בה. גם אמיר, מנאח וחנאן טראבין, ששוחחו עם המנוחה בבוקר שלאחר המסיבה, לא טענו כי מסרה להם על אירוע חריג שהתרחש בה או על איום שהופנה כלפיה.

268. במסמך השלמת הסיכומים טען הנאשם כי בסמוך לביתו ישנו מסגד בו עבדו בזמן הרצח פועלים ערבים שגם עבדו אצלו קודם לכן בשיפוצים ועל כן מכירים את מתחם המשפחה ואת המנוחה. נטען כי העובדה שאיש מהם לא נבדק ולא נחקר מהווה מחדל. טענה כבושה זו נטענה בעלמא, וכלל לא הוסבר מאיזו סיבה יפגעו אותם פועלים בילדה בת 17 בביתה. זהותם של הפועלים הייתה ידועה לנאשם, אך הוא לא מסר על כך לחוקרים, אף כשנשאל האם יש לו חשד מי גרם למות בתו (ת/5 עמ' 68-69).

269. אפשרות נוספת שהעלתה ההגנה היא כי אדם אחר ממשפחתו של הנאשם היה מעורב ברצח. אלא שבני משפחתו של הנאשם נחקרו במשטרה, מנאח וגברא אף היו עצורים תקופה ארוכה, כך שאין מדובר בכיוון חקירה שלא נבדק. מהראיות עולה כי בזמן ביצוע הרצח אלהאם ומוניה לא היו במתחם (ת/44). גברא היה בחולון לצורך רכישת אלומיניום לעבודתו (פרו' עמ' 144), מנאח הייתה מאוכנת בבית ים (ת/149), ויונתן היה בעבודתו במושב ברקת (פרו' עמ' 109 שו' 31-22). מהאמור עולה כי מקרב בני המשפחה המעורבים בסכסוך עם המנוחה, האדם היחיד בעל ההזדמנות לבצע את הרצח היה הנאשם. מעבר לכך, ברי כי אף שלבני המשפחה מעורבות בסכסוך, המניע העיקרי לרצח המנוחה שייך לנאשם.

270. מכל האמור לעיל עולה כי ההגנה לא הצליחה לבסס מניע אחר לביצוע הרצח. ומנגד, המניע מכוח פעל הנאשם, מעוגן היטב בחומר הראיות, וכפי שפורט לעיל, מדובר במניע שהלך וגבר עד שהגיע לשיאו בסמוך לפני ביצוע הרצח.

271. אף אם אניח כי קיים מניע חלופי כלשהו לרצח המנוחה, איני סבורה כי קיים תרחיש סביר בו רוצח אלמוני שמניעיו אינם ידועים הצליח להיכנס לבית המנוחה, לרצוח אותה ולצאת כלעומת שבא, ומבלי שהוא נקלט במצלמות, וזאת בדיוק בפרק הזמן הקצר שבין עזיבת הנאשם את המתחם (11:07) לבין חזרתה של אלהאם למקום (11:40).

272. ההגנה הציעה תרחיש לפיו רוצח אלמוני הגיח מכיוון אולמי קליפסו מבלי להיקלט במצלמות האבטחה המצויות שם, טיפס אל גג האולם ומשם אל גג מתחם משפחת קרא, ירד מהגג אל המסדרון תוך שנעזר במעקה המותקן שם, ונכנס דרך דלת הכניסה ליחידת הדיור (יוזכר כי המנוחה נעלה את הדלת לאחר יציאת אלהאם, וכשאלהאם חזרה הדלת היתה סגורה אך לא נעולה. מכאן שהמנוחה פתחה לאותו רוצח אלמוני את הדלת). לאחר הרצח יצא הרוצח מיחידת הדיור למרפסת, משם יכול היה לטפס אל הגג ולצאת שוב מכיוון קליפסו, או לרדת מהמרפסת לרחוב. נטען כי תרחיש זה הינו תרחיש אפשרי המתיישב היטב עם הממצאים הפורנזיים שאותרו במרפסת.

כפי שכבר פורט לעיל, איני סבורה כי מדובר בתרחיש סביר. אם היה הרוצח יורד מהמרפסת לרחוב, הוא היה נקלט במצלמת חליל. מכאן שמהמרפסת היה על הרוצח לעלות אל הגג. מדובר בטיפוס של כ-4-5 מטרים, שיתכן כי הינו אפשרי מבחינה תיאורטית מאחר ועל הקיר ישנן בליטות שונות שניתן להיעזר בהן. אלא שמדובר בשעת יום והמרפסת חשופה לעיני הרחוב בו עוברים אנשים. אין זה סביר שרוצח אלמוני יכנס דרך הדלת ויחליט לצאת דווקא דרך המרפסת בנסיבות אלה.

273. האפשרות האחרת שהעלתה ההגנה היא של כניסה מכיוון אולמי קליפסו, טיפוס אל גג אולמי קליפסו ומעבר לגג מתחם משפחת קרא, ירידה אל המסדרון, כניסה ליחידת הדיור דרך הדלת, וחזרה באותה דרך, קרי- טיפוס של כ-3 מטרים מהמסדרון אל גג משפחת קרא, מעבר אל הגג של קליפסו, וירידה מהגג אל הרחוב מבלי להיקלט במצלמות שבסביבת קליפסו.

גם כאן עולה השאלה- מדוע יבחר רוצח אלמוני לברוח מזירת רצח בדרך מסורבלת זו, באמצעות טיפוס שאינו קל אל גג גבוה ולאחר מכן ירידה ממנו אל עבר אולם אירועים מרושת מצלמות?

274. מעבר לכך, יוזכר כי המנוחה נרצחה באמצעות דקירות סכין בשעה שהייתה בתוך ביתה הנעול המצוי באזור הומה אדם בעיר רמלה, בשעת יום, כשהיא ערה ולאחר שהפסיקה שיחת טלפון. הנאשם, אביה, מתגורר ביחידת הדיור הסמוכה. איזה רוצח אלמוני יבחר לבצע את הרצח דווקא בנסיבות אלה? ויוזכר כי מחומר הראיות עולה כי המנוחה חזרה לביתה בשעת לילה מאוחרת, יצאה שוב וחזרה לביתה בשעות הבוקר שקדמו לרצח, ומכאן שהיו הזדמנויות אחרות, על פניו פשוטות יותר, לרוצח אלמוני המעוניין לפגוע בה, רוצח שהמניע שלו לא הוברר כלל.

275. ומעל הכל, התרחישים שהציעה ההגנה אינם מסבירים את מכלול הראיות שנאספו כנגד הנאשם. ההגנה מבקשת לטעון כי ללא קשר לאירועים שקדמו ליום הרצח, וללא קשר לשיחת הטלפון בין הנאשם למנאר שגרמה לנאשם "לרתוח מעצבים" ולדפוק על דלת המנוחה, הגיע באופן מקרי ובעיתוי המדויק הזה אדם אלמוני ורצח את המנוחה. וללא קשר לכך, יצא הנאשם מהבית כשכתמי דם על חולצתו, התנהג באופן חשוד ביותר, ואף התעכב במשך כחצי שעה ולא מיהר לחזור לביתו לאחר קבלת שיחה בה נמסר לו על מות בתו. ולאחר שנעצר ונחקר ממושכות, סירב לענות על שאלות ולשתף פעולה באיתור הרוצח של בתו.

276. כבר נקבע בפסיקה כי במסגרת השלב השלישי של המבחן התלת שלבי לבחינת ראיות נסיבתיות: "על ההסבר המועלה על ידי הנאשם להיות מתקבל על הדעת, ולא הסבר מאולץ או תיאורטי... על ההסתברות להתקיימותה של האפשרות האחרת, להיות מהותית ולא זניחה, צריך שתהיה לה אחיזה סבירה בחומר הראיות, ועליה לעמוד במבחני השכל הישר וניסיון החיים... יתר על כן, הסבר תמים לכל ראיה נסיבתית בפני עצמה אינו מספק, משום שהמסקנה המרשיעה מושתתת על בחינת הראיות כמכלול. לפיכך, על הנאשם להציע גרסה שלמה, המתייחסת למכלול הראיות נגדו" (עניין קריאף, פסקה 100 לפסק דינו של השופט סולברג). גרסה מעין זו לא הועלתה על ידי ההגנה, ואף לא מצאתי כי קיים תרחיש אחר שלא עלה על-ידי ההגנה ואשר יש בו כדי להסביר את מכלול הראיות המצביעות על אשמתו של הנאשם.

277. נוכח מכלול הראיות הנסיבתיות המבססות היטב את המסקנה המרשיעה, ובהעדר תרחיש

חלופי המעלה ספק סביר בדבר אשמת הנאשם, אציע לחבריי לקבוע כי הוכח מעבר לספק סביר כי הנאשם הוא שביצע את מעשה ההמתה המתואר בכתב האישום.

ט. יסודות עבירת הרצח והשלכות תיקון 137 לחוק

278. משקבעתי כי הנאשם הוא שביצע את המעשה הפיסי שהביא למותה של המנוחה, נותר לבחון האם התגבש אצל הנאשם היסוד הנפשי הנדרש בעבירת הרצח כנוסחה טרם תיקון 137 לחוק העונשין, קרי, האם מתקיימים בנאשם שלושת הרכיבים המצטברים הנדרשים להוכחת "כוונה תחילה": החלטה להמית, הכנה והיעדר קנטור.

אציין כי ב"כ הנאשם לא טענו בסיכומיהם לקיומו של קנטור מצד המנוחה, אך טענו כי לנאשם לא הייתה כל תוכנית פעולה או תכנון מוקדם לפגוע במנוחה, לא הוכחה הצטיידותו של הנאשם בסכין, ובשום שלב לא גמלה בליבו של הנאשם ההחלטה להביא למותה של המנוחה.

279. בהתאם לפסיקה, לשם הוכחת יסוד "ההחלטה להמית", יש להוכיח כי הנאשם צפה את האפשרות כי תתרחש התוצאה הקטלנית, וכי הוא חפץ בהתקיימותה של אותה תוצאה. החלטה להמית יכולה להתגבש גם באופן ספונטני, ואינה צריכה להיות מבוססת על תכנית מפורטת וסדורה מראש. היא יכולה להתגבש כהרף עין אף בתגובה מיידית לאירוע מסוים ואף במהלך מעשה הקטילה או בסמוך אליו (ראו למשל: דברי כב' השופט נ' הנדל בעניין ג'בר, פסקה 11).

280. נוכח הקושי להתחקות אחר נבכי נפשו של אדם, ולהוכיח את מחשבתו הסובייקטיבית של הנאשם בראיות ישירות, פותחה בפסיקה חזקה עובדתית-ראייתית הניתנת לסתירה, לפיה כאשר הנאשם ביצע מעשים שהתוצאה הטבעית שלהם היא מות הקורבן, אזי אותו נאשם חפץ בקטילת הקורבן. **חזקת הכוונה בעבירת הרצח, מבטאת את התובנה, לפיה "מי שגרם למותו של אחר על-ידי מעשה, המיועד לפי אופיו ולפי מהותו לגרום לתוצאה קטלנית, גם נשא בלבו את הכוונה להביא לתוצאה הטבעית של מעשהו"** (ע"פ 686/80 סימן-טוב נ' מדינת ישראל, פ"ד לו(2) 253 (1982), בפסקה 7). חזקה זו נלמדת מניסיון החיים והשכל הישר ומטרתה להוכיח את קיומה של ההחלטה הסובייקטיבית להמית. חזקת הכוונה איננה חזקה חלוטה, ובידי הנאשם נתונה האפשרות לסתור אותה, תוך הבאת ראיות או על-ידי מתן הסבר מתקבל על הדעת למעשיו, באופן שיעורר ספק סביר באשר לכוונתו. במקום בו הנאשם אינו מצליח לעורר ספק סביר בדבר הכוונה שהייתה לו, חזקת הכוונה הופכת לראיה ממשית וחלוטה בנוגע לכוונת הנאשם.

281. בפסיקה גובשו שורה של מבחני עזר, אשר נועדו לסייע לביסוס המסקנה בדבר התקיימותה של "ההחלטה להמית". ממבחנים אלה ניתן ללמוד הן על צפיית האפשרות להתרחשותה של התוצאה הקטלנית, והן על שאיפתו של מבצע העבירה כי תוצאה זו תתממש, הלכה למעשה. בין מבחני העזר ניתן למנות את אופן ביצוע ההמתה; האמצעי ששימש לשם ביצועה; מיקום הפגיעה בגופו של הקורבן, טיב הפגיעה ומספר הפגיעות; התנהגותו של הנאשם לפני ואחרי ביצוע המעשה, וכיוצא באלה (ראו: ע"פ 7090/15 ח'ליפה נ' מדינת ישראל (25.8.2016) והאסמכתאות המופיעות שם).

282. בענייננו, בחר הנאשם לעשות שימוש בחפץ חד בעל שפה מושחזת, ולדקור באמצעותו את המנוחה שלוש פעמים. שלוש הדקירות כווננו לאזור הצוואר. דקירה אחת מבין השלוש קטעה כלי דם מרכזיים, והביאה למותה של המנוחה.

בפסיקה נקבע לא אחת כי פגיעה באזור רגיש וחיוני בגופו של הקורבן עשויה להוות אינדיקציה לקיומה של כוונה להמית, וזאת אף במקרים בהם דובר בפגיעה אחת בלבד (ראו למשל: ע"פ 6427/10 **דגון נ' מדינת ישראל** (6.8.2013)). ודאי ששלוש דקירות שונות, באזור הצוואר שהינו אזור רגיש ומרובה כלי דם, מלמד על כוונה להמית.

283. כוונת הנאשם נלמדת גם מהתנהגותו קודם לאירוע, כפי שפורטה בהרחבה בפרק העוסק במניע לרצח. הנאשם לא השלים עם בחירותיה של בתו, וניסה לשכנע אותה לחדול מהקשר עם אמיר. כשסירבה לעשות כן, נהג כלפיה באלימות ואף איים עליה, איום שיש בו כדי ללמד שלא היה באפשרות כי יתפס וירצה מאסר כדי להרתיע אותו. שיחת הטלפון עם מנאר, שלאחריה פנה הנאשם ליחידת הדיור של בתו, היוותה את הטיגר אשר הוביל אותו לפעול למימוש המניע שהתגבש אצלו בתקופה שקדמה לרצח.

התנהגות הנאשם לאחר המעשה, הפקרת המנוחה והותרתה לדמם למוות במקום, אף היא מלמדת על כוונת הקטילה.

284. אשר ליסוד ההכנה, על אף מיקומו בגדרי היסוד הנפשי, יסוד זה מהווה יסוד פיזי טהור הממוקד בצעדים המעשיים שנקט נאשם לקראת ביצוע מעשה ההמתה. יסוד זה יכול להתבטא בפעולות כגון הכנת הכלי המשמש לביצוע הרצח, או שימוש בכלי באופן אשר מלמד כי לנאשם הייתה הזדמנות לחזור בו ממעשיו, והוא בחר שלא לעשות כן. בפסיקה נקבע כי מעשה ההכנה יכול לבוא לידי ביטוי בצמוד למעשה הקטילה ואף כחלק בלתי נפרד ממנו.

285. בענייננו, קדמו למעשה ההמתה דפיקת הנאשם בדלת יחידת הדיור על מנת שהמנוחה תפתח לו את הדלת הנעולה, וההצטיידות בכלי חד (אף שלא הוכח מתי נעשתה). מעבר לכך, נעיצת הסכין פעם אחר פעם, שלוש פעמים סך הכל, בגופה של המנוחה, די בה כדי לענות על דרישת ההכנה (ראו למשל: ע"פ 2534/93 **מליסה נ' מדינת ישראל**, פ"ד נא(2) 597 (1997); ע"פ 4594/18 **פרידלין נ' מדינת ישראל** (18.11.2020)).

286. יסוד העדר התגרות (העדר קנטור), משמעותו כי מעשה ההמתה בוצע בלי שקדמה בתוכף לפניו התגרות שהביאה לכך שהנאשם לא יכול היה לחשוב ולהבין את תוצאות מעשיו. יסוד העדר הקנטור כולל מבחן משולב סובייקטיבי ואובייקטיבי. המבחן הסובייקטיבי משיב לשאלה אם התנהגותו המתגרה של הקורבן השפיעה על הנאשם במידה כזו שגרמה לו לאובדן שליטה עצמית, עד כדי ביצוע מעשה המתה בנסיבות שבהן לא היה יכול לחשוב ולהבין את תוצאות מעשיו. במצטבר לכך נדרש קיומו של מבחן אובייקטיבי, אשר נועד להשיב לשאלה אם אדם מן היישוב, אילו היה נתון במצבו של הנאשם הקונקרטי, היה עלול לאבד את השליטה העצמית ולהגיב באורח קטלני, כפי שנהג הנאשם.

287. בענייננו, כאמור, אין כל טענה מצד ההגנה למעשה התגרות מצד המנוחה בסמוך קודם לרצח. אבהיר כי שיחת הטלפון שניהל הנאשם עם מנאר אינה יכולה לעלות כדי קנטור, אף אם חמתו של הנאשם בערה

בו למשמע הדברים. אין כל ראייה כי השיחה גרמה לנאשם לאובדן שליטה עצמית, והיא ודאי לא עומדת במבחן הקנטור האובייקטיבי, באשר אדם סביר לא היה מגיב לדברים בביצוע מעשה קטלני.

288. **נוכח המפורט לעיל, אציע לחברי לקבוע כי התגבשו בנאשם שלושת הרכיבים הנדרשים לצורך הוכחת היסוד הנפשי הנדרש להרשעה בעבירת הרצח, כנוסחה קודם לתיקון 137 לחוק.**

תיקון 137 לחוק העונשין- הרפורמה בעבירות ההמתה

289. ביום 10.7.2019 נכנס לתוקף תיקון 137 לחוק העונשין, אשר ערך רפורמה ויצר מדרג בין עבירות ההמתה, השונה מזה שהיה קיים קודם לתיקון.

העבירה המיוחסת לנאשם בוצעה קודם לכניסתו של התיקון לתוקף. בהתאם להוראת המעבר המופיעה בסעיף 25(ב) לתיקון, המפנה להוראת סעיף 5(א) לחוק העונשין, אנו נדרשים לבחון את מצבו המשפטי של הנאשם בהתאם להסדר החדש הקבוע בתיקון אל מול ההסדר שקדם לו, ולהחיל עליו את הדין המקל עימו.

290. כפי שפורט לעיל, הוכח כי התקיימו בנאשם היסוד העובדתי והיסוד הנפשי הנדרשים לצורך הרשעה בעבירת הרצח קודם לתיקון, אשר העונש לצידה הינו מאסר עולם כעונש חובה. כעת עלינו לבחון האם לאחר התיקון, העבירה החלה בעניינו הינה עבירת הרצח הבסיסית הקבועה בסעיף 300(א) לחוק בנוסחו החדש, שלצידה קבוע מאסר עולם כעונש מרבי ולא כעונש חובה, ועל כן היא מהווה דין מקל ביחס לנאשם; או שמא מתקיימות אחת הנסיבות המחמירות המכניסות את המעשים לגדרי עבירת הרצח בנסיבות מחמירות, הקבועה בסעיף 301(א) לחוק בנוסחו החדש, הקובע על דרך הכלל עונש מאסר עולם כעונש חובה.

291. סעיף 301(א)(8) קובע כי: "**(א) הגורם בכוונה או באדישות למותו של אדם באחת מהנסיבות המפורטות להלן, דינו - מאסר עולם ועונש זה בלבד:**

(8) הקורבן הוא חסר ישע, קטין שטרם מלאו לו 14 שנים או קטין שעובר העבירה אחראי עליו; בפסקה זו, "חסר ישע" - כהגדרתו בסעיף 368א, ו"אחראי" - "אחראי על קטין או חסר ישע" כהגדרתו בסעיף האמור.

292. המנוחה, ילידת 27.10.1999, הייתה קטינה כבת 17.5 ביום הרצח. הנאשם הוא אביה, ועל כן היה "אחראי" עליה בהתאם להגדרה המופיעה בסעיף 368א לחוק.

293. משמדובר בנסיבה מחמירה החלה באופן ברור, על פניו אין צורך לדון בתחולתן של נסיבות מחמירות נוספות. אין בכך כדי לשנות את התוצאה, שכן די בהתקיימות נסיבה מחמירה אחת לצורך החלת סעיף 301(א).

294. עם זאת, ועל מנת להדגיש את חומרת מעשיו של הנאשם, אומר כי לטעמי מכלול הראיות שהוצגו באשר למניע לרצח, מוכיחות כי מתקיימת בנאשם נסיבה מחמירה נוספת המנויה בסעיף 301(א)(5) לחוק: "**המעשה נעשה כפעולה עונשית במטרה להטיל מרות או מורא ולכפות אורחות התנהגות על**

ציבור".

בדברי ההסבר לתיקון 137 לחוק נאמר כי: "המקרים המובהקים שבהם תתקיים נסיבה זו הם מקרים שכונו "רצח על רקע כבוד המשפחה".

בענייננו, התשתית העובדתית מלמדת כי מעשה הרצח בוצע על רקע אי שביעות רצונו של הנאשם מאורחות חייה של המנוחה ומבחירתה להינשא לאמיר, בעיקר בשל היותו מוסלמי. הרצח בוצע לאחר שלא עלה בידי הנאשם להטיל את מרותו בדרך אחרת ולכפות את אורחות ההתנהגות המקובלים עליו. (על חומרתם היתרה של מקרים כגון זה ראו: ע"פ 502/10 מחאמיד נ' מדינת ישראל (22.10.2012). וכן ראו יישום הוראת החוק במקרים דומים: תפ"ח (מחוזי תל-אביב-יפו) 52905-11-16 מדינת ישראל נ' אבו סרארי (1.12.2020); תפ"ח (מחוזי נצרת) 27659-02-16 מדינת ישראל נ' רחאל (2.6.2019)).

295. אציע לחבריי לקבוע כי הנסיבות המחמירות הקבועות בסעיף 301א(א)(8) ו-(5) מתקיימות בענייננו, ועל כן העבירה בה ניתן היה להרשיע את הנאשם אילו היה כתב האישום מוגש לאחר כניסת התיקון לתוקף הינה רצח בנסיבות מחמירות. בשל האמור לעיל, תיקון 137 לחוק אינו מהווה דין מקל עבור הנאשם, באשר אף אם היה חל בעניינו התיקון, העונש הקבוע בצד העבירה בה היה מורשע הינו עונש מאסר עולם חובה.

השופט צבי דותן:

אני מסכים.

השופטת דבורה עטר:

אני מסכימה.

לפיכך, אנו מרשיעים את הנאשם בביצוע עבירת רצח לפי סעיף 300א(2) לחוק העונשין, כנוסחו קודם לתיקון 137 לחוק.

ניתנה היום, ד' תמוז תשפ"א, 14 יוני 2021, במעמד הצדדים.

דבורה עטר, שופטת

צבי דותן, שופט

רות לורן, שופטת - נשיאה